

Raftul Denisei

Sawako Ariyoshi

Soția doctorului

roman

HUMANITAS fiction

Japonia secolului al XVIII-lea este o lume tradiţională. Bărbaţii – taţi, soţi, fraţi sau chiar fii – dictează, iar femeile au puţine şanse să se afirme. Aşa stau lucrurile şi în familia Hanaoka, în care, de generaţii, primul născut se

dedică medicinei. Tatăl, Naomichi, s-a însurat cu Otsugi, cea mai frumoasă fată din ţinut, pentru că a reuşit să o vindece de o boală ciudată, iar cererea în căsătorie nu i-a putut fi refuzată. Acum, Otsugi trudeşte alături de fiicele ei pentru ca Seishu, băiatul ei cel mare, să-şi poată face studiile la Kyōto. Şi Kae, pe care Otsugi o peţeşte în absenţa lui Seishu, va roboti în casa Hanaoka, înainte ca soţul ei să se întoarcă în sat. Însă acest moment nu aduce liniştea în familie. Pentru a-l cuceri pe tânărul doctor, Kae trebuie să lupte cu gelozia lui Otsugi, care se simte exclusă din viaţa întâiului ei născut. Experimentând pe animale, Seishu reuşește să prepare un anestezic general care să permită efectuarea unor operaţii revoluţionare pentru medicină. Va câştiga Kae dragostea lui dacă se va oferi drept cobai uman, riscându-şi viaţa?

Raftul Denisei
Colecţie coordonată
de DENISA COMĂNESCU

SAWAKO ARIYOSHI
Soţia doctorului
Traducere din limba japoneză şi note de ANGELA HONDRU
Coperta
IONUŢ BROŞTIANU
Redactor
RALUCA POPESCU
HANAOKA SEISHUUNO TSUMA
by Sawako Ariyoshi

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74 www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. /fax 021/311 23 30
C.P.C.E.
— CP 14, Bucureşti e-mail: cpphumanitas.ro www.librariilehumanitas.ro
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României ARIYOSHI, SAWAKO
Soţia doctorului / Sawako Ariyoshi; trad.: Angela Hondru.
— Bucureşti: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978 – 973 – 689 – 242 – 4
I. Hondru, Angela (trad.)
821.521 – 31 = 135.1

I

Kae avea opt ani când a văzut-o prima dată pe Otsugi. O implorase pe Tami, dădaca ei, să-i înlesnească un asemenea prilej. Aşadar, într-o zi călduroasă de vară, au pornit amândouă spre cătunul Hirayama, aflat în apropiere. Când au ajuns la locul râvnit de fetiţă, au văzut o casă cam dărăpănată şi o curte năpădită de buruieni. Însă din mijlocul lor îşi iţeau creştetul florile de vinete sălbatice, albe precum chipul delicat ce se ivise pe neaşteptate în prag.

— Uite-o, uite-o! şopti Tami, apăsat.

Fermecată de frumuseţea lui Otsugi, care se pregătea să ude grădina, Kae, cu nasu-n vânt, nici măcar n-a catadicsit să răspundă. Adulmeca, fericită, aerul din jur.

Lui Kae i se povestise că Otsugi, fiica lui Matsumoto din orăşelul Chono, districtul Ito, trecuse râul pentru a deveni soţia unui biet medic de ţară, Hanaoka. Familia acestuia locuia în cătunul Hirayama, care aparţinea satului Nate din districtul Kaminaka. Satele aflate la nord de Hirano, de-a lungul râului Kino, erau binecuvântate cu

recolte bogate datorită climei calde din prefectura Kishū[1]. Pacea adusă de guvernul Tokugawa se resimţea până în îndepărtata prefectură. Sătenii din Nate aveau rareori subiecte de discuţie palpitante. Însă când apărea unul nu se mai opreau. Vestea umbla repede din gură-n gură. Otsugi se mutase în Hirayama pe la jumătatea perioadei Horeki[2]. Aşadar, nu trecuseră nici zece ani de-atunci, însă lumea ştia totul despre ea şi familia ei, cu lux de amănunte.

Shinjiro Matsumoto din orăşelul Chono nu se putea compara, ca rang, nici măcar cu familia Imose din Nate. Pe lângă faptul că era mare moşier, mai avea şi o instalaţie pentru extragerea culorilor naturale din plante, precum şi o boiangerie renumită. Fiica lui, Otsugi, fusese o fetiţă frumoasă şi inteligentă, însă aproape de vârsta măritişului căpătase o cumplită boală de piele. Au tratat-o mulţi specialişti, dar toţi au dat greş, recunoscând că boala nu are leac. Naomichi Hanaoka a auzit povestea fetei. A trecut râul Kinokawa, a bătut la poarta familiei Matsumoto şi a promis că o vindecă pe fată. Le-a cerut, în schimb, să i-o dea de nevastă. Disperaţi, părinţii lui Otsugi au încuviinţat. Aşa a ajuns ea soţia unui medic de ţară sărac.

Naomichi şi-ar fi putut câştiga o reputaţie excelentă în urma vindecării lui Otsugi, însă lucrurile nu s-au petrecut tocmai aşa. În primul rând, era tare lăudăros, ceea ce nu era pe placul sătenilor; în al doilea rând, soţia îl eclipsa prin frumuseţe şi isteţime. Ori de câte ori venea vorba de ei, auzeai: „S-o vezi pe Otsugi! E nemaipomenit de frumoasă!” Cei care o zăreau erau pur şi simplu fermecaţi, asemenea lui Kae. Curioşii se aventurau până-n Hirayama, ca s-o vadă cu ochii lor. Frumuseţea ei întrecea orice imaginaţie.

Otsugi împlinise treizeci de ani şi nu se mai considera în floarea tinereţii. Fetiţa de opt ani însă nu-i dădea vârsta. În ciuda căldurii înăbuşitoare, se îmbrăcase

1 Fosta prefectură Kishu cuprinde actuala prefectură Wakayama și sudul prefecturii Mie.

2 1751-1763.

cochet. Purta un chimono din bumbac, cu dungi subţiri, iar brâul era bine strâns pe talie. Pe Kae o impresionau la fel de mult pielea albă, precum florile imaculate din curte, şi strălucirea părului prins într-o coafură înaltă şi impunătoare. Părea ca scoasă din cutie. Copila n-avea s-o uite niciodată pe fiinţa aceea stranie, cu sprâncenele proaspăt rase, ca ale unei mirese. Contrastul dintre părul negru ca pana corbului şi tenul alb ca laptele era de-a dreptul izbitor.

În ziua aceea sau a doua zi, Kae i-a povestit mamei sale tot ce simţea. Nu credea că făcuse ceva rău mergând s-o vadă pe Otsugi şi, prin urmare, nu avea ce să ascundă. În plus, era atât de entuziasmată de Otsugi, încât îi venea să spună tuturor, în gura mare, cât de mult o impresionase. Mama a ascultat-o, tăcută, încuviinţând. Ba mai mult, la un moment dat s-a pornit şi ea cu laudele.

— Nu e numai frumoasă, ci şi foarte deşteaptă. Eu n-o cunosc, aşadar nu pot spune cât e de grozavă, dar aşa zic cei care o ştiu.

Din ziua aceea, Kae a început s-o adore pe acea femeie considerată desăvârşită. Dacă ar fi fost mai mare, ar fi fost poate geloasă sau ar fi văzut în ea o rivală de temut. Însă fetiţa cea nevinovată, care nu se simţea înzestrată din belşug cu frumuseţe şi inteligenţă, dar care nici nu suferea din pricina aceasta, o admira pe Otsugi din tot sufletul.

Cu toate că Hirayama nu era departe de satul ei, Kae, fiica lui Sajihei Imose din satul Ichiba, n-a mai avut apoi ocazia s-o vadă pe Otsugi. Domnul Imose era samurai şi, în plus, primarul satului. Mai mult, el îl găzduia pe seniorul de Kishū, ori de câte ori acesta se afla în pelerinaj spre templul zeiţei Amaterasu[3]din I de Dat fiind rangul înalt al familiei, Kae nu avea voie să alerge pe câmp ca o ţărăncuţă. Mama ei o educase destul de strict. O învăţase să citească şi să scrie, să coasă şi să facă ordine. O pusese încă de mică să dea o mână de ajutor la bucătărie, chiar şi atunci când nu aveau oaspeţi de seamă. Mama ei învăţase

3 Zeița Soarelui în panteonul japonez.

din propria experienţă să acorde atenţie lucrurilor practice încă de când se măritase cu Sajihei. Aşadar, îşi dorea mult ca şi fiica ei să se descurce în orice situaţie.

Atât Sajihei, cât şi soţia lui erau foarte mândri de Kae. La vârsta de paisprezece ani, fetiţa ajunsese chiar să-l servească personal pe seniorul ţinutului cu mâncare gătită de ea, oferită frumos pe o tavă lăcuită, cu blazonul familiei – o nalbă superbă.

Rangul familiei Imose nu-i îngăduia lui Kae s-o întâlnească pe Otsugi în public. De aceea, ori de câte ori soţul acesteia venea să-l vadă pe bunicul ei, intra, fără vreun motiv anume, în camera bătrânului. Kae era o fată sănătoasă şi nu prea răcea. Prin urmare, dacă nu se îmbolnăvea cineva în familie, nu avea ocazia să-l vadă nici măcar pe doctorul Hanaoka.

Bunicul lui Kae lăsase pe mâna fiului său gospodăria şi toate afacerile. Din cauza vârstei înaintate, avea nevoie de îngrijire medicală. În satul Ichiba erau medici buni, dar bătrânul îl alesese pe Hanaoka, cu toate că acesta era chirurg. Poate pentru faptul că se dădea în vânt după trăncăneala doctorului. Toată lumea ştia cât de mult îi plăcea acestuia să vorbească şi cum îşi găsea întotdeauna timp pentru aşa ceva. Când se îmbolnăvea alt membru al familiei Imose, chemau un doctor din sat.

Pe Kae n-o interesaseră medicii până când n-o văzuse pe Otsugi. Ştia doar din spusele altora că Naomichi era soţul ei. De când cu admiraţia pentru Otsugi, abia aştepta să se îmbolnăvească bunicul, ca să-l vadă măcar pe soţul femeii pe care o adula.

Vara a trecut fără evenimente deosebite. Kae se simţea chiar dezamăgită când intra în camera bătrânului şi-l vedea mestecând zgomotos feliile de crap crud, cu puţinii dinţi care-i mai rămăseseră. Parcă îşi dorea să-l găsească bolnav.

La venirea iernii, bunicul a zăcut în pat îndelung, spunând că e bolnav. Lipsa de mişcare l-a doborât în cele din urmă şi a răcit, având dureri de cap cumplite. În asemenea situaţii, Naomichi Hanaoka îşi făcea liniştit

apariţia în casa Imose, aducând cu el cutia cu medicamente.

Kae, care-l aştepta nerăbdătoare, se întrista ori de câte ori îl vedea. Nu-i venea să creadă că era soţul femeii frumoase şi îngrijite pe care o admira, femeia cu coafura ireproşabilă care o impresionase atât de mult. Naomichi era urât, iar părul lui nu părea să se fi întâlnit cu pieptenele de multă vreme. Avea buze groase, iar dinţii lui arătau ca nişte cioturi. Era roşu şi buhăit la faţă de prea multă băutură. Arăta atât de jalnic, încât Kae nu se aştepta la nimic bun din partea unui asemenea om şleampăt. E adevărat că avea blazonul familiei pe chimono, dar acesta era aşa de ponosit, încât Kae se întreba dacă-l dădea vreodată jos, dacă nu cumva dormea şi noaptea tot cu el. Era murdar din cale-afară, de parcă nu-l mai spălase de ani de zile. Kae nu pricepea nici în ruptul capului cum putea femeia aceea frumoasă, curat îmbrăcată, să trăiască cu un soţ atât de neîngrijit. Fetiţa chiar nu mai înţelegea nimic.

Vocea răsunătoare a lui Naomichi se auzea în toate încăperile din jur. De cum intra în camera bătrânului, începeau bârfele. Nu neapărat cele locale. Îi plăcea mai mult să foarfece tot ce era la modă. Când se apuca să toace mărunt familia Tokugawa, îl prindea şi miezul nopţii, mai cu seamă că bunicul lui Kae îi ţinea isonul. Într-adevăr, Naomichi era la curent cu ultimele noutăţi, oricât de greu ajungeau în ţinutul Kishū, aflat departe de forfota din Edo[4]. Sau, chiar dacă-i povestea bătrânului întâmplări vechi de patru-cinci ani, le prezenta cu atâta înflăcărare, încât lăsa impresia că abia s-au petrecut sau că le-a văzut doar cu o zi în urmă. Interlocutorul său era îndeajuns de înţelept ca să treacă peste lucrurile mai puţin credibile.

Naomichi ţinu apoi să povestească următoarele:

— Vă rog să mă credeţi, o să pătrundă şi la noi medicina din Apus. Cât de curând. Ne-a avertizat profesorul Bangen Iwanaga, pe vremea când făceam practică în Ōsaka. De fapt, ne-a şi arătat o mulţime de metode apusene. Cred că avea dreptate. Prin urmare, pot

4 Vechiul nume al oraşului Tokyo în perioada Tokugawa (1603-1868).

afirma că ştiu cum va arăta viitorul medicinei japoneze de parcă eu însumi i-aş fi luat pulsul. Profesorul Toyo Yamawaki din Edo a iniţiat disecţia pe cadavrele prizonierilor, iar profesorul Genpaku Sugita[5] foloseşte de la o vreme metode olandeze de investigare înainte de a stabili diagnosticul. Mare deosebire faţă de abordarea chinezească, bazată în mare parte pe puls! Acum se poate cerceta amănunţit fiecare părticică a corpului uman, care e o alcătuire uimitoare. Gândiţi-vă doar la faptul că un singur deget are, pe lângă oase, carne şi sânge, un ţesut nervos extrem de delicat. Diagnosticul se poate pune şi prin cunoaşterea unor asemenea detalii, iar dacă e corect se găseşte şi remediul potrivit. De vreme ce şi guvernul central a recunoscut importanţa practicii medicale europene, se vor lua cu siguranţă măsuri pentru aplicarea acestora. E nemaipomenit! Apropo, ştiţi câţi ani au trecut de când ne-au vizitat renumiţii doctori olandezi Hall şi Van Tanno?

Naomichi făcu o pauză, fără să se sinchisească între timp să mai ia pulsul bătrânului.

— A, da! Doctorul Hall a venit în 1760, chiar în ziua în care s-a născut fiul meu, Un pei. 23 octombrie. Era toamnă. Când mi-am dat seama de coincidenţă, mi-am propus să ţin minte toate amănuntele. Cerul senin s-a întunecat brusc, umplându-se de nori ameninţători. Fulgerele despicau cerul şi tuna asurzitor. Un pei s-a născut chiar atunci. Eu însumi am asistat-o pe soţia mea. Imediat după aceea, cerul s-a înseninat şi păsărelele şi-au luat din nou zborul. Îmi amintesc că am strigat în gura mare: „S-a născut un geniu!” Cred că şi doctorul Hall a rămas uimit de semnele trimise din cer. Nici n-a păşit bine pe pământul Japoniei, că l-a şi salutat tunetul. Prin urmare, n-am nicio îndoială legată de însemnătatea acelei zile. Ca să imortalizez semnul primit, l-am botezat pe fiul meu Shin. „Shin” înseamnă tunet. Un pei e porecla şi înseamnă „nor paşnic”. Grozave nume, nu? Cred că e destinat să

---

5 Medic japonez (1733-1817), care a tradus în limba japoneză tratate olandeze de anatomie.

deschidă orizonturi noi în medicină.

Naomichi îşi încheie pledoaria, lăudându-se cu fiul său.

Lui Kae i se părea tare ciudată deosebirea dintre doctorul nemanierat, părând mult mai bătrân decât era de fapt, şi energia lui demnă de invidiat. Nu-şi putea imagina cum arăta copilul unui asemenea om. O altă discrepanţă izbitoare venea din diferenţa de vârstă. Doctorul era cu paisprezece ani mai mare. Femeia nu-şi trăda însă anii nici pe departe. Cu cât se gândea mai mult, cu atât Kae accepta mai greu faptul că Naomichi era soţul lui Otsugi.

Ori de câte ori venea la familia Imose, Naomichi trăncănea vrute şi nevrute şi sfârşea prin a se lăuda cu un pei. Făcea caz din orice fleac şi de-aici reieşea marea speranţă pe care şi-o pusese în băiat. Din această cauză, Kae nu manifesta pic de interes pentru fiul doctorului. Cu toate astea, nu era în stare să-i ignore vizitele.

Naomichi aducea rareori vorba despre Otsugi. Considera, probabil, că toată lumea ştia cine era ea. Sau, mai degrabă, ţinea la obiceiul respectat de bărbaţi de a nu vorbi în public despre nevestele lor. Nu voia să fie o excepţie în sensul ăsta. De dragul lui Otsugi, Kae a încercat de nenumărate ori să fie mai amabilă cu el, însă n-a reuşit niciodată.

II

Când i-a murit bunicul, Kae avea optsprezece ani. Bătrânului îi plăcuse mult să stea de vorbă cu doctorul. Cu toate că, până în ultima clipă, n-a avut probleme mari de sănătate, într-o bună zi a făcut accident vascular cerebral. Familia Imose nu l-a chemat atunci pe Naomichi, ci pe doctorul de familie, însă până să ajungă bătrânul murise şi n-a mai avut ce să-i facă. Trecuseră deja zece ani de când Sajihei preluase afacerile familiei, astfel că dispariţia bruscă a bătrânului nu i-a stânjenit deloc. Moartea lui senină a fluturat multă vreme pe buzele sătenilor.

Bunicul lui Kae fusese un om de vază şi funeraliile promiteau să fie fastuoase. Pentru că toţi voiau să-i aprindă tămâie, se adunase o mulţime de lume. Membrii

familiei se ocupau de cei veniţi să-şi ia rămas-bun de la bătrân, aşa că n-aveau timp de jelit. Atmosfera nu era câtuşi de puţin tristă. Kae, ajunsă la vârsta la care ştia ce înseamnă stingerea unei vieţi, a primit vestea ca atare şi s-a lăsat dusă de valul treburilor. Urma să sosească şi vremea jelirii, dar până atunci avea de făcut faţă altor încercări.

Kae îmbrăcase un chimono de doliu, din mătase, şi-şi prinsese părul în coc. Aflându-se la vârsta măritişului, toată lumea era cu ochii pe ea. Principala grijă a părinţilor era ca ea să arate bine în orice situaţie. Acum trebuia să-i salute, împreună cu mama ei, pe cei veniţi să-şi ia rămas-bun de la bunicul.

Era a doua oară în viaţa ei când o vedea pe Otsugi. Naomichi venise cu o zi în urmă şi rămăsese la priveghi, bând fără oprire. Otsugi se afla printre cei aşezaţi la coadă ca să aprindă tămâie. Purta un chimono superb, din mătase, potrivit cu împrejurările, iar în mână ţinea nişte mătănii roşii. Era atât de frumoasă, încât prezenţa ei te izbea de la distanţă. Lui Kae i se părea pur şi simplu divină, cu un nimb în jurul capului, asemenea unui Bodhisattva venit să întâmpine spiritul mortului. Kae îşi pironise privirea asupra ei şi nu şi-o mai putea desprinde.

Prezenţa lui Otsugi la funeralii n-o mira doar pe Kae, pentru că femeia îşi făcea rareori apariţia în public. Nu participa nici măcar la sărbătorile populare ale satului. Acum, că se afla iar în mijlocul lor, sătenii şi-au amintit de trecutul ei şi nu le venea să creadă că trecuseră douăzeci de ani de când n-o mai văzuseră. Erau şi acum uimiţi de frumuseţea ei, în ciuda faptului că născuse opt copii. Femeile sărite de patruzeci de ani, care au trecut prin multe naşteri, nu mai arată bine deloc. Pielea se zbârceşte, ridurile le copleşesc… ce mai, se urâţesc. Otsugi arăta însă cu vreo zece ani mai tânără în ţinuta ei sobră, dar elegantă, iar chipul privit din profil era absolut încântător. Kae n-o fi fost singura care văzuse aureola din jurul capului ei.

Oare Otsugi îşi dădea seama că toată lumea stătea cu

ochii pe ea? Neîndoielnic, admiraţia celor din jur scotea şi mai mult în evidenţă tinereţea şi frumuseţea femeii. Ţinea ochii plecaţi, ceremonios, şi spatele drept, cum cerea eticheta. Îşi dădea seama de tot ce se petrecea în jurul ei, de toate reacţiile pe care le stârnise. Fetei inocente nu i s-a părut nimic suspect sau prefăcut în atitudinea femeii. Kae o privea fermecată şi o găsea chiar mai frumoasă decât cea pe care visase timp de zece ani să o revadă.

Sătenilor nu li se îngăduia să intre în casă. Nu aveau voie nici măcar să privească sicriul. Ei se rugau în faţa unui altar aflat într-un colţ al grădinii, unde li se pusese la îndemână şi tămâie. Pentru că Naomichi Hanaoka fusese medicul preferat al bătrânului, a fost invitat înăuntru, însă fără soţie. Aşa era ceremonialul. Nici măcar lui Kae nu i-a trecut prin minte să o poftească în casă. Continua să o privească, vrăjită, uitând parcă să şi respire.

Otsugi moştenise probabil îmbrăcămintea şi încălţămintea din familie şi de aceea arăta mai bine decât arendaşii sau ţăranii din sat. Mătasea aceea ţesută manual se potrivea perfect poziţiei sale. Pentru că familia Hanaoka se afla, din punct de vedere social, pe o treaptă inferioară celei ocupate de familia Matsumoto, mama lui Otsugi nu găsise cu cale să o înzestreze cu un chimono din mătase fină şi strălucitoare, gândind că oricum nu va avea ocazia să-l poarte. Cu toate astea, negrul părea intens, bogat, iar chimonoul avea o linie elegantă la ceafă şi o croială perfectă în faţă. Brâul era strâns cât trebuie. Şi de căutai cu lumânarea, nu-i găseai vreun cusur. Ajunsă în faţa vasului cu tămâie, a făcut o plecăciune adâncă. În clipa aceea i s-a zărit panglica, de un gălbui-deschis, de la baza cocului. Frumoasă şi elegantă. Kae o admira din toată inima. A luat nişte tămâie. Pe când strângea mătăniile în palme, Kae se gândea că oamenii frumoşi se nasc să fie frumoşi toată viaţa. Frumoşi până-n vârful unghiilor. Otsugi avea şi o frumuseţe interioară, dată de inteligenţă. A făcut o plecăciune către sicriul aflat în casă şi a salutat apoi din cap fiecare membru al familiei Imose. Kae stătea mai retrasă şi nu se aşteptase să fie băgată în seamă.

Când simţi privirile uşor melancolice ale lui Otsugi, avu senzaţia că vârful unei săbii îi străpunge fruntea. Rămase încremenită locului. Femeia o salută pe Kae cu o plecare uşoară a capului, nedibuindu-i, se pare, starea de spirit. Apoi se îndreptă spre poartă. Cusătura chimonoului, ce se ivea de sub brâu, nu se clintise nici măcar cu un milimetru.

III

Otsugi şi-a făcut apariţia la familia Imose la vreo trei ani după înmormântare, spre sfârşitul primăverii. Sajihei a poftit-o imediat la el în birou – o încăpere mai izolată de restul casei. Datorită poziţiei lui sociale, avea nevoie de linişte şi, mai ales, nu voia ca servitorii să audă ce vorbeşte. Kae ar fi vrut să se apropie, ca să afle motivul vizitei lui Otsugi, însă n-a îndrăznit. Nici n-a reuşit să obţină informaţii de la vreo slujnică. Tami era plecată să-i cumpere fir de mătase, deoarece în ultima vreme Kae se apucase de brodat. Tare ar fi vrut ca dădaca să fie prin preajmă ca să-i dea un sfat bun. Singură, nu ştia ce-i de făcut în asemenea situaţii. La gândul că oricum o să afle de la tatăl ei amănunte despre discuţia cu Otsugi, Kae s-a mai liniştit şi şi-a văzut mai departe de brodat. Nu i-a trecut însă nicio clipă prin minte că tocmai despre ea aveau să vorbească.

În primele momente, nici Sajihei nu şi-a dat seama ce vânt o aducea pe Otsugi la el. Nefiind ocupat în clipa aceea, a poftit-o imediat în birou. Imaginea tatălui dispărut nu se stinsese cu totul în sufletul său. Aşa li se întâmplă mereu bărbaţilor ai căror taţi sunt sfetnici buni. Prin urmare, s-a hotărât să se poarte cordial cu toţi cei care îi fuseseră apropiaţi tatălui său, chiar dacă nu mai apelase la Naomichi Hanaoka de când bătrânul se prăpădise. Nici măcar nu i se părea ciudată prezenţa lui Otsugi în casa lui după atâta amar de vreme.

— Ce mai face domnul Naomichi? o întrebă el, blând.

— De când s-a stins tatăl dumneavoastră, e cam descurajat şi am impresia că a îmbătrânit brusc. Mă aflu aici ca să vă transmit un mesaj din partea lui, zise Otsugi,

plecându-şi uşor capul.

— Ce frumos din partea lui! Cu ce vă pot ajuta?

— Am venit să vă rog să ne-o daţi pe Kae de noră… pentru fiul meu Shin.

Sajihei era uluit. Nu-i venea să-şi creadă urechilor. Totuşi, nu i se părea că Otsugi glumeşte. Familia Imose se trăgea din marele clan Îmbe, cunoscut pentru splendidul Castel Tanishirō din Niudani. Chiar şi acum treceau drept samurai foarte bogaţi, cu un venit anual de 2 800 de baniţe de orez. Ei se ocupau de perceperea taxelor din Gojo până la gura râului Kinokawa. Deţineau terenuri vaste – mai mult de trei kilometri pătraţi – dotate cu tot confortul necesar şi pentru găzduirea seniorului regiunii. I se părea de-a dreptul absurd că această femeie îi cerea să-şi dea fiica pe mâna unui medic sărac de ţară.

— Este cam neaşteptată propunerea dumneavoastră, zise Sajihei, zâmbind stânjenit.

Ar fi vrut să-i spună că era complet nepotrivită, însă Otsugi a început să-i înşiruie, nestânjenită, motivele pentru care o peţea pe Kae. Nu era înzestrată cu talentul de orator al lui Naomichi, însă folosea cuvinte scurte şi precise. În ciuda faptului că nu avea deloc chef, Sajihei s-a trezit ascultând-o până la capăt.

— O soţie de medic trebuie să fie, în primul rând, sănătoasă. Apoi, curajoasă şi ambiţioasă. E foarte important să-şi înţeleagă soţul. Un doctor trebuie să fie disponibil zi şi noapte. Boala nu întreabă cât e ceasul. Chiar dacă nu ştie nici măcar să ia pulsul, trebuie să-i ţină locul soţului cât timp acesta e plecat. Şi n-are voie să se culce până ce soţul ei nu se întoarce acasă. Dacă intervine vreo urgenţă – dacă apare vreun rănit sau e adus în cârcă un bolnav –, ea trebuie să se descurce singură, fără să leşine la vederea sângelui sau a infirmităţilor. Trebuie să cureţe rana, iar la nevoie să aibă curajul chiar să scoată puroiul cu propria ei gură.

Credeţi că o fiică de ţăran simplu, învăţată cu săpatul şi recoltatul, ar fi în stare să facă faţă unor asemenea situaţii grele? Sunt de acord că oricine se poate adapta la

un moment dat. Dacă fata nu are o educaţie aleasă, speranţele sunt cam deşarte.

Nici fiica unui negustor n-ar fi mai potrivită. În casa unui medic nu trebuie să existe socotitoare. Nu se face nicio deosebire între pacienţi. Ştiţi bine că e posibil şi aşa ceva. Ce s-ar întâmpla atunci cu aceia care nu pot plăti? Boala cade şi pe capul săracilor, şi pe al bogaţilor, deopotrivă. Ajutorul dat bolnavilor trebuie considerat un act de binefacere, nu unul care să aducă profituri. Asta ar ştirbi mult bunul nume al doctorului.

Ca să nu mai vorbim de fata unui meşteșugar. Ea nu învaţă acasă decât cum să manevreze oameni. Vă gândiţi cum i-ar trata pe studenţii şi asistenţii unui doctor? Aceştia n-ar fi decât nişte biete marionete pentru ea. Sau, în cel mai bun caz, ar umbla după favoruri, ceea ce ar fi extrem de neplăcut.

În concluzie, Otsugi considera că o fiică de ţăran, negustor sau meşteșugar nu se putea căsători cu un medic şi că singura alegere potrivită ar fi o fată de samurai.

Discursul ei îndrăzneţ ar fi iritat şi o persoană calmă. Dacă Naomichi ar fi venit cu o asemenea propunere, Sajihei l-ar fi pus repede la punct şi l-ar fi trimis la plimbare. Numai că vocea cristalină şi frumuseţea femeii l-au copleşit.

Otsugi interveni, de parcă i-ar fi citit gândurile:

— V-am spus toate astea pentru că îmi dau seama că eu nu sunt deloc potrivită pentru soţul meu. Ştiţi, am fost crescută printre ţărani, negustori şi meşteșugari. Naomichi a învăţat la Ōsaka şi a preluat tot ce-a putut din medicina apuseană, însă n-a mers prea departe. Sunt sigură că eu am fost de vină. Mi-am dat toată silinţa, dar asta nu ajunge. În primăvară, fiul meu Un pei a plecat la Kyōto ca să studieze medicina. Se întoarce peste trei ani. Ca mamă, eu trebuie să-i găsesc o soţie care să-l încurajeze şi să-l ajute să devină un medic renumit. Socot că datorez măcar atât familiei Hanaoka, dacă n-am fost în stare să mă ridic la înălţimea aşteptărilor. Înţeleg foarte bine că nu ne putem compara cu familia Imose şi că

dumneavoastră propunerea mea vi se pare de-a dreptul ridicolă. Însă vă rog din suflet să o întrebaţi şi pe Kae dacă preferă să ducă o viaţă liniştită, într-o familie bogată şi aşezată, sau preferă să-şi clădească un viitor al ei, făcând castel dintr-o bojdeucă. Ştiu că a primit o educaţie aleasă şi că e o fată serioasă. Eu cred că nu există altă soţie mai potrivită pentru fiul meu.

Blândul Sajihei nu era omul care să se înfurie pe femei sau pe copii. A lăsat-o aşadar pe îndrăzneaţă Otsugi să spună tot ce avea de spus, nu neapărat din recunoştinţă faţă de medicul tatălui său, doctorul Hanaoka, cât mai degrabă din generozitate.

— M-aţi cam luat prin surprindere şi aş avea nevoie de timp de gândire.

A condus-o, curtenitor, la uşă. Nici prin cap nu-i trecea să dea curs propunerii femeii. Ba chiar se gândea să trimită imediat pe cineva la familia Hanaoka cu un mesaj de refuz.

Când i-a povestit, în seara aceea, soţiei sale despre vizita lui Otsugi, Sajihei nu a înfăţişat întâmplarea ca pe un subiect de discuţie, ci ca pe o obrăznicie din partea femeii. Otsugi a comparat, la un moment dat, un clopot de la un templu budist cu un felinar de hârtie, ca să reiasă şi mai bine nepotrivirea dintre mirii propuşi de ea. A mai spus în glumă că femeia s-a molipsit de la sporovăială soţului şi a ajuns chiar să-l întreacă.

— O fi şi asta o boală, continuă el. Mi-a fost însă limpede căâşi făcea griji pentru viitorul fiului ei.

Mama lui Kae n-a spus nimic, astfel că Sajihei a considerat problema încheiată.

Kae a aflat în aceeaşi seară motivul vizitei lui Otsugi. Menajera, care le-a servit cina părinţilor ei, i-a spus lui Tami, care, la rândul ei, i-a povestit lui Kae. Fata nu mai putea de bucurie. În viaţa ei nu se simţise atât de emoţionată. Se întreba de când şi de unde a apărut interesul lui Otsugi pentru ca când a aflat însă că pe Sajihei nu-l încânta familia Hanaoka, a pălit şi bucuria i s-a risipit pe loc. N-a închis ochii toată noaptea.

Sajihei a fost şi mai nedumerit a doua zi, când soţia lui a adus, cu alt ton, din nou vorba despre seara trecută. Ea a început prin a-l plânge pe Naomichi, care trebuia să întreţină o familie atât de mare, cu copii mulţi, într-o casă neîncăpătoare. Probabil că erau săraci de vreme ce nu-şi permiteau să aibă decât un student care să-l ajute pe doctor şi o singură slujnică pentru treburile gospodăreşti. Mai mult, lui Naomichi nu i s-a recunoscut poziţia până când nu s-a căsătorit cu Otsugi, cu toate că familia Hanaoka se mutase în prefectura Kishū cu generaţii în urmă. La urma urmei, şi-au sporit relaţiile cu ajutorul lui Shinjiro Matsumoto. Lui Naomichi nici măcar nu i s-a îngăduit să intre în casa Imose până la căsătorie.

Mama lui Kae era din ce în ce mai aprinsă.

— Toată lumea zice că Otsugi e deşteaptă. Nu e firesc atunci ca faima lui Hanaoka să fie pusă pe seama ei?

Soţia lui Sajihei rostea apăsat fiecare cuvinţel.

— În plus, nu ni s-a mai făcut nicio propunere atât de concretă, continuă ea. N-am dreptate? Ţi s-o fi părut obraznică, dar să ştii că fiica noastră ar fi foarte încântată dacă familia Hanaoka ar dori-o cu adevărat.

Zelul aparent nestăvilit al soţiei l-a pus pe Sajihei pe gânduri. Adevărul era că fiica lui trecuse de vârsta prielnică măritişului şi asta-l îngrijora puţin. Cele câteva propuneri de până acum nu-l încântaseră deloc şi n-avea cum să nu-l îngrijoreze faptul că nu era deloc uşor să-şi mărite singura fată, pe care o iubea ca pe ochii din cap. Probabil că soţia lui a luat în considerare şi poziţia pe care o deţinea el ca om de nădejde al seniorului, şi nu se cuvenea să-şi lase fiica nemăritată, compromiţându-i astfel viitorul. Până acum nu dăduse importanţă unor astfel de amănunte.

Despre Kae se ştia că e dintr-o familie onorabilă, care-l găzduieşte pe *daimyō*, însă pe undeva plutea îndoiala privind virginitatea ei. Oare nu-şi petrecuse nopţile cu stăpânul ţinutului? Sau măcar o noapte? Nu că asemenea favoruri ar fi fost considerate înjositoare în epoca Tokugawa. Bineînţeles că se îngăduiau aventuri în

cazul în care seniorul, mai ales dacă era rudă cu shogūnul Tokugawa, punea ochii pe fiica vreunuia dintre oamenii săi. Chiar ar fi fost o mare onoare dacă i s-ar fi cerut să împartă cu el aşternutul. Dar dacă nu i-a pretins aşa ceva? Asta însemna că nu-i stârnea interesul. Şi-atunci, situaţia nu era şi mai jenantă? Sajihei şi-a dat seama că, în ciuda rangului său, nu reuşise să-şi scape fiica de gura lumii. Iar dacă stăpânul voia „s-o onoreze”, asta ar fi însemnat doar o aventură de-o noapte. Nici nu se punea problema să-i devină metresă pentru o perioadă mai îndelungată. Prin urmare, la vârsta de douăzeci şi unu de ani, Kae locuia cu părinţii, fără nicio perspectivă de măritiş.

Sajihei Imose stătea cu braţele încrucişate, neştiind ce hotărâre să ia. Nu pentru că ar fi împărtăşit opinia lui Otsugi, însă chiar nu ştia să încadreze meseria de doctor în niciuna dintre categoriile clasice: samurai, ţărani, meşteșugari, negustori. Pe de altă parte, trebuia să recunoască faptul că medicii erau instruiri şi mulţi dintre ei proveneau din familii de elită, îndeosebi al doilea şi al treilea fiu al unei familii înstărite îşi vedeau de afacerile familiei, practicând medicina ca activitate secundară. Şi-a amintit că Naomichi se lăudase că se trăgea din renumita familie Kusunoki, veche din secolul XIV. Însă cei din familia Hanaoka din Nate fuseseră la început doar nişte bieţi ţărani şi nu s-au ocupat de medicină decât mult mai târziu. Tatăl lui Naomichi a fost primul din neam care şi-a profesat cu-adevărat meseria de medic. Cu toate astea, nu erau de nasul fiicei lui Sajihei.

— Poate că ai dreptate, îi spuse soţiei. Însă nu Otsugi e problema, ci Naomichi. Îmi amintesc ce dur a negociat cu familia Matsumoto ca să i-o dea pe Otsugi, folosindu-se de boala fetei. Pun prinsoare că el a trimis-o să ne-o ceară. Se pare că e o tradiţie în neamul Hanaoka să-şi ia soţii din familii bogate. Ei bine, nu mă învoiesc.

Sajihei Imose avea inima strânsă şi nu putea scăpa de îndoielile care-i dădeau târcoale. Îi era limpede că soţia lui se gândise îndelung şi că de aceea stăruia.

— Să le cerem s-o primească pe Kae fără zestre. Am

auzit că nici Otsugi n-a luat nimic cu ea. Mă rog, o fi plecat cu anume veşminte. Dovadă că nu i-au dat însă niciun ban este starea jalnică a casei lor.

Înainte ca Sajihei să aibă răgaz să răspundă, a intrat brusc Tami, cu scuzele de rigoare.

— Vă rog să mă iertaţi. Ştiu că nu-i frumos, însă trebuie să vă spun ceva. Aseară am întrebat-o pe Kae de ce era mâhnită şi n-a vrut să-mi spună. După părerea mea, ţine cu orice preţ să intre în familia Hanaoka prin căsătorie.

Părinţii au fost uimiţi de veste. Cum de aflase Kae de propunerea ce li se făcuse?

— Pereţii au urechi, răspunse Tami, nestânjenită. Şi să nu uităm că domnişoara a cam trecut de vârsta măritişului.

— Kae îl cunoaşte pe Un pei? întrebă Sajihei îngrijorat.

Dacă fiica lui se îndrăgostise deja, n-avea să accepte o asemenea neobrăzare în ruptul capului.

— Nu l-a văzut în viaţa ei, răspunse Tami, clătinând din cap. Domnişoara se gândeşte neîncetat la femeia aceea frumoasă care v-a vizitat ieri. Se prăpădeşte de plâns şi zice că vrea să-i fie noră. Azi-noapte n-a închis un ochi.

— Unde-a cunoscut-o pe Otsugi?

— Toate femeile o cunosc şi o admiră. Se ştie foarte bine că se trage dintr-o familie bogată şi că nu se plânge de sărăcia actuală. Datorită ei se bucură Hanaoka de succes în Kishū. Kae este înnebunită după ea. Nu mai poate de fericire că Otsugi o doreşte şi spune că va fi fericită în viaţă numai dacă va deveni nora ei.

Poate că Tami înflorea puţin lucrurile, dar asta simţea Kae. Cu siguranţă. Sajihei era uimit, ba chiar tulburat de cele auzite. Şi totuşi, inima îi spunea să nu se despartă de fiică. îl înfuria gândul că soţia lui se lăsase impresionată cu atâta uşurinţă de spusele dădacei. Disperarea îşi croia tot mai mult drum în sufletul lui.

— Ce vezi tu atât de nemaipomenit la femeia asta? Cine crezi că ar mai fi avut impertinenţa să vină cu o

asemenea propunere?

— Ea o fi crezut că astfel se evită orice neînţelegere datorată diferenţei de poziţie socială. N-a încercat chiar ea să sugereze asta?

— Otsugi mi-a prezentat lucrurile în aşa fel, încât medicina pare cea mai importantă meserie din lume. Mie nu mi se pare de bun augur că a venit la noi cu asemenea argumente. Noi suntem sănătoşi tun.

— Când oamenii se îmbolnăvesc, sunt recunoscători celor care-i vindecă. După ce se fac bine, se trezesc mulţumind zeilor, nu medicilor. Doctorii sunt uitaţi prea repede!

După moartea bunicului, toţi membrii familiei Imose fuseseră sănătoşi, iar Sajihei uitase cu totul de existenţa medicilor. În asemenea condiţii era firesc ca vorbele lui Otsugi despre însemnătatea doctorului să i se pară exagerate.

Pe Sajihei îl irita tot mai tare discuţia asta cu femeile, cu atât mai mult cu cât auzea şi oftaturile soţiei… poate din pricina greutăţilor pe care le întâmpinase în căsnicie. Nu i-o fi fost uşor să suporte toanele socrilor şi să-i slujească atâta amar de vreme, trăind într-o atmosferă austeră, impregnată de mândria poziţiei lor sociale înalte. Doar se trăgeau din clanul Îmbe! De când se măritase şi se mutase la el, nu avusese parte de libertate şi fusese silită să respire, în fiecare ungher din casă, aerul posomorât şi apăsător lăsat moştenire de generaţiile trecute. Poate că, într-un anume fel, trăise exact cum spusese Otsugi: „Într-o familie bogată şi aşezată… dar atât”. Tocmai pentru că viaţa de noră fusese atât de chinuitoare, îşi dorea ca fiica ei să respire din plin libertatea. Ea nu cunoştea familia Hanaoka, însă îşi închipuia, gândindu-se la firea doctorului şi la impresia lăsată de casa lui, că fiica ei nu avea să se sufoce acolo, că va fi tratată cu generozitate. Prin urmare, datorită trecutului ei şi a faptului că în joc era fericirea fiicei, îl înfrunta acum, hotărâtă, pe Sajihei.

— Un pei este mândria familiei Hanaoka. Toată lumea vorbeşte despre el şi se aşteaptă să fie un medic

excelent. S-ar putea ca tatăl lui să aibă o grămadă de defecte, dar pe noi ne interesează Un pei. El va fi capul familiei.

— Am auzit că-i cam prost, zise Sajihei arţăgos.

— Da, şi eu am auzit. Se zvoneşte că ar fi găsit ceva pe drum şi că a stat o zi întreagă lângă lucrul acela, până a venit omul care-l pierduse ca să şi-l recupereze. Se spune că nu ia parte la nicio sărbătoare, indiferent de persoana care-i adresează invitaţia, iar când urcă pe munte adună ierburi în loc de vreascuri.

— Crezi că e firesc să facă aşa ceva? Chiar vrei s-o dai pe Kae pe mâna unui nătâng?

— Bârfele pot desfiinţa cu uşurinţă pe cineva. Dar să ştii că sunt şi persoane care-l vorbesc de bine. Se spune că doctorul Hanaoka l-a învăţat pe fiul lui să scrie şi să citească. Aşadar, n-a urmat şcoala din sat. Unii susţin că Un pei este sclipitor de inteligent.

— Oricum, a fost un copil cam ciudat.

— Nu există fum fără foc. Bârfele conţin şi un grăunte de adevăr.

— Cu siguranţă.

Soţia lui Sajihei nu se dădea bătută.

— Dacă susţii că e tâmpit şi isteţ în acelaşi timp, poate ajunge geniu… Nu uita că are o mamă sclipitoare.

Sajihei nu ştia ce să mai zică. Soţia lui îl văzu că şovăie şi încercă să tragă o concluzie:

— Mă bucură cererea lor foarte mult, deoarece Kae este dorită de o femeie luminată la minte şi extrem de precaută.

Sajihei nu avea de gând să-şi mai asculte soţia. Hotărât să nu o dea pe Kae familiei Hanaoka, încerca să îi zdruncine recunoştinţa faţă de Otsugi. Aşadar, a început să-şi impună punctul de vedere pe un ton mai liniştit:

— Dacă stau bine şi mă gândesc, situaţia mi se pare cam stranie. Presupusul mire tocmai a plecat la Kyōto pentru trei ani, după spusele lui Otsugi. Dar cine poate fi sigur că va lipsi doar trei ani? Şi să zicem că se întoarce, aşa cum spune maică-sa… Ştii câţi ani va avea Kae atunci?

Douăzeci şi patru!

Sajihei îşi dădea seama însă că Hanaoka nu le-ar fi cerut-o pe Kae imediat şi necondiţionat dacă n-ar fi ştiut cât timp avea să lipsească fiul lor. Intuia că soţia lui ţinea morţiş ca fiica lor să se mărite cât mai repede. Nu se aşteptase la contraargumente din partea ei. Prin urmare, ca să rezolve situaţia, de altfel destul de încâlcită, a trimis după căpetenia satului Hirayama şi i-a înmânat răspunsul oficial al familiei Imose către familia Hanaoka. Acesta s-a simţit stânjenit, de parcă el ar fi fost de vină pentru comportamentul agresiv al lui Otsugi.

Otsugi a citit mesajul fără să se încrunte câtuşi de puţin. Netulburată de refuzul lui Sajihei, a trimis, prin acelaşi mesager, următoarea scrisoare:

Cu îngăduinţa dumneavoastră, am dori să o aducem pe Kae la noi înainte de sfârşitul anului. În felul acesta, ar avea prilejul să se obişnuiască în casa unui doctor şi l-ar întâmpina pe Un pei ca membră a familiei Hanaoka. Desigur, am dori să anunţăm evenimentul în sat şi să pregătim un ceremonial nupţial simplu.

Otsugi a dovedit iar inteligenţă şi mult tact, punându-i pe Imose în faţa faptului împlinit. Cu alte cuvinte, îi anunţa că pregătirile urmau să fie cât se poate de simple, iar ceremonialul fără zestre şi îmbrăcăminte, socotind casa lor neîncăpătoare pentru aşa ceva. Otsugi se comporta de parcă ştia despre frământările lui Sajihei.

Datorită, în cea mai mare parte, voinţei neclintite a lui Kae, cele două familii şi-au lămurit neînţelegerile şi au hotărât ca odraslele lor să-şi unească destinele. Sajihei s-a văzut obligat să-şi schimbe atitudinea şi să nu nesocotească orice spunea Otsugi. Kae nu mâncase un timp, dar nu în semn de protest, ci pur şi simplu pentru că stomacul ei respinsese orice fel de hrană. Chiar şi orezul care-i plăcea atât de mult, servit în bol de porţelan. Pe lângă asta, mai avusese şi dureri cumplite în piept şi nu dormise nopţile, ceea ce o alarmase pe Tami şi o îndemnase să intervină.

Într-o noapte, Kae o visase pe Otsugi la capătul unei

cărări puternic luminate. Stătea acolo ca o zeiţă la poarta paradisului. De ani şi ani de zile, de când se ştia cocoloşită de familia Imose, a fost prima oară când a simţit o emoţie nestăvilită. Strălucirea a pălit repede, iar cărarea a dispărut. S-a trezit din nou în încăperea ei întunecată. N-a încercat să interpreteze visul în vreun fel, însă amintirea luminii puternice a întristat-o multă vreme. Kae nu şi-a îngăduit niciodată să-şi învinuiască părinţii pentru situaţia în care se afla, însă era limpede că nu-şi revenea din şocul pe care-l suferise.

Unul dintre motivele pentru care Otsugi pusese ochii pe Kae era şi faptul că o considera foarte sănătoasă. Spre dezamăgirea tuturor însă, ea slăbise foarte mult. Părinţii erau chiar îngrijoraţi de starea ei.

Kae fusese crescută cu foarte multă atenţie de către familia de samurai riguroşi din care provenea, însă, în loc să fie robustă şi cu picioarele pe pământ, rămăsese tot un copil naiv, fermecat în continuare de frumuseţea lui Otsugi. Iar Un pei n-a preocupat-o niciodată, deşi se afla la vârsta măritişului.

IV

În toamna anului 1782, familia Imose a dat o petrecere cu mare pompă în cinstea fiicei lor, care urma să se căsătorească. Apoi, după obiceiul locului, Kae, îmbrăcată într-un superb chimono de mireasă, cu pălărie pe cap şi cu un voal subţire din bumbac pe faţă, a fost purtată în palanchin, cu oblonul lăsat, până în satul Hirayama. Familia nu o însoţea. Eticheta cerea ca ea să ajungă singură în casa socrilor.

La sosire, splendida mireasă a păşit singură în casă, fiind întâmpinată călduros de nerăbdătoarea Otsugi, care a luat-o de mână şi a condus-o în încăperea principală. Acolo o aştepta o pernă specială. Ceremonialul nupţial, pe cale să înceapă, urma să se desfăşoare în absenţa mirelui, care plecase la Kyōto cu aproape jumătate de an în urmă. Acesta ar fi motivul pentru care biografia doctorului Seishu Hanaoka, rescrisă mai târziu, cuprinde inexactităţi referitoare la data căsătoriei. Chiar dacă un asemenea

aranjament era destul de rar, nu a fost criticat de nimeni. Atâta vreme cât mirele urma să se întoarcă, lipsa lui la ceremonialul nupţial nu afecta cu nimic poziţia nurorii în familie. Oricum, Kae nu avea de suferit, pentru că totul fusese pus la cale, până în cele mai mici amănunte, de viitoarea ci soacră.

Locul lui Un pei la masă a fost ocupat de cartea *Honzo Komoku*[6]. De fapt, era un manuscris, copiat cu pensula, foarte îngrijit, de bunicul lui Un pei – Unsen Naomasa Hanaoka – în vremea studenţiei. Începând cu Unsen, bărbaţii din familia lui practicaseră medicina în exclusivitate, ceea ce explică prezenţa unei asemenea cărţi în casă. E vorba de „biblia” ierburilor tămăduitoare scrisă de medicul chinez Li Shih-chen[7] în timpul dinastiei Ming. Trei generaţii – Unsen, apoi Naomichi, iar acum Un pei – acordaseră o atenţie deosebită acestei cărţi nepreţuite, însuşindu-şi toate cunoştinţele de care aveau nevoie. Aşa se explică şi că nu se afla într-o stare prea bună: hârtia era îngălbenită, coperţile, uzate, cerneala, ştearsă pe alocuri. Venerabilul text prezent la banchetul nupţial, alături de mireasă, părea să aibă propria existenţă, fiind menit să-i amintească lui Kae că devenea membra unei familii dedicate trup şi suflet medicinei.

Kae era teribil de emoţionată. Nu numai pentru că locul de lângă ea nu era ocupat de mire, ci şi pentru faptul că percepea preţioasa carte ca pe o fiinţă vie. Au trecut-o fiori. Ea, care tocmai venise de la banchetul zgomotos oferit de familia Imose, se simţea brusc izolată. Trăia cu impresia că plonjase într-o singurătate înspăimântătoare. A apucat-o un tremurat pe care nu şi-l putea stăpâni.

Exact în faţa ei, la masă, şedeau Otsugi şi Naomichi, iar în dreapta şi-n stânga lor, copiii mai mici. Folosindu-se de relaţiile familiei Matsumoto, unul dintre fraţi – al doilea fiu Hanaoka – se angajase ucenic într-o breaslă meşteșugărească. Următorul intrase de curând în tagma preoţilor budişti. La ceremonialul nupţial luau parte şi

6 Cartea plantelor de leac.
7 1518-1593.

surorile mai mici ale lui Un pei – Okatsu, de aceeaşi vârstă cu Kae, şi Koriku, cu doi ani mai tânără. Nu lipsea nici mezinul familiei, Ryohei, care tocmai împlinise trei ani şi care, în momentul acela, stătea cuminte în braţele lui Otsugi. Kae abia distingea chipurile membrilor familiei Hanaoka prin voalul ce-i acoperea faţa.

Asistentul lui Naomichi, Ryoan, a luat sticla cu sake rece şi a început să toarne în ceşcuţe. Otsugi s-a ridicat uşor şi i-a scos voalul lui Kae. Mireasa a luat ceşcuţa şi a privit, tăcută, băutura ce acoperea fundul bolului lăcuit în roşu, gândindu-se cu seriozitate la viaţa nouă pe care urma s-o înceapă. Dacă licoarea aceea avea menirea să întărească legătura ei cu noua familie, atunci trebuia să o bea repede.

Când a ridicat privirea, Kae a observat că Otsugi o iscodea cu blândeţe, cu nişte ochi zâmbitori, care păreau să-i grăiască: „Stai liniştită. Totul o să fie bine. Bea-ţi sake-ul. Aşteptam de mult prilejul acesta”. Cu toate că i s-a părut oarecum jenantă manifestarea de afecţiune, Kae a mai prins curaj. A dus repede la gură bolul cu sake, pentru a-şi ascunde ochii înlăcrimaţi. Cu excepţia ceşcuţei de *toso*[8] servit la Anul Nou, nu i se permisese, cu alte ocazii, să pună alcool în gură.

Băutura, care pe vârful limbii i s-a părut rece, a încălzit-o imediat şi s-a trezit respirând uşurată. Însă şi-a dat seama imediat că nu se cădea să aibă o asemenea reacţie într-o casă în care abia intrase şi s-a înroşit toată.

Viaţa în familia Hanaoka se anunţa mai austeră decât îşi imaginase. Pe tăviţa lui Naomichi nu se aflau decât două sticluţe de sake şi două feluri de mâncare. Nici nu se putea compara cu banchetul de la familia Imose pe care tocmai îl părăsise şi unde veniseră vreo patruzeci de invitaţi. Fiecare avusese parte acolo de două tăvi cu câte patru boluri de mâncare. Aici, nici măcar un peşte întreg de persoană! Iar ca mâncare festivă, doar orez cu boabe de fasole roşie. Otsugi şi Okatsu au mai trecut o singură dată pe la bucătărie, pentru câte o porţie suplimentară.

---

8 Sake aromat.

Cu toate astea, pe Kae a impresionat-o prima zi petrecută la familia Hanaoka. Cum Naomichi s-a îmbătat repede de la cele două sticluţe de sake, a început să se laude cu arborele lui genealogic. Susţinea că Hanaoka se trăgea din familia împăratului Bitatsu. Pe când îl asculta, avea un sentiment de împlinire pe care încerca să-l compare cu senzaţia de gol trăită mai devreme la Imose acasă. Familia cea nouă i se părea mai interesantă decât aceea în mijlocul căreia trăise atât de mulţi ani.

Amintirile l-au purtat pe Naomichi până spre originea numelui de familie, care – susţinea el – provenea de la Goro Wada, nepotul fratelui mai mic al străbunicului lui Masashige Kusunoki[9]. Acesta ţinuse să locuiască în satul Hanaoka din provincia Kawachi[10][11].

Când au terminat de mâncat, Okatsu şi Koriku au strâns masa. Kae se simţea stânjenită pentru că nu dădea o mână de ajutor, însă Otsugi i-a făcut semn să stea liniştită.

— Mireasa trebuie să rămână cuminte lângă soţul ei, chiar dacă acesta lipseşte. Te rog să fii atentă la ce povesteşte bărbatul meu. Punctul culminant urmează. De la Goro Wada până la el s-au succedat şase generaţii. Noi cunoaştem bine povestea, însă tu o auzi pentru prima dată. Să nu te îngrijorezi că nu vei reţine toate detaliile, vei mai avea multe ocazii să o asculţi.

Okatsu şi Koriku au încuviinţat, zâmbind. Ştiau bine cât de des îşi istorisea tatăl lor povestea favorită. Au dispărut, chicotind, în bucătărie. Kae s-a liniştit. Aprecia din tot sufletul atenţia pe care i-o acorda soacra. Blândeţea ei o impresiona profund.

Naomichi încărunţise şi chelise. Smocul de păr prins în creştet nu era centrat bine, semn că nu punea preţ pe înfăţişare. Ridurile din jurul ochilor îi trădau şi ele vârsta. Era solid, urât, cu pometii proeminenţi şi roşu la faţă.

---

9 Samurai (1294-1336) considerat model suprem de virtute militară și devotament față de împărat.

10 Partea de răsărit a actualei prefecturi Osaka.

11 Chimono scurt purtat la ocazii festive.

Purta un chimono din bumbac în dungi, iar pe *haori*? avea imprimat blazonul familiei: frunze albe de *paulownia*, mari cât pumnul, pe un fundal colorat. Arăta foarte caraghios. Deosebirea dintre el şi Otsugi, cochetă ca de obicei, era izbitoare.

Kae îl asculta nu pentru că se simţea obligată să cunoască dintr-un foc toată istoria neamului Hanaoka, de vreme ce aparţinea şi ea acestuia, ci pentru că îi făcea plăcere să-l asculte pe Naomichi depănând povestea familiei de medici care au ştiut, cu tenacitate, să-şi croiască drum în viaţă. Acesta părea mai degrabă îmbătat de propriile-i vorbe decât de sake-ul pe care-l băuse.

— Ştim cu toţii că datoria unui medic este salvarea de vieţi omeneşti. O singură dispariţie mă umple de remuşcări şi tristeţe, chiar şi atunci când e vorba de o persoană în vârstă. Sentimentele unui doctor se citesc pe chipul lui. N-ar trebui să… Dar… despre ce vorbeam? A, da! Până la Naochika Den emon, cei din neamul meu au practicat agricultura şi medicina în acelaşi timp, însă, începând cu tata, ne-am dedicat medicinei în exclusivitate. Un pei face parte din a treia generaţie Hanaoka devotată trup şi suflet profesiei. Trecutul nostru e plin de greşeli, unele chiar greu de acceptat şi pe care le regretăm nespus. Cu toate astea, niciunul din familia noastră nu poate fi acuzat că ar fi profitat de medicină în interes personal. Ştiu că unii se amuză pe seama mea, considerând că mă laud prea mult cu un pei, că nu-l văd decât pe el înaintea ochilor. Adevărul este însă că nu-l consider doar/iW meu. Cred că a venit vremea ca neamul Hanaoka să înflorească şi să dea roade adevărate. Un pei întruchipează chiar visurile strămoşilor mei, care şi-au dorit întotdeauna să înfăptuiască lucruri deosebite. Ca urmaşi ai unei familii de samurai obligaţi să-şi lepede sabia, nu ne-am socotit fericiţi când a trebuit să punem mâna pe sapă. Un pei s-a ridicat deasupra noastră. Pe al treilea fiu l-am făcut preot şi l-am trimis la muntele sfânt Koya, ca să se roage pentru cei dispăruţi de pe lume din cauza nepriceperii noastre sau chiar a ghinionului. E

nevoie de o sută de ani ca să apară un geniu. Or cei din neamul Hanaoka s-au implicat în medicină de aproape un secol. Aşadar, o fi sosit momentul să arătăm cine suntem şi ce putem. Un pei va fi cu siguranţă un om mare.

După ce-au terminat treaba la bucătărie, fetele li s-au alăturat celorlalţi. 11 ascultau cu toţii pe Naomichi şi încuviinţau, chiar dacă ştiau povestea lui pe de rost. Otsugi, Okatsu, Koriku, fetiţele. Kae se simţea pur şi simplu încântată de seriozitatea cu care împărtăşeau convingerile lui Naomichi. O impresionase şi socrul, deşi lumea nu-l lua în serios din pricina îngâmfării. Era tot mai mândră, cu atât mai mult cu cât eroul istorisirii lui Naomichi era chiar soţul ei. Oare ce perspective minunate i-o fi deschis Otsugi atunci când a poftit-o să-i fie noră?

Naomichi a tot trăncănit până la miezul nopţii.

— Cu mult înainte de a se naşte Un pei, mă hotărâsem să-mi găsesc o nevastă frumoasă şi deşteaptă care să-mi dăruiască moştenitori. Vă daţi seama ce bucurie nebună m-a cuprins când am descoperit-o pe Otsugi!

Kae a privit-o pe Otsugi pe furiş, însă aceasta asculta netulburată şi serioasă… asemenea unui credincios absorbit de predica preotului său. În clipa aceea s-a gândit că familia Hanaoka a pus mâna pe ea din aceleaşi motive pentru care Naomichi se agăţase cu disperare de Otsugi. A străbătut-o un fior de plăcere când şi-a dat seama de rolul pe care avea să-l joace în arborele genealogic al acestui neam.

— Un pei s-a născut cu douăzeci şi trei de ani în urmă.

Depăna cunoscuta poveste a o sută oară, probabil. Chiar şi Kae mai aflase câte ceva de la bunicul ei, însă în seara asta parcă suna cu totul altfel. Fiind în familie, Naomichi şi-a permis să le dea amănunte despre naştere.

— Otsugi a început să respire greu. Nu mai suportam să o văd suferind. Am ieşit în grădină şi am descoperit că buruienile cotropiseră ierburile de leac. Otsugi nu mai putuse plivi în ultima vreme. Era însă o zi însorită, minunată. Nici măcar un firişor de nor pe cer. Când să pun

nişte ierburi la soare, ca să se usuce, mi-am amintit că avusesem mai demult presimţirea că moştenitorul familiei Hanaoka urma să se nască într-o zi frumoasă. M-am răzgândit. Am lăsat ierburile în pace şi am vegheat-o pe soţia mea. Au început durerile facerii. Otsugi ţipa şi se zvârcolea. La un moment dat, a strigat să fierb apă şi să chem moaşa. În clipa aceea s-a pornit o ploaie torenţială şi un fulger a brăzdat cerul. Tuna cumplit şi pământul se zguduia la poalele muntelui Katsuragi. O ţineam în braţe şi o încurajam. Moaşa n-a mai ajuns din pricina furtunii, aşa că a născut cu mine. Eu l-am adus pe Un pei pe lume. Şi acum îmi răsună în urechi primele lui scâncete.

A arătat, prin gesturi, cum îl ţinuse pe Un pei în braţe. Încerca să-şi înăbuşe emoţia care-l copleşea la amintirea acelor clipe.

— Otsugi a mai născut şapte copii, însă eu am asistat-o doar la naşterea lui Un pei. Doamne, ce-a mai urlat! Am observat că dintr-odată cerul se luminase şi se făcuse iar frumos. O zi plăcută de toamnă. Am fost absolut convins că acesta era copilul pe care-l aştepta neamul Hanaoka. Când am terminat de spălat pruncul, a apărut şi moaşa. Ea s-a ocupat de restul. Am ieşit în grădină şi am văzut un nor alb plutind liniştit, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, în clipa aceea am hotărât ce nume să-i dau. Un pei. „Norul liniştit”. Frumos nume, nu-i aşa?

De fiecare dată când povestea, Naomichi mai înflorea câte puţin. Aşadar, exagerările erau fireşti. Kae, în calitate de noră acum, încerca să-şi închipuie cât de mulţumită şi liniştită se simţise Otsugi după naşterea băiatului mult dorit. A constatat că Otsugi îşi privea soţul cu tandreţe. Se întreba dacă nu se plictisise auzind aceeaşi istorisire de nenumărate ori.

— S-a făcut târziu. Ce-ar fi să încheiem ceremonialul, dacă tot avem un fiu atât de minunat? zise Otsugi, hotărâtă să pună punct elogiilor lui Naomichi.

Fetele au început pregătirile de culcare. Okatsu şi Koriku i-au dus lui Kae nişte apă caldă şi au ajutat-o să-şi îndepărteze machiajul. Niciuna nu semăna cu Otsugi. Nu

aveau nimic din farmecul şi graţia acesteia, ci aduceau mai degrabă cu Naomichi. În plus, erau foarte tăcute. Nici Kae nu părea mai vorbăreaţă şi se simţea destul de stânjenită. Se obişnuise cu Tami şi-i era greu acum să accepte ajutorul soacrei şi al fetelor. Nici măcar nu ştia cum să le mulţumească. Oricum, nu avea de ales.

În timp ce-şi împăturea chimonoul de mireasă, şi-a dat seama că mama nu-i spusese niciun amănunt legat de naşterea ei. Probabil că nu se întâmplase nimic deosebit. Îi era dor de ea. Chiar dacă nunta se făcuse în pripă, îi pregătise totul cu multă grijă. Toată lumea din casa Imose şi oaspeţii îi admiraseră chimonoul de mireasă, însă aici i-au trecut sub tăcere splendoarea. Câtă lipsă de respect! Dacă ar fi ştiut mama, cu siguranţă că ar fi durut-o. Kae nu trebuia totuşi să se plângă. Se afla acum în sânul familiei pe care şi-o dorise. Pe când aşeza frumos mânecile chimonoului, şi-a dat seama că era totuşi foarte departe de casa părintească.

Ryohei plângea în camera de alături. Poate îl treziseră surorile lui, tot intrând şi ieşind.

— Vreau să văd mireasa! scâncea el.

Pesemne că îl impresionase profund înainte de a merge la culcare. Vedea şi acum în faţa ochilor voalul minunat care îi acoperise faţa. Fetele nu reuşeau să-l potolească. A încetat cu smiorcăitul doar când Otsugi l-a luat de mână şi i-a promis că-l va culca în acelaşi aşternut cu Kae.

— Uite, Ryohei, ea e soţia fratelui tău mai mare, adică noua ta cumnată.

Ryohei o privea mirat pe Kae. Nu-i venea să creadă că era una şi aceeaşi persoană. Îşi îmbrăcase deja chimonoul de noapte şi arăta complet schimbată.

Spre deosebire de surorile lui, Ryohei semăna foarte bine cu Otsugi, mai ales la ochi şi la gură. Ba şi la fire. În lumina palidă a lămpii cu petrol, Kae încerca să-l convingă de faptul că era una şi aceeaşi persoană. I-a venit brusc ideea să-i etaleze în faţa ochilor veşmântul de mireasă.

— E tare frumos! exclamă el, sincer. E minunat, nu-i

aşa?

Otsugi încuviinţă, tăcută. Kae se simţea mulţumită că, în sfârşit, cineva îi admira chimonoul.

În noaptea aceea, Kae şi Otsugi au dormit în aceeaşi încăpere. Ryohei îşi pusese mâna pe pieptul lui Otsugi, de parcă era gata-gata s-o îmbrăţişeze, în timp ce mângâia cutia de lemn de sub căpătâi, care-i servea drept pernă, Kae se întreba cu care dintre părinţi semăna soţul ei, Un pei. Tânăra mireasă fecioară nu se simţea câtuşi de puţin nemulţumită că dormea lângă frumoasa ei soacră în noaptea nunţii. Ba dimpotrivă, era liniştită şi pregătită să-şi umple sufletul cu vise frumoase.

Familia Hanaoka şi-a reluat viaţa obişnuită încă de a doua zi. Okatsu şi Koriku făceau mâncare şi spălau rufe sub supravegherea mamei, iar slujnica se ocupa de curăţenie şi de cei mici. Asistentul Ryoan Shimomura îl ajuta pe Naomichi, pentru că femeile şi copiii nu aveau voie nici măcar să se atingă de sertarele în care se aflau medicamentele şi instrumentarul. Pregătirea mâncărurilor simple şi casa cea mică nu ocupau prea mult timp, astfel că treburile zilnice se terminau destul de repede. De aceea, Okatsu şi Koriku treceau îndată în încăperea cu războaiele de ţesut şi lucrau acolo până seara, fără întrerupere. Erau chiar foarte pricepute. Kae bănuia că firele vopsite pe care le ţeseau veneau din boiangeria familiei Matsumoto, de dincolo de râu.

La început, Kae a crezut că fetele ţeseau materiale pentru viitoarele lor chimonouri de mireasă. Tami îi spusese cândva că fetele de la ţară trebuie să-şi pregătească singure zestrea, iar banii munciţi erau tot ai lor. Kae se gândea să le dea din lucrurile aduse cu ea.

Avea să afle însă foarte curând că Okatsu şi Koriku nu munceau pentru ele. De dincolo de râu venea destul de des câte un negustor care aduna toate baloturile ţesute de sătenii din Hirayama şi le vindea în Sakai[12]. La întoarcere, le aducea sătenilor produse sau le oferea bani pentru munca lor. Kae a băgat de seamă că familia Hanaoka nu

12 Mare centru comercial la sud de Osaka.

cerca niciodată produse, ci numai bani. Otsugi îi punea deoparte până reuşea să strângă o anumită sumă, pe care i-o trimitea apoi lui Un pei, tot printr-un negustor care ajungea în Kishū sau prin cineva care plănuia să meargă la Kyōto cu treburi. Când şi-a dat seama ce se întâmpla cu banii, Kae s-a simţit datoare să dea o mână de ajutor.

— Vă rog să-mi îngăduiţi să-mi cumpăr un război şi să mă învăţări ce am de făcut.

Otsugi a încuviinţat cu un zâmbet în colţul gurii şi i-a arătat lui Kae cum să folosească suveica.

— Te rog să nu te grăbeşti, ca să nu încurci firele.

Kae nu pusese în viaţa ei mâna pe o suveică, dar a învăţat foarte repede. A înţeles că, dacă ţinea minte ordinea în care trebuia să introducă firele, îi ieşea şi ei bine ţesătura cu dungi. Şi-a dat seama în scurt timp că Okatsu era complet diferită de cum o crezuse la prima vedere. Era deşteaptă ca şi mama ei, chiar dacă nu semăna la chip cu ea. Koriku era ascultătoare şi făcea tot ce-i spunea sora ei mai mare. Kae, care crescuse singură, simţea o recunoştinţă profundă pentru amabilitatea celor din jur şi ţesea cu şi mai multă râvnă. Se descurca tot atât de bine ca Okatsu, care se îndeletnicea zi de zi cu munca asta de mai bine de zece ani. Fiind îndemânatică şi înzestrată cu imaginaţie, a ajuns să creeze modele personale, foarte atrăgătoare. Şi o făcea cu o plăcere deosebită. Fetele recunoşteau că modelele lui Kae erau ieşite din comun, dar nu se încumetau să se abată de la norma impusă de mama lor. Okatsu ţesea materiale cu dungi, Koriku, simple.

Kae era fericită. Îi făcea mare plăcere când negustorii îi spuneau că ţesăturile ei erau foarte preţuite. Otsugi nu se lăsa nici ea mai prejos cu laudele. Kae se înfiora de încântare.

— Uitaţi-vă cât sunt de frumoase! se minuna Otsugi. Şi când a venit la noi nici măcar nu ştia să facă aşa ceva. Ce mândru va fi Un pei că are o asemenea soţie! Şi el munceşte din greu acolo, la Kyōto.

Când o auzea pe soacra ei, lui Kae îi venea să sară-n

sus de bucurie şi să ţeasă încontinuu, zi şi noapte, fără să închidă ochii. La început, se simţise singură şi izolată în familia Hanaoka, neştiind ce să spună şi ce să facă. Acum avea senzaţia că era întru totul acceptată de noile ei rude şi nu-şi mai încăpea în piele de fericire când soacra o lăuda în prezenţa altora.

— Vedeţi ce modele minunate face? Sunt pur şi simplu fascinată.

Lucrurile de bun-gust pe care le purta, precum şi brodatul, cu care se deprinsese de mică, îi cultivaseră lui Kae simţul frumosului. În general, negustorii încuviinţau spusele lui Otsugi cu o plecăciune a capului, însă nu considerau ţesăturile fetei cu totul ieşite din comun. Erau frumoase şi-atât. Kae şi-a dat seama şi ea că modelele ei nu aveau nimic excepţional, cu atât mai mult cu cât ţesăturile erau doar din bumbac, dar se simţea în al nouălea cer când o vedea pe soacra ei încântată. Încerca să ţeasă tot mai mult ca să-i facă plăcere. Nu lăsa impresia că tânjeşte după soţul ei, cu toate că se gândea tot mai mult la el. Îi plăcea să viseze cu ochii deschişi. Dacă se vorbea despre Un pei, sorbea fiecare cuvinţel. Când se întorcea la războiul de ţesut, îşi amintea şi cele mai mici detalii, iar acestea o îmboldeau şi mai mult. Tânăra soţie fecioară nu-şi dădea seama că dragostea pentru soţul absent devenea tot mai profundă şi că tocmai de aceea alegea modele vesele şi îndrăzneţe.

Un pei nu i-a scris lui Kae nici măcar o scrisoare şi nici n-a mulţumit vreodată familiei pentru banii trimişi la Kyōto. Naomichi primea şi el doar rareori veşti de la fiul său. Se resemnase deja.

— Lipsa scrisorilor e semn bun, zicea el. Cei ocupaţi cu învăţatul n-au timp să se gândească acasă.

Încerca el să se prefacă nepăsător şi să arate că avea umor, dar i se mai ivea câte-o undă de tristeţe pe chip.

Naomichi ştia din propria experienţă de student că nu-i uşor să te descurci într-un oraş mare şi străin. Ori de câte ori primea bani de la un pacient, o punea pe Otsugi să i-i trimită lui Un pei.

După ce a împlinit şaizeci de ani, cu toate că a rămas acelaşi mare vorbăreţ de dinainte, Naomichi a simţit că-l părăsesc puterile. Mai cu seamă picioarele nu-l mai ascultau. Când a văzut că nu mai putea merge la pacienţi, l-a trimis pe Ryoan în locul lui. Naomichi a ajuns să consulte doar acasă, dar trata orice, de la răceală şi ulceraţii până la fracturi şi boli grave. Asta era datoria medicilor de ţară. Fiind cunoscut ca dermatolog, mulţi pacienţi cu boli de piele i se adresau lui. Nu refuza niciodată pe nimeni.

Tratamentul lui Naomichi era dur şi unii bolnavi îl suportau greu, cu toate că erau convinşi că se vindecă. La început, vaietele şi ţipetele suferinzilor au speriat-o pe Kae. Nici nu putea dormi noaptea din pricina lor şi avea coşmaruri. După un an, s-a mai obişnuit. Cu toate astea, i se mai întâmpla să se oprească în timpul ţesutului când auzea gemete. Vedea în faţa ochilor sângele ţâşnind în urma retezării unui neg sau puroiul ţâşnind dintr-o rană infectată, care prinsese coajă. Atmosfera din casa unui medic nu era deloc plăcută. Lume multă la coadă. Copii plini de râie. Femei cu boli grave de piele, provocate de un tratament anterior nepotrivit. Când vedea asemenea bolnavi, îşi amintea de povestea pe care o auzise despre Otsugi şi de vindecarea ei miraculoasă. Uneori îi venea să creadă că doar frumuseţea îi alungase boala şi că vindecarea nu i se datorase lui Naomichi.

Situaţia lor materială s-a degradat pe măsură ce trecea timpul. Au renunţat la paharul de băutură de la cina lui Naomichi şi chiar intenţiile privind pregătirile de nuntă ale lui Okatsu n-au mai fost luate în seamă. Uneori n-aveau nici bani pentru medicamentele strict necesare, iar la cină se mulţumeau zile-n şir doar cu cartofi fierţi şi cu terci de orez. În ciuda greutăţilor, nu se văitau şi nu erau abătuţi, îşi puseseră cu toţii speranţele în succesul lui Un pei, care studia la Kyōto. Optimismul lor venea de la tinereţea, frumuseţea şi starea de spirit a lui Otsugi. Ea îi încuraja. Naomichi, Okatsu, Kae îşi dublaseră eforturile pentru susţinerea lui Un pei, din respect pentru Otsugi.

Fiind foarte ocupată cu ţesutul, Kae a început să-şi neglijeze coafura şi ţinuta. Otsugi însă arăta întotdeauna ca scoasă din cutie şi nu părea niciodată obosită. Oricât de devreme se scula, Kae o găsea întotdeauna pieptănată şi îmbrăcată îngrijit, cu gulerul chimonoului aşezat fără cusur. Kae a descoperit secretul. Soacra ei îşi punea de cu seară chimonoul la presat şi se trezea cu noaptea-n cap pentru a-i ajunge timpul să se dichisească. Înainte de culcare, la baie, îşi freca tot corpul cu săculeţul umplut cu tărâţe din orez. Aşadar, nu avea cine ştie ce secrete de păstrare a frumuseţii. Ţinuta ei era pur şi simplu impecabilă. Gesturile delicate erau fermecătoare, iar când mergea părea că dansează. Kae nu se simţea în stare să o imite nici măcar o singură zi. I se părea prea multă bătaie de cap. Dar, cu cât o vedea pe Otsugi mai preocupată de cum arăta, cu atât o admira mai mult.

Nici fetele nu acordau mai multă atenţie ţinutei, deşi se aflau la vârsta măritişului. Poate se resemnaseră la gândul că nu vor arăta niciodată ca mama lor. Le-a văzut de nenumărate ori folosind săculeţul cu tărâţe aruncat de Otsugi, după ce-l puneau la uscat. Până la urmă a ajuns şi Kae în aceeaşi situaţie. Era destul de costisitor să ai propriul săculeţ. Kae a observat la un moment dat că tărâţele folosite de soacra ei fuseseră amestecate cu zahăr nerafinat şi cu excremente de privighetoare, semn că pe Otsugi o preocupa în mod deosebit pielea ei. Kae nu se aştepta să devină o frumuseţe numai pentru că folosea săculeţul soacrei sale. Cu toate astea, când făcea baie şi îl simţea pe propriul corp, avea impresia că pielea îi devenea mai albă şi mai fină. Începuse şi ea să stoarcă şi să pună la uscat, sub streaşină, săculeţele soacrei sale.

Otsugi îşi proteja trupul şi îmbrăcămintea prin diverse metode. De exemplu, când mătura, îşi acoperea părul cu un prosop, îşi sufleca mânecile şi îşi îndoia poalele chimonoului. Uimitor era felul în care uda grădina; pe hainele ei nu se vedea nici măcar un strop de apă. Când ieşea în grădină să plivească buruienile, îşi punea mănuşi speciale, de culoarea pielii.

Kae mai mergea şi ea din când în când în grădină s-o ajute pe Otsugi. Soacra o învăţa, cu o răbdare pe care nu i-o arătase nici propria-i mamă, numele diverselor ierburi de leac şi cum să le distingă. Kae privea atentă şi încerca să se familiarizeze cu mulţimea de frunze. De când se măritase, Kae dormea în aceeaşi cameră cu soacra. Prin urmare, nu se mai jena şi nici nu se simţea stânjenită în prezenţa ei. Când obosea din pricina ţesutului, fugea în grădină să-i dea soacrei o mână de ajutor… fără să-şi pună mănuşi. Se apleca să plivească, alături de Otsugi, în bătaia razelor de toamnă.

Trebuia să fie foarte atentă cum pliveşte. Cel puţin în grădina din faţă erau foarte multe ierburi de leac ce se confundau uşor cu buruienile. Dacă nu era atentă, smulgea şi ce nu era cazul. Soţia unui doctor era datoare să cunoască toate plantele din grădină. Otsugi avea grijă s-o dădăcească serios.

— Ce-i cu florile alea nebune? Parcă ar fi de vinete.

— Care anume? Alea mov-verzui? întrebă Otsugi, privind în direcţia degetului nurorii sale. Să nu mai spui că-s flori nebune. Tulpinile lor seamănă cu cele ale vinetelor, însă dincolo de râu ele se numesc zorele coreene. Seamănă cu zorelele. Tot malul râului e îmbrăcat cu asemenea flori.

Kae s-a simţit ruşinată din cauza neştiinţei sale. La sfârşitul verii, zorelele coreene îşi pierdeau florile şi în locul lor apăreau nişte fructe purpurii cât un pumn de copilaş. Plantele astea, cu spinii ascunşi printre frunze, creşteau bine în cele mai aspre condiţii.

— Tata le numea *mandară*, *ge*\ zise Otsugi. Ni se atrăsese atenţia să nu le ducem la gură pentru că erau otrăvitoare. Dacă pui limba pe ele, gata cu tine! Poate că li s-ar potrivi mai bine porecla dată de tine – „flori nebune”. Frunzele lor uscate amestecate cu tutun se folosesc pentru tratarea astmului. Chiar şi drept calmante.

În timp ce plivea, Kae îşi aminti brusc de ziua în care o văzuse pe Otsugi pentru prima oară.

— Am văzut florile astea şi când am fost aici data

trecută. Erau înflorite… albe şi frumoase.

— Când ai fost tu aici?

— Când aveam opt ani.

— Chiar ai fost aici cu atâţia ani în urmă? Eu de ce nu-mi amintesc?

Otsugi nu-şi amintea ca nora ei să se fi numărat printre pacienţii lui Naomichi. Se oprise din plivit şi o privea pe Kae, mirată.

— Am venit să vă văd.

1 *Datura alba* sau trompeta-îngerului.

— Să mă vezi?

— Da, mamă. Când dădaca mi-a povestit cum aţi ajuns să locuiţi în Hirayama, am rugat-o să mă aducă până aici. Ţineam morţiş să vă văd. Vă rog să mă iertaţi.

Când a auzit-o pe Otsugi râzând cu poftă de scuza ei, Kae a pufnit şi ea în râs. Chiar nu se mai simţea deloc ruşinată.

— Cu toate că nu eu ţi-am dat naştere, îmi spui mamă. Şi eu te consider fiica mea, la fel ca pe celelalte. Legătura noastră e foarte puternică. Aşa ne-a fost soarta.

Kae încuviinţă, gândind că, poate într-o viaţă anterioară, fuseseră mamă şi fiică.

VI

Ploile abundente au făcut să putrezească recolta pe câmp în anul dinainte. În toată ţara a fost nenorocire mare. Acum, la începutul primăverii, iar ploua. Iernile sunt destul de blânde în ţinutul Kishū. Prin urmare, singura sursă de căldură din case era focul de la bucătărie. Ţesătoarele erau ferite de ploaie acolo unde lucrau, dar nu de vânt şi frig, care le pătrundea până la oase. Degetele lui Kae se cam albăstriseră de la culoarea indigo din ţesături, dar se şi crăpaseră de frig, aşa că a trebuit să le trateze, să le ungă, să le bandajeze. Îi era greu să mai şi mânuiască suveica în asemenea condiţii, aşa că o scăpa deseori, iar firele se rupeau. De dimineaţă, toate îi merseseră pe dos. Pe cumnatele ei nu le deranjau umezeala şi frigul şi-şi vedeau de treabă nestingherite.

— Ce naiba am azi? se întrebă Kae, clătinând din cap.

Era o zi mohorâtă şi îi era atât de frig, încât nu-i venea să creadă că iarna se sfârşise. La vederea firelor rupte, nici nu se mai putea concentra asupra modelului. La un moment dat, a auzit o voce în poartă, însă nu i-a acordat importanţă, crezând că era socrul ei. Okatsu s-a oprit din lucru şi a ciulit urechile. Koriku a rămas şi ea cu suveica în mână.

— Aaa! A venit fratele acasă! strigară fetele într-un glas şi dădură fuga la poartă.

Înţelegând că acela care s-a întors era soţul ei, Kae s-a ridicat să-l întâmpine, fără să schiţeze măcar gestul de a-şi netezi puţin părul. Un pei era înconjurat de mamă şi surori când a ajuns ea la el.

— Bine-ai venit!

— Îmi place cum arăţi.

— Nu te aşteptam aşa devreme.

Femeile vorbeau toate odată, de parcă alcătuiseră ad-hoc un cor sărbătoresc. Un pei, cu un cufăr de nuiele în spinare şi cu altul în mână, rămase locului fără să scoată o vorbă. Era ud tot. Pelerina de paie nu-l apărase de ploaie, însă nu părea înfrigurat. 11 încălzise probabil mersul pe jos.

— Ce face tata? E bine?

— Da, abia aştepta să vii acasă.

Un pei profită de prilej şi se îndreptă spre intrare.

— Ar trebui să-ţi pui picioarele în apă fierbinte, zise Otsugi.

În clipa aceea şi-a dat seama că era şi Kae acolo. A străfulgerat-o dur cu privirea. Apoi, şi-a arborat iar zâmbetul încântător în timp ce se întorcea spre fiul ei.

— Şi Kae te aştepta.

Un pei a încuviinţat. Ochii lui mari şi sclipitori s-au oprit pe chipul lui Kae, fără urmă de stinghereală, aşa cum li se întâmpla tinerilor. Însă nu i-a venit pe buze salutul potrivit pentru femeia care era soţia lui, dar pe care n-o văzuse niciodată până atunci. Aşa că abia a reuşit să deschidă gura şi să scoată un sunet molcom. Kae, la fel de copleşită de eveniment, s-a limitat la o plecăciune şi a

ţâşnit spre bucătărie, pretextând că merge după apă caldă.

Kae a scos un ciubăraş, l-a umplut pe jumătate la fântână, a mers la bucătărie ca să adauge apă caldă, a mai luat un vas gol şi a dat fuga la un pei. Însă el se şi ştersese pe picioare cu un prosop pe care i-l întinsese Okatsu şi deja intrase în casă când a ajuns Kae cu apa caldă.

— O, tocmai a terminat! Mulţumesc frumos, zise Otsugi din vârful buzelor, împingându-l în acelaşi timp, zâmbitoare, pe Un pei în camera tatălui său, ţintuit la pat de dureri de picioare.

Kae rămase împietrită locului. Se simţea dezamăgită şi singură. Nu-i venea să creadă că i se întâmpla aşa ceva la întoarcerea soţului, pe care-l aşteptase atâta amar de vreme. Cu toate că era soţia lui Un pei, el se lăsa dus de mamă şi surori direct în camera tatălui, fără să se oprească o clipă în dreptul ei. Şi fără să folosească apa caldă după care se dusese înadins.

Se îndreptă spre fântână, vărsă apa şi privi aburii ce se ridicau prin ploaia care nu mai înceta.

Apoi Kae se duse la bucătărie. Ar fi fost de datoria ei să pregătească prima cină a soţului, însă nu reuşea să scape de sentimentul că era o străină. Okatsu şi Koriku au apărut fericite, gata să-i pună pe masă fratelui lor iubit tot ce ştiau că-i făcea plăcere.

— Hai să-i tăiem mulţi napi şi să-i sărăm puţin.

— Da, ai dreptate. Îi plac la nebunie.

Din discuţia celor două surori se înţelegea cât de mult timp petrecuseră cu fratele lor, căci ştiau tot ce era pe gustul lui. Kae venise ca soţie a lui Un pei, în lipsa lui, abia cu trei ani în urmă şi habar n-avea de nimic.

Otsugi fusese întotdeauna foarte drăguţă cu ea până azi, o zi atât de importantă în viaţa ei.

„Poate că sunt eu prea obosită şi văd totul anapoda”, gândi Kae.

Nu avea chef să meargă în camera lui Naomichi, însă şi fâţâiala prin bucătărie le încurca probabil pe Okatsu şi Koriku. Chiar nu ştia ce avea de făcut. Se simţea foarte abătută şi se tot întreba ce naiba căuta în casa aceea, ce

însemna familia Hanaoka pentru ea. Recunoştea că nu se prea sinchisise de Un pei la început, însă acum, că venise acasă, îl considera soţul ei, pe care l-a aşteptat atâta amar de vreme. Nu înţelegea de ce erau cruzi cu ea şi de ce se puneau între soţi. Strângea din dinţi şi-şi suporta cu resemnare singurătatea.

Se gândea la un pei. Avea douăzeci şi şase de ani, prin urmare era cu doi ani mai vârstnic decât ea. Era de statură mijlocie, cu un cap neobişnuit de mare, sprâncene stufoase, ochi pătrunzători. Probabil că nu se mai bărbierise de când plecase şi arăta înspăimântător. N-avea nimic din trăsăturile lui Otsugi. Ryohei, în vârstă de numai şase ani, moştenise frumuseţea mamei lor. Kae îşi imaginase că şi Un pei avea faţa ovală şi trăsături plăcute. Aşteptările i-au fost înşelate. Cu toată dezamăgirea, se gândea cu drag la el. Oricât ar părea de ciudate asemenea sentimente, Kae considera că era absolut firesc ca o soţie să-şi îndrăgească soţul.

Atmosfera de la cină a fost veselă. Naomichi a părăsit patul şi li s-a alăturat celorlalţi la masă, aşezându-se în faţa lui Un pei. Ryoan şi Yonejiro Imose erau şi ei prezenţi, gata să asculte poveştile lui Un pei. Yonejiro Imose era o rudă mai îndepărtată de-a lui Kae, din Nate, care se angajase ca asistent al lui Naomichi cu vreun an în urmă. Mezinul era şi el prezent, cu beţişoarele în mână, gata să se servească, dar mai degrabă preocupat de ceea ce le spunea fratele mai mare. Se vedea limpede că lui Un pei îi făcea plăcere să vorbească. Cât despre Kae, ei i-a atras atenţia aluniţa cea neagră aflată imediat sub bărbie, pe partea stângă. Se mişca întruna, de parcă era vie.

— Doctorul Kenryu Yamato folosea aceleaşi procedee chirurgicale ca medicul olandez Caspar. Toate instrumentele pe care le-am adus cu mine provin din Olanda. Sunt convins, tată, că unele dintre ele te vor impresiona în mod deosebit. Diferă mult de cele pe care le-ai văzut tu.

Atât doctorul Yamato, cât şi fostul său profesor, Kensui, sunt de părere că un chirurg trebuie să ia în

considerare toată structura anatomică a corpului omenesc, şi nu doar zona afectată. Numai aşa operaţia se poate bucura de succes. Ideea e că trebuie să se investigheze cauzele primare. De fapt, asta face din medicină o ştiinţă. Pe lângă doctorul Yamato, mi l-am luat îndrumător şi pe doctorul Nangai Yoshimasu, care se numără printre tradiţionalişti. Am avut enorm de învăţat de la doctorul Caspar, tată. Însă trebuie să-ţi mărturisesc că-ţi datorez şi ţie foarte mult, de pe vremea când priveam atent la tot ce făceai. E adevărat că tu te-ai pregătit să devii chirurg, dar ca medic de ţară a trebuit să tratezi orice boală, inclusiv o simplă răceală. Am înţeles atunci că în majoritatea cazurilor nu se pot pune diagnostice exacte. De multe ori nu era limpede care dintre ele cereau intervenţie chirurgicală şi care se puteau trata doar cu medicamente. Eu m-am hotărât să contribui personal la ştiinţa chirurgicală, aplicând ideile şi tehnicile avansate ale lui Caspar şi folosind, totodată, cunoştinţele vaste ale doctorului Yoshimasu legate de corpul omenesc. Unul dintre scopurile mele este să aflu adevărul prin studii obiective.

— Aflarea adevărului… mda! făcu Naomichi.

— Şi metodele chinezeşti, şi cele olandeze au părţi bune şi părţi slabe. Cei familiarizaţi cu medicina occidentală pot să depisteze cauzele, însă le lipseşte practica. Pe de altă parte, adepţii medicinei chinezeşti sunt buni practicieni, dar nu sunt în stare să vadă cauzele şi efectele, ceea ce îi face de râs în ochii promotorilor medicinei occidentale. Adevărul este că un doctor bun trebuie să fie în stare să tragă concluzii din diagnostice şi să cunoască în acelaşi timp, la perfecţie, modul în care funcţionează corpul uman.

— Ai mare dreptate, zise Naomichi.

— Un chirurg trebuie să posede o mulţime de cunoştinţe. Nu e suficient să ştie doar cum se îndepărtează o tumoare. Chirurgul trebuie să-l aibă drept pacient pe cel nevindecat de internist sau de specialist, adică să recurgă la cuţit numai în cazuri extreme. Asemenea samurailor…

dacă vreţi să înţelegeţi mai bine diferenţa dintre ceea ce consider eu admisibil şi inadmisibil.

— Bravo, Un pei!

— Înţelepciunea se dovedeşte cea mai de preţ calitate a unui doctor. Este important ca el să nu se ghideze după metode noi sau învechite. Corpul uman rămâne acelaşi. E nevoie să se particularizeze cazul… Când medicamentele şi regimul alimentar nu mai au efect, iar acupunctura dă greş, înseamnă că a sosit momentul să se apeleze la chirurgie. Chirurgul trebuie, în principiu, să rezolve cazul, iar dacă nu reuşește înseamnă că nu mai e nimic de făcut. Ţelul meu e să devin Hua Tu al Japoniei.

— Grozav model ţi-ai mai ales, Un pei!

Naomichi ştia că lumea îl credea lăudăros, dar îl mira acum faptul că fiul său părea încrezut. Era o lipsă totală de modestie din partea lui. Cum să-şi dorească să fie apreciat precum renumitul medic chinez, care trăise cu o mie şase sute de ani în urmă?! Căscă ochii mari cât cepele. Chiar nu-i venea să creadă, aşa că a repetat numele.

— Hua Tu…

— Da, încuviinţă ambiţiosul Un pei. Chiar Hua Tu. În asemenea momente, fiul îi semăna leit tatălui.

— Studiile pe care le-am urmat la Kyōto au fost doar începutul. I-am respectat din tot sufletul pe doctorii Yamato şi Yoshimasu. Rar mai întâlneşti asemenea medici. Am avut enorm de multe de învăţat de la ei, dar nu se compară cu Hua Tu. Mai există boli incurabile cărora nu le-au dat de cap nici occidentalii, nici orientalii. De exemplu, cancerul. Mai ales cancerul la sân, în cazul căruia tumoarea e greu de extirpat. Sânii sunt organe vitale ale femeilor. Chirurgul e pur şi simplu neputincios în asemenea situaţii.

— Asta e într-adevăr o mare problemă! încuviinţă Naomichi.

— Hua Tu a reuşit să extirpe tumorile de pe creier şi să facă operaţii pe torace, cosând la loc porţiunile operate. Pesemne că a ajuns la asemenea performanţe cu ajutorul unui anestezic despre care se spunea că adormea

pacientul… un fel de narcotic dizolvat în apă fierbinte. Operaţia se desfăşura până la capăt fără să se audă vreun scâncet al pacientului. Acesta nu simţea nimic. E mare păcat că nu s-a păstrat în chirurgie nici un singur document scris referitor la acest anestezic. Tată, nu eşti de aceeaşi părere?

— Ba da. Însă eu socot că literatura chineză de acum aproape două mii de ani conţinea şi multe exagerări.

— S-ar putea, deşi nu cred că totul e doar legendă. Dacă ar fi măcar pe jumătate adevăr în ceea ce se spune, gândeşte-te cât de nemaipomenit ar fi ca pacientul să doarmă pe tot parcursul operaţiei. Dacă n-ar mai simţi durerea, i s-ar dubla rezistenţa fizică.

— Poate chiar mai mult.

— Să fiu cinstit, tată, mi-ar plăcea enorm să găsesc un remediu pe care doctorii de până acum l-au ignorat cu desăvârşire. Cam în asta constă dorinţa mea de a deveni Hua Tu. Primul pas ar fi descoperirea unui anestezic cu care să se poată opera orice organ din corpul omenesc. Aşa, s-ar putea înlătura orice tumoare înainte să devină malignă. Dacă azi s-ar extirpa sânii unei femei, ea ar muri cu siguranţă. Trebuie să existe totuşi o soluţie… un procedeu chirurgical… o incizie pe la spate sau pe la subsuoară.

— Nu te arunca la operaţii! Pacientul se aşteaptă la alte soluţii mai întâi.

— Imaginează-ţi că bolnavul e convins că n-o să-l doară. Nu crezi că va prinde curaj, că nu-i va mai fi frică de operaţie?

— Dacă tu ajungi să faci aşa ceva, eu mă voi odihni pe Tărâmul lui Buddha după moarte! exclamă Naomichi, cu un zâmbet în colţul gurii, pe care se putea desluşi mândria de a-i fi transmis succesorului său o ambiţie nemărginită.

Apoi se întoarse spre Otsugi:

— Vezi ce băiat grozav avem?

Otsugi nu se lăsă mai prejos.

— Încă din fragedă copilărie nu vorbea despre lucruri

pe care nu le putea înfăptui. Eu sunt convinsă că năzuinţele lui se vor împlini într-o bună zi.

Un pei deschise apoi unul dintre cufere şi scoase din el diverse instrumente medicale de tip Caspar, pe care li le arătă cu mândrie: seringi, bisturie de diverse mărimi, foarfeci speciale, spatulă din os de balenă, ace, forceps, un fierăstrău mic curbat, sondă, oglindă, pulverizator, catetere, cauter şi multe altele, îşi scoase preţioasele-i comori, una câte una, pe când Kae admira degetele subţiri ale mâinilor lui mari. Naomichi, care se simţise obosit la un moment dat, păru să prindă viaţă la vederea acelui instrumentar extraordinar.

— Ce naiba e ăsta? întrebă el.

— Ştii adânciturile circumvoluţiunilor de pe suprafaţa exterioară a creierului. Instrumentul acesta serveşte la extragerea lichidului din tumoarea incizată.

— Bine gândit!

— Astea sunt foarfeci olandeze. Uită-te numai cum funcţionează!

— Taie?

— Foarte bine.

Ryoan şi Yonejiro s-au aplecat să le vadă mai de-aproape. Erau pur şi simplu fascinaţi. Le sclipeau ochii de încântare. Numai şi numai instrumente de ultimă oră.

„Nici nu-i de mirare că banii se topeau atât de repede”, îşi spuse Kae.

Se simţea şi ea oarecum legată de unele dintre obiectele alea ciudate, ştiind că au fost cumpărate cu banii de pe munca ei, cu baloturile pe care le ţesuse ea însăşi.

Un pei scoase câteva feşe, de fapt nişte suluri de bumbac cu dungi înguste. În câteva clipe, i-a şi bandajat braţul lui Yonejiro, de la cot până la încheietura mâinii, de parcă ar fi avut degete de magician.

— Chiar dacă te mişti brusc, bandajul tot nu se desface, zise el cu satisfacţie.

Yonejiro a constatat cu uimire că-şi mişca uşor încheietura mâinii şi cotul. I-a făcut lui Ryoan o demonstraţie de îndoire şi întindere a braţului. Fascinat de

măiestria cu care-l bandajase fiul doctorului, se gândea că a meritat din plin că l-a aşteptat.

— Putem şi noi să ţesem aşa ceva, îi spuse Okatsu fratelui ei.

— Bine. Faceţi-mi multe. O să am tot timpul nevoie de ele.

— Okatsu şi Koriku se pricep grozav la ţesut, adăugă Otsugi cu blândeţe. Surorile tale au muncit din greu în aceşti trei ani, ca să-ţi putem trimite bani.

„Surorile tale?” se miră Kae. Parcă nu-i venea să creadă că auzise bine. „Nu numai Okatsu şi Koriku au stat la războiul de ţesut toată ziua. Eu ce-am făcut? N-am muncit până n-am mai putut? Nu Otsugi a fost cea care mă lăuda în prezenţa negustorilor? De ce nu recunoaşte acum?” Kae nu mai pricepea nimic. I-a aruncat soacrei o privire tăioasă.

Otsugi avusese întotdeauna grijă să o includă şi pe Kae în conversaţie. Până acum, cel puţin. După cum o trata de când se întorsese Un pei, Kae se întreba dacă soacrei îi păsa vreun pic de ea. Până în dimineaţa aceea se comportase de parcă făcea şi ea parte din familie şi Kae se obişnuise cu un asemenea tratament. Acum nu mai înţelegea nimic. Nu-şi dădea seama ce se întâmplase. O durea îngrozitor faptul că, dintr-odată, trebuia să se confrunte cu o altă realitate.

— Tată, uită-te la asta! exclamă Un pei.

Scoase o foaie de hârtie, având formă de scrisoare, cu trăsături splendide de pensulă. Naomichi o privi cu multă atenţie înainte de a face comentarii la adresa semnăturii.

— Haku Asakura... A, e scrisul lui Keizan, renumitul învăţat confucianist? El ţi-a dedicat asta?

— Da. Uită-te aici! Hakugyo e pseudonimul meu, zise Un pei mândru.

Un pei i-a indicat cu degetul ultima parte. Naomichi începu să citească cu voce tare.

Ori de câte ori vei persevera acolo unde alţii au dat greş sau au renunţat, să ştii că te vei încununa de succes.

Ţi s-a spus, Hakugyo, să nu te întorci acasă pentru că vei fi apreciat la justa ta valoare şi în capitală. În februarie ai anunţat că tatăl tău e bătrân şi bolnav şi că datoria de fiu te cheamă acasă. Ai spus că trebuie să te întorci pe meleagurile natale. M-ai rugat să-ţi scriu două rânduri. Iată care este părerea mea: dispui de o energie fără margini şi eşti foarte ambiţios. Îţi spun cu mâna pe inimă că vei fi cunoscut în viitor pentru realizări cu totul ieşite din comun.

Naomichi a recitit cele câteva rânduri, exclamând întruna. Ele explicau eforturile făcute de Un pei timp de trei ani de zile şi faptul că nu prea a dat semne de viaţă celor de acasă. Tot timpul nu l-a interesat nimic altceva decât să acumuleze cunoştinţe. Cunoştinţe şi iar cunoştinţe. Copilul pe care-l trimiseseră la Kyōto să înveţe le depăşise toate aşteptările.

— A meritat să aşteptăm seara asta, nu-i aşa, Otsugi? De-acum pot să mor liniştit.

Un pei izbucni în râs şi strânse scrisoarea.

— Tată, te rog, nu face glume proaste! Ţi-am mai spus, Kyōto a fost doar începutul. Mai am multe de învăţat ca să ajung să fac operaţii. Mă apuc de experimente chiar de mâine. N-am de gând să-ţi iau locul. Chiar aş vrea să lucrez sub îndrumarea ta un timp… cum făceam şi altă dată. Tu trebuie să-ţi vezi mai departe de pacienţii tăi.

— Ba nu. După cum vezi, mă simt cam obosit. În ultima vreme mi-am lăsat pacienţii în seama lui Ryoan. Asta mi-am şi dorit, de fapt, să rezist până te întorci tu acasă. Gata de-acum! Instrumentele pe care le-ai cumpărat m-au convins că tehnica lui Caspar e superioară.

— Tata e foarte obosit, interveni Otsugi. Vremea asta mohorâtă şi ploaia nesfârşită ne-au întristat pe toţi. Du-te la culcare, Un pei. S-a făcut târziu. Până mâine o să se simtă şi Naomichi mai bine. Sunt convinsă că n-o să mai aibă chef să se retragă. Vrem să te mai ascultăm şi să vedem ce cadouri ne-ai adus, însă hai să amânăm pe mâine.

— Mamă, aş fi vrut să vă aduc tuturor cadouri, dar

am dat ultimul bănuţ pe bisturiul acesta curbat, îmi pare rău că nu v-am adus nimic de la Kyōto… şi chiria a fost mare…

— Toate instrumentele tale sunt preţioase şi pentru noi. Nimeni nu se aştepta la niciun cadou de la tine. Nu ne-am dorit decât să te vedem sănătos acasă. După o călătorie atât de obositoare, cel mai bun leac e somnul. Nu ştiu dacă şi Caspar ar fi de acord… însă noaptea asta trebuie să dormi singur ca să te odihneşti bine.

Au râs cu toţii de gluma lui Otsugi. Sau, cel puţin, au luat-o drept glumă. S-au dus apoi cu toţii la culcare. Kae a intrat în camera ei şi a pregătit cele două aşternuturi, ca şi până acum. Ce-o fi vrut Otsugi să insinueze? Că ea n-avea ce căuta în aşternutul soţului?

Okatsu şi Koriku au aranjat salteaua şi aşternutul lui Un pei în camera lui Naomichi şi s-au dus la culcare. Otsugi a mai zăbovit în preajma fiului ei şi nu dădea semne că l-ar lăsa să se odihnească.

Chicoteala veselă a soacrei se auzea, în liniştea nopţii, până la Kae, care stătea înţepenită pe salteaua rece şi parcă neprimitoare. Era, desigur, manifestarea de bucurie a mamei care şi-a văzut înapoi, lângă ea, copilul plecat de multă vreme. Lui Kae chicotelile i se păreau totuşi neruşinate.

În clipa aceea, în sufletul lui Kae s-a născut ura faţă de Otsugi. Nu-i era limpede nici ei ce anume a stârnit-o. Poate o ura pentru că şi-a dat seama că nu aparţinea familiei Hanaoka, în ciuda sake-ului băut cu trei ani în urmă, care consfinţea legătura ei cu noua familie. Sau poate pentru că a înţeles că relaţia dintre Otsugi şi Naomichi era foarte puternică, susţinută şi de prezenţa copiilor. Abia acum pricepuse Kae că situaţia unei femei care intră într-o familie nouă şi încearcă să desfacă legăturile de sânge nu era deloc simplă. Însă ea nu s-a descurajat. Aprinsă de gelozie, îşi dorea din tot sufletul să pornească lupta cu femeia pe care o iubise şi o respectase până în acea dimineaţă. Brusc, mama soţului ei îi devenise duşmancă. Chiar dacă n-o despărţise intenţionat de soţul

ei în seara aceea, era limpede că n-o putea suferi.

Apropierea frumoasă dintre soacra care-şi peţise nora şi nora ce-şi dorise de mică să facă parte din familia lui Otsugi s-a risipit în seara în care s-a întors acasă cel pe care-l iubeau amândouă. Soţia fecioară, care îşi făurise visuri frumoase până în ziua aceea, era gata de luptă.

La un moment dat, a desluşit o umbră în cameră. Ca întotdeauna, Otsugi şi-a pregătit mai întâi cu grijă lucrurile pentru a doua zi. Apoi s-a strecurat în aşternut, cu spatele la Kae. Simţind că Otsugi voia să ştie dacă dormea sau nu, Kae a căscat ochii mari anume, fiind sigură că soacra văzuse că era trează. Cu toate astea, n-a scos niciun cuvânt şi n-a mai făcut nicio mişcare. Niciuna din ele n-a pus geană pe geană toată noaptea, fiecare fiind conştientă de prezenţa celeilalte. Mama îşi dorea ca fiul ei să doarmă cât mai multă vreme singur, iar Kae era mai mult decât intrigată de faptul că soacra se amesteca în viaţa lor de tineri însurăţei.

Au rămas nemişcate ore-n şir, încordate şi atente până şi la propria respiraţie, de teamă ca aceasta să nu le trădeze adevăratele sentimente.

VII

Naomichi Hanaoka, pe care sătenii îl ştiau ca mare flecar, s-a stins din viaţă, liniştit, la mai puţin de şase luni după întoarcerea lui Un pei. Se părea că-şi aşteptase doar fiul şi, odată ce văzuse că acesta îşi croise un drum în viaţă, nu-l mai ţinea nimic pe lumea asta. N-a lăsat niciun testament. Îşi exprimase pesemne toate dorinţele cât mai fusese în viaţă.

Funeraliile au fost şi un prilej bun ca Un pei şi Kae să fie prezentaţi comunităţii. Deoarece cheltuiseră cu studiile tânărului doctor mai mult decât îi ţinuseră curelele, niciun membru al familiei Hanaoka nu purta haine noi. Şi nici nu-şi permiteau un ceremonial nupţial imediat după înmormântare. Ca să nu mai punem la socoteală că foametea făcuse ravagii, cu un an în urmă, până şi în bogatul ţinut Kishū. Prin urmare, erau cu toţii strâmtorări. Orice eveniment ieşit din comun ar fi fost complet

nepotrivit.

Cu toate că primăvara se sfârşise, era frig şi ploua mult. Nu-şi scoseseră la purtat hainele de vară. Cei din familia Hanaoka erau cu toţii traşi la faţă şi palizi, iar căsuţa lor neîncăpătoare mirosea a mucegai.

Kae ştia foarte bine că o duceau greu. Cu toate astea, era convinsă că numai răutatea lui Otsugi împiedicase un ceremonial nupţial decent. Tânjise după aşa ceva. Nu înţelegea cum de se schimbase atât de mult cea care o privise până atunci ca pe propria ei fiică.

De când se întorsese Un pei, Otsugi o trata cu indiferenţă, ba chiar cu brutalitate uneori. Nu se purta însă urât cu ea în prezenţa celor din jur. Voia să lase impresia că nu s-a schimbat nimic, dar, când rămânea singură în apropierea nurorii sale, aceasta îi simţea ura ca pe o săgeată înfiptă în piept. Otsugi contase de la început pe bunul-simţ al lui Kae şi era convinsă că ea nu avea să se plângă niciodată, indiferent de situaţie. Doar provenea dintr-o familie de samurai!

Într-o dimineaţă, Kae stătea într-un colţ al camerei şi-şi cosea un săculeţ pentru tărâţe din nişte petice de mătase roşie pe care le păstrase în propria-i cutie, alături de alte obiecte personale. În timp ce-şi făcea săculeţul, nu mai mare de şase centimetri, şi se pregătea să pună tărâţele în el şi să-l lege la gură, se întreba cum de folosise atâta amar de vreme doar ceea ce aruncase Otsugi. Cum de se umilise până ntratât, timp de trei ani de zile? Cum de se coborâse atât? începuse să urască tot ceea ce-i aparţinea soacrei încă din ziua în care se întorsese Un pei. Îşi amintea că primul săculeţ pe care îl făcuse cu mâna ei şi-l folosise la baia de seară se sfâşiase tot din pricina furiei cu care îşi frecase trupul. Kae uitase însă cu desăvârşire că ea însăşi ţinuse morţiş să simtă pe propria piele săculeţul femeii pe care o venerase până la un moment dat.

În clipa în care termină de legat săculeţul la gură, Otsugi intră în cameră cu paşi grăbiţi. Probabil că nu se aşteptase să fie cineva acolo. Deşi uimită în prima clipă, îşi

reveni imediat şi o ignoră complet pe nora ei. Deschise uşa din spate şi puse oglinda pe suport – un obiect de bun-gust, acoperit cu un strat de lac de toată frumuseţea, probabil moştenire de la familia Matsumoto. Scoase mai întâi un pieptene cu dinţi subţiri şi începu să-şi netezească părul.

De fapt, făcea lucrul acesta destul de des. De câteva ori pe zi. Intra, se uita în oglindă, se pieptăna puţin, îşi aranja gulerul chimonoului şi-şi netezea îmbrăcămintea cu palma. Era mereu pusă la punct, până la cel mai mic detaliu. Însă de obicei se mişca foarte repede. Kae îi admirase întotdeauna sprinteneala şi iuţeala gesturilor. Astăzi lucrurile stăteau cu totul altfel. Se mişca încet... şi o făcea desigur anume. După ce s-a pieptănat, a început să-şi ungă părul până la rădăcină, dând impresia că mângâia fiecare fir... Lui Kae îi era clar că Otsugi aştepta ca ea să iasă din cameră. Poate voia să rămână singură ca să-şi mai repare, pe ici, pe colo, chimonoul.

Situaţia era stânjenitoare. Cu toate că nu se înfruntaseră direct, cele două nu-şi vorbeau decât rareori. Până cu vreo şase luni în urmă, când Otsugi o vedea pe Kae cosând o întreba ce cârpea. Kae, la rândul ei, când o vedea pe Otsugi dichisindu-se îi ducea imediat o oglindă, ca să se vadă şi la spate. Acum tăceau amândouă şi parcă fiecare aştepta să rămână singură în cameră.

Kae a scos un fir de aţă roşie şi l-a rupt încet cu dinţii. Gestul ei arăta că nu se grăbea câtuşi de puţin şi n-avea de gând să plece de-acolo. Terminând de cusut, a întins săculeţul pe măsuţă, ca să-l admire, trăgând în acelaşi timp cu coada ochiului la Otsugi. În clipa aceea a avut un şoc puternic. Datorită luminii care se strecura prin uşa deschisă, i-a văzut ridurile. Nu-i venea să creadă. Aproape că i se curmase răsuflarea. A ieşit valvârtej, s-a oprit puţin în dreptul bucătăriei şi a răsuflat adânc. Apoi a ţâşnit afară prin holul de la intrare.

După ce s-a ofilit *deutzia*\ sezonul ploios a mai continuat, lăsând impresia că nu se mai sfârşea cu răcoarea. A venit brusc căldura zăpuşitoare de vară, dar

continua să plouă. Plantarea orezului se încheiase, numai că tulpinile putreziseră de la atâta apă şi n-au mai apucat să crească. Nici grâul, nici orezul, nici zarzavaturile nu s-au făcut. Recolta a fost compromisă doi ani la rând. Ţăranii erau disperaţi. Grădinile erau năpădite de buruieni, care acopereau pământul negru ca un covor gros. Peisajul era dezolant.

Kae ieşise în grădină să vadă care era starea plantelor de leac. Puţin îi păsa că se udă. Poate că o ploaie torenţială ar fi fost mai pe măsura trăirilor ei intense. Din pricina necazurilor din ultima vreme, nici măcar nu băgase de seamă că râul Kino atinsese cote alarmante şi că aşezările aflate de-a lungul malului erau în mare pericol.

Inspectarea ierburilor tămăduitoare i se părea o muncă foarte potrivită pentru ea, în calitate de soţie a doctorului Un pei. Mai ales că îşi dăduse seama

1 Arbust originar din China şi Japonia. că avea un rol şi un statut aparte în familia în care până atunci fusese doar la cheremul soacrei şi al cumnatelor.

Apa le pria extraordinar ierburilor. Creşteau şi se înmulţeau mai bine decât buruienile şi multe dintre ele înfloriseră. Kae era pur şi simplu fermecată. Zorelele albe coreene pluteau într-un ocean verde. Şi cât de multe erau! Otrăvitoare, viguroase, se înmulţeau uşor, iar seminţele lor, purtate de vânt, prindeau îndată rădăcini. Pe drept cuvânt le socotise „flori nebune”. Dintre toate ierburile din grădină, florile cu tulpina violetă erau cele mai rezistente, iar umezeala le pria. Florile albe, atât de frumoase şi delicate de la distanţă, îşi dezvăluiau forţa petalelor ascuţite când te apropiai de ele. Albe şi puternice.

Kae le ura acum, fiindcă îi aminteau de prima ei apariţie la poarta familiei Hanaoka, pentru a o vedea pe Otsugi. Asemenea imagini ajunseseră să o înfurie. Regreta amarnic că se lăsase prinsă în mrejele soacrei. Se tot întreba ce o fermecase la femeia care împlinise cincizeci de ani şi tocmai îşi trădase ridurile dizgraţioase. Şi-a dat seama că Otsugi era obsedată de felul cum arăta şi încercările ei disperate de a le ascunde trădau, de fapt, un

sentiment de frustrare, însă şi o tenacitate dezgustătoare. Nu mai suporta să o vadă uitându-se în oglindă de nu ştiu câte ori pe zi. Gesturile lascive ale soacrei îi provocau greaţă, cu atât mai mult cu cât voia să lase impresia că erau fireşti. Însă nu avea ce face, trebuia să accepte situaţia.

Kae a întins mâinile şi a început să rupă florile reci şi ude. Una după alta. Nu avusese de gând să facă aşa ceva, dar a acţionat sub impulsul dispreţului şi furiei. Florile păreau să reacţioneze în pumnii ei închişi. Erau într-adevăr puternice. Kae nu voia să se dea bătută şi continua să le rupă.

— Ştii cum se numesc?

Kae fusese prea absorbită de gândurile ei ca să audă paşii care se apropiaseră de ea. Încremeni, cu florile în mână. îl privi, speriată, pe soţul ei. Încercă să-şi adune toate forţele şi răspunse, şovăitor:

— *Mandarăge*.

— Bravo! Văd că ştii.

Kae încerca să-şi ascundă emoţia. Vocea lui Un pei îi dădea curaj; se simţea fericită. Nu voia să-şi aducă aminte că Otsugi îi spusese că nu sunt flori nebune de vinete. În clipa următoare şi-a dat seama că erau plante preţioase şi le culegea fără permisiune. Înlemnise locului, schimbându-se la faţă.

Observând stânjeneala lui Kae, Un pei îngenunche lângă ea şi începu şi el să culeagă florile albe.

— Nu mai aştept până fac seminţe.

Kae nu înţelese ce voia să zică şi nici nu ştia ce are de făcut cu florile din mâna ei.

— Hai să culegem! mai bine să le luăm de-aici până nu mucegăiesc. Unde să le agăţăm oare la uscat?

— În bucătărie, de grindă.

— Bună idee!

Văzând că Un pei continuă să rupă florile albe, Kae înjghebă un fel de săculeţ, prinzând de brâu partea evazată a mânecii chimonoului. Un pei arunca florile acolo, fără o vorbă. Kae era fericită şi nu simţea că ploaia o udase

până la piele. Avea impresia că rămăseseră doar ea şi soţul ei pe lume. Vibra toată de emoţie.

— Aş vrea să le zvânţi cu o cârpă uscată.

— Am înţeles.

— Să nu uiţi să arunci apoi cârpa.

— Aşa am să fac. Sunt otrăvitoare?

— Nu chiar ca *uzu*\ dar e mai bine să fim precauţi.

— O să am grijă.

— Yonejiro s-o fi întors?

— Nu cred.

— Anunţă-mă când vine.

— Bine.

Inima îi cânta de bucurie. Kae strângea florile la piept. Era prima oară când avusese prilejul, în plină zi, să stea de vorbă cu soţul ei fără să-i spioneze cineva. Mai ales Otsugi! Dădu fuga în camera ei şi o găsi pe soacră scoţându-şi chimonourile la aerisit, întinsese o rogojină specială pe care să şi le pună.

— Ce s-a întâmplat? o luă la rost Otsugi, cu priviri sfredelitoare, când o văzu udă ca un şoarece în ploaie şi cu florile în chimono.

— Un pei mi-a spus să le usuc de grinda din bucătărie, răspunse Kae, calmă.

Se simţea mult mai stăpână pe sine. Când o văzu pe Otsugi schimbându-se la faţă, prinse şi mai mult curaj. Scoase din sertar un chimono de-al ei, din bumbac, pe care începu să-l sfâşie fără pic de regret. Nu-i părea deloc rău că-şi sacrifică un veşmânt, atâta vreme cât acesta era indispensabil pentru activitatea lui Un pei. Cu atât mai mult cu cât n-o rugase Otsugi, ci soţul ei!

1 *Aconitum japonicum*.

Kae a avut impresia că o aude pe Otsugi bombănind ceva la adresa lui Yonejiro. Dacă acesta ar fi fost acasă, nu s-ar mai fi apelat la serviciile nurorii. Cam asta reieşea din mormăielile ei.

Mulţumită că-i era de folos celui drag, Kae ştergea, cu răbdare, floare de floare, folosind propriul chimono, care se preschimbase în fâşii de pânză.

— Florile alea sunt otrăvitoare. Ai grijă să arunci cârpele după ce le foloseşti!

— Da. Mi-a spus Un pei.

— Să te speli pe mâini bine. Nu cumva să atingi ceva din bucătărie, nespălată… *e* foarte periculos.

— Da.

Pe Kae n-o tulbura câtuşi de puţin iritarea soacrei. Dimpotrivă. Se simţea atât de fericită, încât îi venea să-i râdă în nas.

Otsugi îşi strânse lucrurile şi ieşi repede din cameră, străfulgerând-o pe Kae cu privirea.

Florile albe de *mandarăge,* în formă de pâlnie, zăceau acum fără vlagă. Îşi pierduseră vigoarea de când părăsiseră mediul lor umed. Lăsau impresia că sufletul le fusese zdrobit. În timp ce le punea una câte una în coşul cu găurele, Kae îşi aminti de prima noapte petrecută cu soţul ei. Se înroşi toată şi răsuflă uşurată că Otsugi ieşise din cameră.

Trecuseră multe zile de când se întorsese Un pei. Pe vremea aceea exista deja obiceiul ca tinerii însurăţei să locuiască separat de restul familiei. Otsugi însă nici nu voia să audă, cu toate că ştia foarte bine că nu-i va putea despărţi la nesfârşit. Într-o bună zi, fără să o privească pe Kae în ochi, i-a arătat, cu degetul, camera lui Un pei şi i-a făcut semn să se ducă acolo. Kae şi-a luat sfioasă perna şi a intrat în încăperea soţului. Ardea din cap până-n picioare de ruşine. Deşi căsătoriţi, i s-a părut foarte stânjenitoare acea primă vizită. Camera în care dormea Un pei se transforma în cabinet peste zi şi o simplă uşă glisantă de hârtie o despărţea de dormitorul lui Naomichi. Mai încolo, se afla odaia lui Ryoan Shimomura şi Yonejiro Imose. Dacă s-ar fi întâmplat asta în noaptea nunţii, i-ar fi venit mai uşor, pentru că nu ştia cum erau dispuse odăile şi care unde dormea. Firesc ar fi fost ca Otsugi să le cedeze camera şi să doarmă cu fetele. Cum să n-o suspecteze de răutate dacă nu catadicsise să facă nici măcar un asemenea gest? îi era limpede că pusese totul la cale.

Un pei s-a comportat foarte firesc atunci, cu toate că

soţia lui tremura toată. Când i-a apucat unul din sâni, Kae a fost şocată şi s-a tras îndărăt.

— Te-a durut?

Întrebarea nu i-a fost adresată în şoaptă. Kae n-a putut să scoată un sunet din poziţia în care se afla. Era moartă de ruşine. Un pei continua să se joace cu sânii ei, mângâindu-i şi ciupind-o de sfârcuri.

— Te doare? întrebă el din nou.

Kae nu ştia mai nimic despre intimitatea dintre soţi, cu excepţia celor câteva lucruri pe care i le spusese Tami. Oricum, nu aflase despre mângâieri şi jocul cu sânii. Aşa că a tras concluzia că Un pei se purta astfel din pură curiozitate profesională. Îşi amintea că în seara în care se întorsese soţul ei se discutase despre importanţa sânilor, care nu puteau fi operaţi în caz de cancer. Kae era pur şi simplu şocată că el se comporta ca un medic în asemenea situaţii.

— Auuu! ţipă ea, fără să vrea.

Un pei dădu drumul sânilor şi începu să-i mângâie uşor sfârcurile. Kae se cutremură de plăcere. Uită de tot ce era în jur şi-i cedă, extaziată, soţului ei.

În dimineaţa următoare, Kae se simţea jenată, nu-i venea să privească pe nimeni în ochi. Cu siguranţă ţipătul ei de durere se auzise în camerele alăturate. O înspăimânta ideea că toţi ceilalţi nu se gândeau că reacţionase astfel din cauza durerii. Plouase toată noaptea liniştit şi casa păruse învăluită într-o tăcere apăsătoare. Pe Kae n-o îngrozea gândul că ar fi auzit-o Naomichi sau cei doi asistenţi, ci faptul că ţipătul ei a ajuns până la urechile lui Otsugi.

Temerile i s-au confirmat imediat. Nu socrul era problema, pentru că el oricum zăcea şi n-avea puterea să reacţioneze în vreun fel, însă era limpede că Ryoan şi Yonejiro se fereau de ea. Okatsu şi Koriku, la fel. Până şi pe chipul copiilor se citea transformarea. Purtarea lor a făcut-o să se simtă însingurată. Ca să nu o mai punem la socoteală şi pe Otsugi. Toţi au observat comportamentul schimbat al soacrei. Până atunci Otsugi avusese destul tact

ca să nu-şi dezvăluie sentimentele. Acum se ivise prilejul să şi le dea pe faţă. Pe Kae însă n-o deranja prea tare soacra ei, pentru că oricum nu-şi mai vorbiseră de multă vreme. O durea însă că Okatsu şi Koriku se purtau ciudat.

După moartea lui Naomichi, Un pei s-a mutat în camera lui. Kae nu-şi mai făcea griji din pricina sunetelor pe care le scotea, însă Un pei devenise mai îndrăzneţ. O lua pe Kae în braţe fără să stingă lumina şi-i explora fiecare părticică a corpului fără să clipească. Se juca întotdeauna cu sânii ei. Kae nu se simţea în stare să-i opună rezistenţă şi-şi înăbuşea cu mâneca gemetele de plăcere. În mintea ei, îşi dorea să se încheie totul mai repede, însă trupul n-o asculta. Abia aştepta ca Un pei să-i mângâie sânii, să o îmbrăţişeze, să facă dragoste cu el. Fremăta de dorinţă, în acele momente constata cu uimire că aluniţa de pe gâtul soţului se mărea vizibil.

Deşi vădit nemulţumită, de cele mai multe ori se întorcea în odaia în care dormea şi Otsugi. Mai erau nopţi în care se simţea atât de bine lângă Un pei, încât nu se îndura să plece decât la primul cântat al cocoşului. Atunci o găsea pe Otsugi deja pieptănată, iar aceasta îi arunca nişte priviri tăioase care ar fi îngheţat pe oricine. Soacra ei era palidă la faţă, dar nu-i spunea nimic.

Nimic… dar Kae îi auzea parcă vocea şi ştia ce ar fi vrut să-i zică. „Ce-a fost cu strigătul ăla? Cum de ţi-ai permis să stai acolo toată noaptea? Ce femeie!” Vocea aceea interioară o zgâria pe urechi, precum şmirghelul cel mai dur. Însă Kae avea nervii tari.

După ce-a terminat de aranjat frumos florile în coş, Kae l-a legat cu o sfoară. S-a ridicat în picioare şi abia atunci şi-a dat seama că uitase să-şi schimbe îmbrăcămintea udă de ploaie. A scos un chimono roşu din lada cu lucruri şi l-a pus pe ea. Se simţea minunat în el, cu atât mai mult cu cât culorile vii se potriveau foarte bine cu starea ei de spirit. Timpul pe care-l petrecuse cu soţul ei ca să culeagă *mandarăge* a ajutat-o să se liniştească şi se pregătea să-şi înfrunte soacra şi cumnata cu mai multă nepăsare.

Kae a intrat în bucătărie, lăsându-le cu gura căscată pe slujnică, pe Koriku şi pe Okatsu, care tocmai se întorsese de la fântână. Nu le venea să-şi creadă ochilor văzând-o îmbrăcată cu chimonoul cel viu colorat.

Kae le-a zis, veselă, cu un ton oarecum autoritar:

— Vă rog să mă ajutaţi să pun florile astea la uscat.

A ales un loc deasupra sobei unde să nu ajungă fumul şi aburii. S-a urcat pe un scăunel ţinut de slujnică şi a atârnat coşul de grindă.

Inima îi sălta de bucurie. Afară ploua, dar sufletul ei se înseninase. Într-o asemenea dispoziţie l-a întâmpinat pe Yonejiro, care tocmai venise acasă.

— Bună! Eşti ud leoarcă. A! Ce-ai acolo? întrebă Kae, cu o voce fermecătoare.

Din pelerina lui Yonejiro îşi iţiseră capul trei pisicuţi, pe care îi puse apoi jos. Erau prea speriaţi ca să facă vreo mişcare.

— Cine mi i-a dat mi-a spus că-i e greu să-şi hrănească familia, darămite nişte amărâţi de pisoiaşi. Mi-au fost foarte recunoscători că i-am luat şi m-au tratat cu mâncare. Au vrut să le dea şi pisicuţilor nişte fulgi de peşte, însă le-am zis că nu-i nevoie. Abia aştept să-i arăt domnului doctor. Cred că o să fie foarte bucuros.

În timp ce vorbea, a mai scos trei pisicuţi din coşul pentru peşte care-i atârna la brâu, fără să se sinchisească să-şi desfacă pelerina.

Kae număra în gând. Aveau unsprezece pisici în total, socotindu-le şi pe cele din cuşca mare de pe verandă. Yonejiro umbla şi după câini vagabonzi şi acum aveau nouă. Puşi în lanţ, în curtea din spate. Kae nu ştia de ce începuse Un pei să adune animale îndată după întoarcerea de la Kyōto. Pisicile nu mâncau la fel de mult precum câinii. Şi oricum, nu pisoiaşii, gândi Kae, liniştită. Nu ştia ce să facă cu puii ăia plângăcioşi: să-i dea în grija lui Okatsu sau să vadă ea însăşi de ei. Hotărî să se ocupe ea însăşi de pisicuţi, ca să-i facă plăcere soţului, chiar dacă asta însemna să-şi dea cumnatele deoparte.

Puţin mai târziu a trecut pe la familia Hanaoka şi un

farmacist sosit de departe. Între timp, se întorsese şi Ryoan. Casa părea însufleţită, cu toată lumea strânsă în jurul oaspetelui care a început să vorbească despre calamităţile naturale. Era deja al treilea an la rând în care se abătuseră asupra lor tot felul de nenorociri.

— E un adevărat dezastru. Sunt regiuni în care oamenii mor pe capete. Ţinutul Kishū o duce oarecum mai bine, deşi anul ăsta nu va mai fi nici măcar ca anul trecut. Din cauza foametei, rezervele oficiale au scăzut considerabil. Iar acum orezul putrezeşte înainte de a se coace, râurile au ieşit din matcă, epidemiile fac ravagii. Dacă răceşti, parcă nici nu te mai faci bine. Singurii care au de câştigat de pe urma dezastrelor sunt farmaciştii. Vă dau un singur exemplu. Oricât ar fi ginsengul de scump, toată lumea cumpără, pentru că pune preţ pe viaţă.

Farmacistul turuia ca un negustor.

— Preţul orezului s-a dublat deja în Ōsaka, zise el mai departe. Situaţia e foarte gravă. Şi angrosiştii de medicamente au mărit preţurile, spunând că nu mai au în stoc. După părerea mea, farmaciştii ar trebui să fie la fel de filantropi ca şi doctorii. Mie mi se pare complet lipsit de omenie să ridic preţurile fără motiv, însă chiar n-am suficientă marfă ca să mulţumesc pe toată lumea. Aproape în fiecare casă se află cel puţin o persoană bolnavă.

În timp ce farmacistul vorbea cu însufleţire despre situaţia dezastruoasă din zona Kinky[13], n-a uitat să-şi ceară scuze pentru preţurile pipărate.

— Domnule doctor, să ştiţi că nu numai plantele şi zarzavaturile putrezesc. Şi corpul omenesc a început să dea semne grave. De exemplu, prin Sakai[14]circulă o boală tare ciudată.

— Cum se manifestă? întrebă Un pei cu o sclipire în priviri.

— Se spune că oasele putrezesc pe dinăuntru şi apoi ies prin piele. Locurile respective sunt foarte dureroase,

13 Zona Kinki cuprinde prefecturile Kyoto, Osaka, Shiga, Hyogo, Nara, Wakayama, Mie.

14 Oraș care se află în sudul prefecturii Osaka.

mai ales când se apasă cu degetul, şi par purulente. Lumea zice că orice parte a organismului poate fi atinsă. Soţia unuia dintre clienţii mei are aşa ceva sub ochi. Ochiul este tumefiat. Se pare că boala e molipsitoare. Am auzit că sunt vreo zece asemenea cazuri.

— Sunt chisturi? îl întrebă Ryoan pe Un pei.

— Nu. Din câte îmi dau seama, sunt tumori ale oaselor. Faptul că arată ca nişte chisturi se datorează lichidului din măduva osoasă.

— Este oare o boală infecţioasă?

— Nu. E mai degrabă cauzată de foametea adusă de ploile nesfârşite.

— Se poate vindeca?

— Cred că da, zise Un pei, luat pe nepregătite.

Farmacistul-negustor îşi frecă mâinile, bătu scurt toba pe care o poartă cu ei vânzătorii ambulanţi şi-i făcu un compliment doctorului, amestecând dialectele din Kishū şi din Senshu, ţinutul lui de baştină. Spuse că instruirea doctorului la Kyōto părea să fi dat roade şi se arătă convins că avea să fie renumit în scurt timp. Ridică apoi capacul de pe coş și scoase medicamentele comandate de Un pei.

— Ierburile chinezeşti – *tuber aconiţi* şi *cnidium officinale* – pe care le-aţi comandat au rămas la preţul vechi. Însă cele noi – *angelica acutiloba* şi *angelica grabrae* – s-au scumpit. Sunt căutate cu disperare, pentru că ajută la oprirea hemoragiei. Nu vă spun câtă bătaie de cap dă numai culesul lor! Las preţul în seama bunăvoinţei dumneavoastră.

Animalele au început să se agite. Câinii lătrau toţi în curtea din spate.

Negustorul l-a întrebat uimit de ce avea atâţia câini.

— Avem zece câini.

— Zece?

— Dacă punem la socoteală şi pisicile…

— Am auzit că sunt mulţi câini vagabonzi prin zonă.

— Dacă-mi aduceţi, o să vă răsplătesc.

— Zău? Acum, când e greu să hrăneşti şi oameni…

— Am nevoie de câini şi pisici ca să salvez vieţi

omeneşti, îi explică Un pei pe un ton hotărât.

Explicaţia doctorului îl dezarmă, aşa că nu mai puse nicio întrebare şi schimbă vorba.

— Urâtă vreme! Zău că aş prefera să-mi scadă vânzările, numai să se oprească ploaia. Vă rog să mă credeţi. Am auzit că e prima dată în istoria Japoniei când plouă aproape întruna doi ani la rând. Nici pentru mine, care călătoresc tot timpul, nu-i deloc sănătos. Vremea asta îmi poate veni de hac. Nu vreau să ajung precum cizmarul fără ghete şi croitorul fără haine… De aceea, când poposesc la vreun han, cer imediat un ceai cald, ca să preîntâmpin răceala.

— Sunt tot mai mulţi cei care nu-şi mai permit să-şi cumpere medicamente, nu-i aşa? întrebă Un pei.

— Dacă nu mai pot cumpăra orez şi grâu pentru terci, de unde bani pentru medicamente? Şi totuşi, lumea din Kishū o duce mai bine decât în alte părţi… Guvernatorul ţinutului a fost mai generos şi a împărţit săracilor bani şi mâncare din propriile lui provizii. În Japonia au murit până acum, din pricina foametei, peste o sută de mii de oameni.

— Guvernatorul Harusada e mult mai omenos. Am auzit că în sudul ţinutului Kishū situaţia este chiar foarte gravă.

Ryoan încuviinţă şi povesti şi el o întâmplare auzită de la unul dintre pacienţi. Negustorul de medicamente mai vorbi şi despre alte situaţii, mult mai neplăcute, pe care le întâlnise în timpul călătoriilor. Ascultătorii erau cu atât mai impresionaţi şi totodată întristaţi, cu cât aflau despre mai multe nenorociri.

— Vă rog să beţi nişte ceai, spuse Kae, intrând cu tava.

Apariţia ei în chimonoul cel roşu făcea notă discordantă cu atmosfera sumbră din încăpere. Uimirea se citea în ochii tuturor. Însă Kae le-a servit ceaiul, liniştită, fără să se sinchisească de privirile săgetătoare ale soacrei.

VIII

Kae a rămas însărcinată doi ani mai târziu.

Dezastrele naturale au durat cinci ani şi au curmat sute de mii de vieţi. Pe lângă foamete, a făcut ravagii şi dizenteria. În Kishū, unde guvernatorul avea grijă de soarta locuitorilor şi unde sărăcia nu-şi arăta colţii chiar atât de rău, situaţia era relativ calmă, însă alte ţinuturi fuseseră răvăşite şi de răscoale. Familia Hanaoka o ducea însă mai greu chiar decât în perioada studiilor lui Un pei. Kae, Okatsu, Koriku, ba chiar şi fetele mai mici au fost nevoite să reia ţesutul. Sărăcia lor nu se datora creşterii preţurilor şi nici lipsei de pacienţi. Dimpotrivă, Un pei devenise renumit la mai puţin de un an de la sosirea acasă şi bolnavii îl asaltau. Uneori rămânea în cabinet de dimineaţa până noaptea târziu. Din cauza ploilor abundente, au apărut şi în Nate, ca peste tot de altfel, o serie de boli ciudate. Tumorile osoase din Sakai, despre care se auzise, au început să facă victime şi pe cursul superior al râului Kino.

Cu toate că Un pei avea foarte mulţi pacienţi, doar câţiva dintre ei îşi puteau plăti consultaţia şi tratamentul. Un pei era recunoscut pentru generozitatea sa şi acorda atenţie egală tuturor. În plus, nu făcea rabat de la calitatea medicamentelor şi unguentelor, la prepararea cărora respecta reţeta cu stricteţe, folosind plante scumpe. I-a mers faima şi dincolo de râu, astfel că a început să fie solicitat şi de persoane din alte prefecturi. Veneau oameni la el chiar din Yamato[15]. Foarte mulţi se îmbolnăviseră din cauza foamei. Aceştia nici nu aveau cu ce plăti doctorului, însă mai erau unii care-i lăsau cartofi. S-a întâmplat o dată să primească un singur cartof. Alţii, care auziseră că lui Un pei îi plăceau animalele, îi aduceau câini şi pisici. Asemenea gesturi de recunoştinţă erau grăitoare. Pe de altă parte însă, oricât de mult munceau fetele, abia le ajungeau banii să trăiască de pe o zi pe alta şi să cumpere leacurile necesare, care erau foarte costisitoare.

Membrii familiei Hanaoka nu se plângeau. Nu se aştepta nimeni să fie belşug în casă. Cu toată ura pe care i-o purta Kae soacrei sale, nu putea să nu-şi amintească de

---

15 Actuala prefectură Nara.

îndatoririle pe care le avea o soţie de doctor, aşa cum i le prezentase Otsugi lui Sajihei Imose cu ani în urmă.

De cele mai multe ori se mulţumeau cu o masă de terci de mei amestecat cu bucăţele de cartofi fierţi. Când a aflat că e însărcinată, Otsugi a avut grijă să-i fiarbă nurorii sale orez pe săturate, ba chiar şi peşte – alimente preţioase în vremurile acelea de restrişte. Unele erau primite de la pacienţi de-ai lui Un pei. Ca mai tuturor femeilor însărcinate, lui Kae îi era mereu foame. Cu toate că era conştientă de faptul că trebuia să se hrănească, nu voia nici în ruptul capului să se simtă obligată faţă de Otsugi pentru grija deosebită pe care i-o arăta aceasta. Prefera să rabde. Aşadar a refuzat să pună mâna pe beţişoare. Încăpăţânarea ei n-a trecut neobservată şi soacra i-a spus răspicat:

— Nu cred că e cazul să faci nazuri. Înţeleg foarte bine că nu-ţi vine să mănânci în prezenţa celorlalţi, ştiind că suntem strâmtorări, dar trebuie să te gândeşti la cel care urmează să vină pe lume. Va fi un Hanaoka şi poate chiar moştenitorul familiei. Ai datoria să dai naştere unui copil sănătos. Te rog să mănânci din tot ce e pe masă. Ai binecuvântarea noastră, a tuturor.

Cine-o auzea o considera pe Otsugi pâinea lui Dumnezeu, crezând că voia, cu orice chip, să o facă pe noră să se simtă bine. Mama lui Kae a vărsat lacrimi de bucurie şi recunoştinţă când a aflat de grija lui Otsugi pentru fiica ei. Numai că în urechile lui Kae cuvintele nu aveau aceeaşi rezonanţă. Era convinsă că soacra punea ceva la cale. Chiar dacă îl năştea pe viitorul moştenitor Hanaoka, ea tot o străină rămânea. Oare dinţii, limba şi stomacul ei nu erau decât nişte instrumente pentru hrănirea noii progenituri? Simţea o repulsie fizică faţă de mâncare, iar atenţia pe care i-o arăta soacra părea un blestem deghizat. Kae se îndoia teribil de bunele ei intenţii. Otsugi, Okatsu, Koriku şi ceilalţi aveau s-o hrănească doar până se năştea copilaşul. Pe urmă, n-avea decât să moară. Îşi imagina că o aştepta aceeaşi soartă ca pe animalele îngropate sub pruni.

Mâncarea era totuşi îmbietoare şi, în ciuda dorinţei de a rezista, a cedat tentaţiei. Beţişoarele îşi croiau drum printre bucatele alese. Văzând că a început să mănânce, soacra îi mai punea lângă războiul deţ esut tot felul de fructe şi boabe de fasole prăjită, înfăşurate în hârtie. Cu toate că ar fi vrut să i le arunce pe toate în faţă, nu se putea abţine. Mânca, lacomă, orice. Apoi se simţea umflată ca un butoi şi, în loc să-i fie recunoscătoare lui Otsugi, îi venea să o strângă de gât.

Când a intrat în luna a opta de sarcină, Kae nu se mai putea apleca peste război. A renunţat la ţesut, în schimb, s-a apucat să facă scutece şi cămăşuţe din chimonourile ei vechi. Stătea jos sau rezemată de unul dintre stâlpii încăperii şi cosea. Se mişca tot mai încet, însă nici nu avea motive să se grăbească.

— Kae!

Otsugi intră în cameră şi se aşeză puţin mai în spatele nurorii sale. Ca să stea de vorbă cu ea, Kae ar fi trebuit să se întoarcă, însă a considerat că nici soacra ei nu doreşte o confruntare făţişă. Aşadar, nu şi-a modificat poziţia.

— Da, mamă.

— Se cam apropie sorocul, nu?

Mai erau aproape două luni. Kae se întreba în sinea ei ce urmărea Otsugi cu vocea ei mieroasă.

— Da.

— Aş vrea să lămurim ceva. Cred că în Nate se obişnuiește ca femeia să nască primul copil în casa părintească. Nu ştiu prea bine totuşi cum e obiceiul… Eu sunt de dincolo de râu.

Da, aşa era. Kae îşi aminti că soţia fratelui ei s-a dus să nască primul copil acasă la părinţi.

— Nu ştiu cum e mai bine, zise Kae, trăgând de timp.

Dacă ar fi spus că vrea să plece acasă, soacra ei ar fi consimţit pe loc şi ar fi adăugat probabil că nu voia să o mai reţină nicio clipă. Deoarece Kae n-a răspuns cum se aşteptase ea, Otsugi a găsit imediat o alternativă.

— Te rog să te gândeşti bine. Domnul Un pei a

recunoscut că ar fi o idee bună.

Kae ştia că femeile însărcinate sunt irascibile, însă când a auzit-o pe soacră-sa a simţit că i se urcă sângele la cap. Folosirea cuvântului „domn” nu era neobişnuită în zona Kishū în cazul fiului mai mare, moştenitorul familiei, însă Kae ştia foarte bine cât de apropiaţi erau cei doi. Prin urmare, n-ar fi fost cazul să-i vorbească astfel. Se enervase şi pentru că obţinuse aprobarea lui Un pei fără să afle mai întâi intenţiile ei. Avea impresia că o alunga din casă. Şi câtă afectare în tonul ei când a pomenit de obiceiul locului! Kae era convinsă că se practica şi în satul de dincolo de râu, unde se născuse Otsugi. De ce trebuia să se despartă de soţul ei? Nu se născuse Un pei chiar în casa asta, Otsugi fiind asistată la naştere de Naomichi? De câte ori nu se fălise socrul ei cu povestea asta! De ce să nu pună familia Hanaoka temelia unei noi tradiţii…? Primul copil să se nască acasă, cu tatăl lui, doctor. În loc să se bucure că se întoarce la părinţi, pe Kae o deranja propunerea lui Otsugi. Dispreţuia din tot sufletul amabilitatea ei de gheaţă. Prefăcută nenorocită!

Familia Imose, care nu ştia mai nimic despre situaţia lui Kae, s-a bucurat de întoarcerea fetei lor.

— Am vrut să-ţi trimit ceva de mâncare, însă mi-a fost teamă că-i jignesc. Mă bucur că n-ai suferit de foame, îi zise mama.

— Adu nişte crap din heleşteul strigă Sajihei. Găteşte-i tot ce-i place! Orice nu face rău sarcinii! Şi turte din orez… multe. Să mănânce pe săturate.

Ciudat că un tată avea asemenea preocupări! însă el se îngrijorase pentru familia Hanaoka de când bântuia foametea şi în Nate. Chiar şi familia Imose avusese de suferit. De când arendaşii nu-şi mai aduceau obolul în alimente, nici lor nu le mai mergea foarte bine. De aceea, când au aflat că Otsugi o hrănea pe Kae cu tot ce era mai bun şi din belşug, părinţii fetei i-au fost extrem de recunoscători şi nu mai pridideau cu mulţumirile şi laudele.

— Vorba zice că pentru o noră şi rămăşiţele sunt prea

bune. Toată lumea ştie că o soacră îşi chinuie nora cât poate de mult. Trebuie să recunoaştem că Otsugi s-a purtat tare frumos cu tine, zise Sajihei.

— Sunt de acord. Otsugi e o femeie extraordinară, iar Kae trebuie să fie fericită. Am avut noroc că a intrat într-o asemenea familie. Să nu mai vorbim de Un pei, care se bucură de o reputaţie excepţională…

Soţia lui Sajihei dăduse crezare tuturor zvonurilor ajunse la urechile ei şi era foarte mândră.

Kae se abţinu cât se abţinu, dar nervii îi cedară în cele din urmă. Nu mai suporta întorsătura discuţiei şi izbucni în lacrimi, apoi în hohote. Speriată, mama o strânse în braţe, încercând s-o liniştească. Punea starea fetei pe seama sarcinii şi a oboselii provocate de drum.

— Hai, liniştește-te! Nu te mai frământa atâta! O să treacă toate. Stăpâneşte-te şi încearcă să vezi doar ce e frumos în jurul tău. Gândeşte-te numai la ceea ce-ţi face plăcere. Se spune că naşti mai uşor dacă eşti liniştită. Trebuie să ai grijă de tine, trupeşte şi sufleteşte. Te implor, nu te mai necăji!

„Sufleteşte?” Auzind cuvântul, Kae răbufni, dând frâu liber furiei şi eliberându-se de tot ce avea pe suflet. Dădu în vileag tot ce o chinuise în ultimii ani. Începu cu ridurile hidoase ale lui Otsugi, ascunse de farduri. Apoi vorbi despre lipsa ei de înţelepciune, despre răceala ei de gheaţă. Toate erau aparenţe şi minciuni. Nu era frumoasă. Nu era inteligentă. Pe Otsugi n-o preocupa decât înfăţişarea ei. Puţin îi păsa de Un pei şi de fete, mai tot timpul murdare şi neîngrijite. Când o vedea pe Kae pusă la punct, o fulgera cu privirea. Nu o suporta dichisită. În schimb, era şmecheră şi calculată. Pe Kae o luase ca noră înainte de întoarcerea lui Un pei de la studii ca să o pună săţ casă şi să sporească veniturile familiei Hanaoka, altfel extrem de modeste. În clipa în care n-a mai fost în stare să stea la războiul de ţesut, i-a făcut vânt la casa părintească.

Mama lui Kae era foarte nedumerită de ura pe care i-o purta Kae soacrei sale. Nu mai înţelegea nimic. Niciuna dintre învinuiri nu stătea în picioare. Stânjenită de

întorsătura pe care o luaseră lucrurile, a început să ia la rând toate acuzaţiile aduse la adresa lui Otsugi. Urâtă şi cu faţa ridată? Imposibil! Toată lumea o vedea încă frumoasă. Şi cum să-i dea crezare lui Kae, care spunea că Otsugi îşi neglija familia tocmai pentru a ieşi ea în evidenţă? Aşa ceva era cu neputinţă. Cât despre faptul că a pus-o la treabă pentru a spori veniturile familiei Hanaoka… Mama lui Kae începea să se îndoiască de judecata fiicei.

Se încruntă, dar încercă să rămână calmă.

— Dacă o să mai vorbeşti atât de urât despre soacra ta, care e o fiinţă perfectă, o să te pedepsească zeii pentru ingratitudine.

Kae scăpă un urlet de fiară. Credea că pur şi simplu înnebuneşte.

— Ce se întâmplă cu tine? Te rog, potoleşte-te! Linişteşte-te!

Îşi aminti că şi ea suportase destul de greu sarcinile şi că fusese foarte arţăgoasă. Încercă să fie mai înţelegătoare şi să-şi domolească fiica.

Kae şi-a dat seama că nu deşertase decât foarte puţin din tot ceea ce o apăsa. De pildă, nu spusese că era geloasă pe relaţia dintre Otsugi şi fiul său. Nici n-ar fi putut dezvălui că i se părea suspect de „romantică”. Nu-i venea să mărturisească faptul că în prima noapte Otsugi îl trimisese pe Un pei să doarmă singur. Şi că o făcuse înadins. Incapabilă de asemenea destăinuiri, Kae şi-a dat seama că mama ei n-avea cum să priceapă adevărata situaţie, că ea însăşi o percepea distorsionat, ba chiar inexact. Dacă i-ar mai fi spus şi că Otsugi l-a împiedicat pe Un pei să o asiste la naştere… ce-ar mai fi zis oare?

— Şi eu am avut supărări cu soacra mea, însă m-am străduit să-i tolerez multe pentru că îl născuse pe iubitul meu soţ. Kae, te rog să mă crezi, Otsugi nici nu se poate compara cu soacra mea, care îmi căuta nod în papură tot timpul. Chiar m-am întrebat de multe ori de ce mă ura atât de tare. Când zăceam dimineaţa, pentru că nu mă simţeam bine, mă acuza de lene. Mă punea de câteva ori pe zi să curăţ toaleta, zicând că doar aşa o să am un copil frumos.

Hainele mele prinseseră un miros atât de îngrozitor, încât mă durea capul mereu. Am fost foarte sensibilă în timpul sarcinii. Dar n-am avut încotro… mă târam cu cârpa-n mână la toaletă, toată ziua.

Amintirile o cutremurau, cu toate că trecuseră zeci de ani de-atunci. Kae începu să se liniştească, încet-încet.

— Aş vrea să-ţi mai spun ceva… Când a rămas însărcinată nora mea, m-am rugat tot timpul pentru un nepot sănătos. Şi la altarul şintoist, şi la cel budist, unde aprindeam tămâie. Un nepot sănătos şi inteligent… atât voiam. Când ai rămas tu însărcinată, rugăciunile mele au sunat altfel… îmi împreunam mâinile şi mă rugam pentru o naştere uşoară şi pentru o lăuzie fără probleme. Aşadar, mă rog pentru tine, nu pentru nepotul care nu s-a născut încă. Asta am simţit şi simt în continuare. Adineauri, când ţi-am ascultat nemulţumirile, mă gândeam că i-oi fi provocat o seamă de neplăceri nurorii mele, fără să vreau. Mi-au transpirat palmele numai la gândul ăsta. Uită-te la ele!

Orele petrecute cu mama ei erau de nepreţuit. Se tot gândea la sfaturile ei şi la cele discutate. Încerca să-şi găsească liniştea sufletească atât de necesară înainte de naştere. De ce naiba, chiar în asemenea momente, şi-a amintit de ziua în care *culesesemandarăge* împreună cu Otsugi?… Când soacra îi spusese că fuseseră menite una alteia… Oricât încerca să-şi scoată din minte acele cuvinte, nu reuşea. Şi nici nu o putea ierta pe Otsugi.

— Fiindcă tot veni vorba, zise mama lui Kae, încercând să-i abată atenţia. Am auzit că Un pei are un student nou, grozav.

— Da, Shutei Nakagawa din Hashimoto, de la poalele muntelui sacru Koya. Este foarte priceput, cu toate că e foarte tânăr. A studiat şi el la Kyōto câţiva ani.

— Am auzit că Un pei e renumit de-acum.

— Da, lumea i se adresează cu „Profesorul Seishu”.

— Aşadar, tu eşti soţia respectatului profesor Seishu!

— Nu, nu suntem încă atât de faimoşi. În plus, soacra mea supraveghează totul. Eu nu am un rol prea important.

Kae şi-a amintit iarăşi cât de mult o ura pe Otsugi. Mama ei, fiind soţia celui mai important om din Nate, nu-şi permitea să-şi petreacă tot timpul cu Kae. Până să dea năpasta foametei peste ei, fusese o femeie liniştită, care nu cunoscuse necazurile şi lipsurile. Acum trebuia să-şi ajute soţul şi să mai preia din responsabilităţile lui Sajihei. Apoi, mai stătea să asculte şi suferinţele femeilor şi mai ales se îngrijea de cele însărcinate, să aibă hrană suficientă. Dacă vreuna năştea greu, lăsa totul deoparte şi dădea o mână de ajutor. Era ferm convinsă că şi naşterea fiicei ei urma să fie în primejdie dacă se întâmpla ceva neplăcut în jur.

Pe Kae o mai apăsau pe suflet şi altele, însă ura faţă de soacra ei le mai estompa, fără să-şi dea prea bine seama cum. Nici măcar mamei ei nu îndrăznise să-i mărturisească un fapt îngrozitor.

În familia Hanaoka era obiceiul ca niciunul dintre membrii ei să nu divulge secretele casei. Plecarea lui Ryoan Shimomura coincidea cu moartea, în ultimii doi ani, a nenumărate animale. Câini şi pisici. Asistentul lui Un pei se hotărâse să lucreze pe cont propriu. Prin urmare, s-a întors pe plaiurile natale, în satul de dincolo de râu, şi lucra la cabinetul templului Myoji. Era firesc să plece după dispariţia bătrânului său dascăl, Naomichi, căruia i se devotase trup şi suflet. Însă Kae bănuia că i-a părăsit din cauza experimentelor stranii ale lui Un pei. Yonejiro Imose gândea la fel.

În camera lui Un pei, căruia lumea îi spunea acum doctorul Seishu, se găseau întotdeauna animale adormite, după ce fuseseră hrănite cu terci de orez amestecat cu peşte şi somnifere pregătite chiar de el. Ele reacţionau ciudat în scurt timp, scoţând tot felul de sunete stranii. Unele gemeau, căzând pe burtă; altele chelălăiau, învârtindu-se nebuneşte pe loc, până cădeau late; o pisică scheuna înduioşător, întinzându-şi ghearele spasmodic. Când un câine reuşea să fugă de-acasă, Yonejiro avea datoria să-l prindă şi să-l aducă înapoi. Indiferent însă de primele reacţii, toate adormeau până la urmă.

Animalele căpătau nume de îndată ce treceau pragul

casei Hanaoka. La început le-au îngrijit doar cei doi asistenţi, Yonejiro şi Shutei. Însă, după ce s-au văzut copleşiţi de treburi, Kae s-a ocupat de ele. Din ordinul doctorului Seishu, animalele erau bine hrănite, cu toate soiurile de cartofi, în timp ce membrii familiei Hanaoka răbdau de foame. Aşadar, animalele şi Kae cea însărcinată erau singurele care puneau bunătăţi în gură, pe săturate. Nici nu-i de mirare că tânăra nevastă se simţea înrudită cu animalele.

Într-o bună zi, pe când se pregătea să le dea de mâncare, Kae a asistat la o scenă impresionantă. Aveau o pisică pe nume Miru. Seishu a apucat-o de ceafă şi a băgat-o cu botul într-un bol plin cu alcool. A ţinut-o aşa până când bietul animal a început să se zbată nebuneşte, pentru că se îneca cu licoarea cea puternică. Pisica se îmbătase înainte ca Seishu să observe că soţia lui îl privea uluită.

— Ştii, ăsta-i efectul florilor de *mandarăge*, zise el, zâmbind.

Kae n-a înţeles imediat despre ce era vorba, însă a simţit mirosul tare de alcool, mai cu seamă că în tot timpul sarcinii fusese foarte sensibilă la mirosuri.

— Îţi aminteşti că am cules florile amândoi, nu-i aşa? Le-am macerat în alcool, am pregătit licoarea cu mâna mea şi i-am dat pisicii să bea. Să vii peste vreo jumătate de oră ca să vezi efectul.

— Bine, vin.

Kae ţâşni afară din cameră, însă reveni, măcinată de curiozitate. Se gândea că biata pisică şi-o fi pierdut minţile de la florile alea nebune de vinete, cu toate că nu prea înţelegea la ce serveau experienţele soţului ei. Când intră în cameră, fără prea multă tragere de inimă, Seishu nota detaliile experienţei în caiet. Observând-o, ridică privirile şi zise:

— Ai venit la ţanc.

Seishu se aşeză lângă pisica ce dormea într-un colţ al camerei şi-i luă pulsul la una din lăbuţele din faţă. Sub privirile consternate ale soţiei şi indiferent la tot ce se

petrecea în jurul lui, doctorul luă bisturiul care era la îndemână şi-i secţionă zona intercostală. Pisica se zvârcolea şi mieuna jalnic, iar sângele ţâşnea în jur, nemilos. Seishu nu-şi dezlipea privirile de pe ea. Simţind că e gata să leşine, Kae ieşi tiptil din cameră. Abia o mai duceau picioarele.

Pisica nu s-a mai trezit în veci din balta de sânge. După patru zile, au îngropat-o la rădăcina unui prun din grădină.

În aceeaşi cameră se mai aflau un câine pătat, pe nume Kumomaru, şi unul roşcat, Uzuichi. Yonejiro şi Shutei îi îndopaseră cu mâncare şi cu fierturi de buruieni, iar acum dormeau duşi, pe burtă, cu lăbuţele întinse.

Din pricina sarcinii, probabil, pe Kae o irita orice. Ajunsese să nu mai doarmă nopţile şi să aibă coşmaruri. Se trezea uneori că Otsugi o lua în braţe şi încerca să o liniştească.

— Hai, Kae, bea puţină apă şi potoleşte-te!

Kae desluşea însă pe chipul acela frumos doar continuarea coşmarurilor îngrozitoare.

Chiar şi după ce s-a întors la casa părintească, soarta bietelor animale a continuat să o frământe. Nu-şi găsea liniştea din cauza lor. În asemenea clipe se gândea la bătrâna Tami. Îi era foarte dor de ea, de calmul ei, de felul cum ştiuse întotdeauna să-i dea curaj şi încredere în sine. Ei i-ar fi putut mărturisi ceea ce nu reuşise să-i spună mamei. Tami ar fi ascultat-o răbdătoare, fără să judece situaţia greşit, cântărind totul cu înţelepciune. Dacă i-ar fi putut dezvălui soarta cutremurătoare a câinilor şi pisicilor, şi-ar fi luat o greutate de pe suflet. Însă Tami se stinsese din viaţă. Mama ei adoptivă, de suflet, nu mai era printre cei vii şi Kae se simţea cumplit de tristă.

În ultima lună de sarcină s-a hotărât să meargă la mormântul lui Tami. Intenţiona să se roage pentru sufletul ei şi să-i mărturisească totul. Voia să-şi uşureze cugetul încărcat şi să scape de teama că soarta viitorului copil ar putea fi afectată de blestemele aruncate de spiritele animalelor chinuite şi ucise cu sânge rece. Mama ei a

încuviinţat şi a hotărât s-o însoţească o slujnică mai în vârstă. I-a atras atenţia de nenumărate ori să aibă grijă de Kae, să nu cadă. Speriată de agitaţia fiicei sale, era în stare să facă orice numai să o liniştească.

Tami fusese înmormântată într-un cimitir de la poalele muntelui Katsuragi. După vreo cincisprezece minute de mers pe jos, au ajuns la mormântul ei. Kae i-a cerut însoţitoarei sale să rămână mai în spate, iar ea a îngenuncheat, cu mâinile împreunate, în faţa vechii pietre funerare a familiei de ţărani care slujise neamul Imose generaţii la rând. A rămas o vreme tăcută şi dusă pe gânduri. Apoi, a început să se roage cu ardoare. Simţea că toate rugăciunile ei ajungeau într-o clipă la urechile lui Tami şi era mult mai liniştită. Tami a reuşit să-i ia o mare greutate de pe inimă.

Stătea cu privirile pironite pe caracterele aproape şterse de curgerea vremii şi începu să mediteze la existenţa efemeră a fiinţei umane. Fătul încetase să mişte în pântecele ei cu vreo zece zile în urmă. Kae îşi săltă puţin burta cu ambele mâini şi se ridică.

Pe drumul spre casă au început durerile. Servitoarea care o însoţea era în vârstă şi născuse. Prin urmare, ştia exact ce are de făcut. Când Kae se liniştea, mai înaintau puţin; când o durea, se opreau şi îi masa uşor spatele, explicându-i în acelaşi timp că prima naştere putea ţine chiar şi jumătate de zi. Întoarcerea acasă a durat de două ori mai mult.

Când au ajuns, mama lui Kae le-a cerut servitoarelor să încălzească apă şi să o spele pe cap. Durerile, devenite aproape insuportabile, îi mai lăsau şi clipe de răgaz. Oricum, tot mai puţine. Kae nu înţelegea ce i se întâmpla. Se zvârcolea şi gemea, apucându-se, fără să-şi dea seama, cu unghiile de rogojini. A început să sângereze, pătându-şi hainele şi aşternutul. Prin faţa ochilor i-au trecut imaginile câinilor. Uzuichi, vomitând sânge, Kumomaru, zbătându-se în agonie. Îi era frică. O frică de nestăpânit. Broboane reci de sudoare lipicioasă i-au împânzit fruntea. S-a trezit strigând-o pe Tami… de multe, multe ori. În clipa în care a

avut senzaţia că durerea o sfârteca de tot, a simţit ceva cald între picioare. Suferinţa fizică a încetat brusc şi bebeluşul şi-a făcut apariţia într-o baltă de sânge, cu ţipetele străpungând aerul.

Kae nu-şi imaginase că naşterea urma să-i umple sufletul de o bucurie de nedescris. Durerea cumplită o chinuise mai bine de jumătate de zi, ameninţând să o sfâşie toată. Trecuse ca fulgerul şi tunetul care brăzdează uneori întunericul. Acum îi venea să dea crezare poveştii lui Naomichi – cea legată de naşterea lui Seishu. În clipa în care a venit pe lume propriul ei copil, toate neplăcerile au dispărut şi i-a rămas doar senzaţia de fericire. Un sufleţel nou a cunoscut lumina zilei.

Primele clipe de extaz ale unei mame se pot compara cu cele ale unui învingător care descoperă triumful. Kae era hotărâtă să nu mai pună nimic la inimă, indiferent de ce i se spunea. Nimeni din familia Hanaoka – nici Otsugi, nici Okatsu, nici Koriku – nu se putea lăuda cu copilul lui Seishu. Aşadar, nu aveau niciun drept să o mai intimideze.

Aflând că i s-a născut copilul, Seishu s-a dus imediat la familia Imose. Nu-şi mai desprindea privirile de pe puiul nou-născut.

— Ce frumoasă e! Hai să-i dăm numele de Koben. Mă aşteptam să fie fetiţă, spuse el cu bucurie în glas.

Fiecare cioară îşi laudă puiul. Aşadar, era firesc ca Seishu să-şi admire fetiţa. Din fericire, Koben era chiar frumoasă. Kae a constatat că semăna cu Otsugi. După ce-şi urâse soacra ani de zile, i se părea ciudat că o vedea iar atrăgătoare. Schimbarea era bine-venită. Kae nici măcar nu-şi dădea seama că fericirea ei îşi trăgea seva din bucuria victoriei.

După trei zile a apărut şi Otsugi la Imose acasă.

— Kae, îţi mulţumesc pentru toate eforturile tale, însă, data viitoare, te rog să ne aduci pe lume un băiat.

Kae a avut senzaţia că un ţurţure de gheaţă imens îi străpunsese inima. Din salutul soacrei s-a desprins mândria că primul ei născut fusese Seishu – un moştenitor preţios.

Kae era distrusă. Abia a reuşit să îngâne un „bine, data viitoare”.

— Kae, îţi doresc sănătate. Refă-ţi forţele şi vino acasă. Nu te gândi la treaba de-acolo. Sunt destule femei care să o facă. Vă rog să aveţi mare grijă de preţioasa noastră noră, adăugă ea cu un zâmbet fermecător, întorcându-se spre părinţii fetei.

IX

În vara anului în care Koben împlinise patru anişori, Kae a observat că Okatsu nu se simţea bine. Ducea găleata cu mâna stângă, încercând parcă să-şi protejeze umărul drept. În plus, păşea foarte ciudat. La un moment dat, tânăra a început să se plângă de oboseală şi a trebuit să renunţe la ţesut. Trecuse perioada de foamete, iar pe de altă parte faima lui Seishu se răspândise până departe. Prin urmare, nu le mai lipsea nimic, iar femeile nu mai erau nevoite să se spetească pentru întreţinerea familiei. Munceau doar pentru nevoile lor personale. Lui Kae i s-a părut suspect şi faptul că Okatsu nu mai avea chef de vorbă.

— Nu te simţi bine, Okatsu? întrebă Kae într-o bună zi.

— Aşa ţi se pare? răspunse cumnata ei, cu un zâmbet trist.

Împlinise treizeci de ani şi nu se căsătorise. Pe vremea când şi-ar fi putut găsi un soţ, trebuise să muncească pentru a-şi ajuta fratele să-şi urmeze studiile. Cu banii respectivi şi-ar fi putut face zestre şi ar fi pus deoparte pentru nuntă. Norocul nu i-a surâs nici după întoarcerea lui Un pei. În cei cinci ani de foamete, lumea nu-şi permitea să cheltuiască decât cu eventualele înmormântări din familie. Fireşte că n-a cerut-o nimeni de nevastă. Şi, dacă ar fi cerut-o, s-ar fi văzut obligată să refuze, fiindcă toate femeile din familia Hanaoka munceau cu sârg pentru medicamentele scumpe de care avea nevoie Seishu. Dacă Okatsu ar fi ţinut neapărat să se mărite, poate ar fi izbutit, însă doar cu hainele de pe ea. Tinereţea ei şi a surorii sale, Koriku, în vârstă de douăzeci şi opt de

ani, fusese sacrificată pentru cariera fratelui. Remarca lui Otsugi după naşterea lui Koben era exactă: se învârteau multe femei prin casa Hanaoka.

Până şi Otsugi a observat că Okatsu era palidă şi nu avea poftă de mâncare. A încercat să afle de la ea dacă o supăra ceva, dar Okatsu i-a răspuns în doi peri, ca şi lui Kae.

— Te rog să-i ceri părerea fratelui tău dacă nu te simţi bine, stărui Otsugi. O să-ţi prepare el un medicament şi te faci bine imediat. Cum îţi explici altfel că e atât de căutat, că atâta lume vine la el de departe, de dincolo de râu, din toată provincia Senshu? Cu cât te tratează mai repede, cu atât mai bine.

Okatsu încuviinţă, dar nu se arăta prea dornică să recurgă la serviciile lui Seishu, cu toate că fusese o fiică foarte ascultătoare.

Într-o zi, fetiţa cea mică, Tane, dădu fuga în casă, ţipând cât o ţinea gura:

— Sânul lui Okatsu e cât un pepene!

Otsugi a pălit. Yonejiro şi Shutei au simţit că li se taie suflarea. Toţi ochii s-au îndreptat spre Seishu, inclusiv cei ai noilor studenţi: Yuasa Yogen din Aozu, Shuzo Hayashi din Nate-Uchihata şi Shosai Mori din provincia Ito.

— Okatsu, vreau să-ţi văd sânul, îi spuse Seishu, grav.

Resemnată, Okatsu s-a întins pe rogojină ca să o consulte fratele ei. Koriku le-a scos pe surorile ei mai mici din odaia-cabinet, însă Otsugi l-a apucat de braţ pe Ryohei şi s-au aşezat în spatele lui Seishu. Spera din tot sufletul ca şi fiul ei mai mic, în vârstă de treisprezece ani, să se facă doctor. Kae stătea îndărătul studenţilor şi privea speriată.

Sânul lui Okatsu era vineţiu şi atât de umflat, încât Seishu n-a reuşit să cuprindă în palmă decât o părticică din el.

— Te doare?

— Da. Şi zvâcneşte uneori.

— De când e aşa?

— La sărbătoarea fetiţelor, în martie, am observat o

umflătură mică.

— De ce nu mi-ai spus atunci?

În loc să-i răspundă la întrebare, Okatsu l-a întrebat cu voce calmă:

— E cancer?

Toţi cei din încăpere erau mai palizi chiar decât Okatsu. Seishu n-a răspuns. Okatsu n-a repetat întrebarea.

Biata fată auzise despre cancerul la sân de când se întorsese Seishu de la studii. Ştia că extirparea sânului însemna moartea femeii şi aflase că nu exista un tratament eficace pentru tumorile maligne. Okatsu ştiuse de la bun început că n-avea rost să-l necăjească, pentru că oricum n-o putea vindeca.

Kae era consternată. Nu se putea linişti la gândul că pe acel sân de fecioară neprihănită, pe care nu-l mângâiase nicio mână de bărbat şi de la care nu a supt niciun prunc, îşi pusese pecetea o boală incurabilă.

La recomandarea lui Seishu, Okatsu a început să-şi pună comprese, să folosească o alifie şi să înghită o licoare preparată de fratele ei. Toată lumea ştia că erau doar antiinflamatorii, simple paliative care acţionau mai degrabă asupra psihicului. Okatsu îşi dădea seama de asta. Pe măsură ce starea ei se agrava şi durerile deveneau tot mai puternice, fata cea curajoasă i-a cerut fratelui un medicament care să-i mai aline suferinţa. După ce-a trecut perioada de restrişte, Seishu a reuşit să găsească formula unui unguent local folosit ca anestezic în operaţiile pentru înlăturarea tumorilor din oase. Pacienţii la care a fost aplicat îl lăudau din toată inima, afirmând că nu simţiseră nicio durere în timpul operaţiei. Nu se punea însă problema unei intervenţii chirurgicale în cazul lui Okatsu şi, câtă vreme unguentul nu ajungea chiar în zona afectată, nu era de niciun folos. Când nu mai suporta durerile, Okatsu îl ruga pe fratele ei să-i dea voie să înghită anestezic.

— Conţine prea mult *uzu* şi zn-nd-rage, zicea el calm, privind-o drept în ochi. Încearcă să suporţi durerea.

— Atunci dă-mi ceva ca să mor în somn, îl implora

Okatsu.

Făcea probabil aluzie la poţiunea dată animalelor, care erau apoi îngropate sub prun.

Otsugi ieşea din cameră în asemenea momente. Nu mai suporta să o vadă pe fiica ei chinuindu-se. Ochii lui Kae înotau în lacrimi.

Otsugi revenea după câteva minute în cameră, ca să mai vorbească cu Okatsu.

— Datoria unui medic este să salveze vieţi omeneşti. El nu are voie să adoarmă definitiv un bolnav, chiar dacă durerile devin insuportabile.

— Te rog, operează-mă, frate drag, ştiu că eşti un chirurg foarte bun.

— Dacă ar fi posibil, crezi că te-aş lăsa să suferi?

— Atunci, te rog, deschide şi vezi ce-i acolo. Chiar dacă mor, o să fiu împăcată. Măcar ştiu că ţi-am fost de folos la experimente.

Otsugi a scăpat un geamăt. O durea cumplit gândul morţii fiicei sale. Nu se mai simţea capabilă să scoată un cuvânt. Kae l-a văzut pe soţul ei stăpânindu-şi cu greu lacrimile. Aluniţa de pe gât pulsa.

Spre sfârşitul anului, Otsugi a îndrăznit să aducă iar în discuţie problema care o frământa. Niciun membru al familiei nu avea chef să se pregătească pentru a întâmpina Anul Nou, atâta vreme cât cineva din casă era în pragul morţii.

— Dacă Okatsu tot insistă, de ce nu vrei să-i pui un calmant sau anestezic pe o compresă?

— Nu are niciun efect la cancerul de sân.

— Cel puţin îi mai schimbi starea de spirit.

— Vrei s-o omor? se răsti Seishu.

Tonul lui o luă pe Otsugi prin surprindere.

— Cum poţi să spui aşa ceva? Cine crezi că vrea să-şi ucidă propria fiică? Dacă aş putea, aş suferi eu în locul ei.

— Dacă-i pun calmant pe compresă, o să o bage direct în gură. Nu ţi-ai dat seama de ce mi-a cerut aşa ceva?

Lui Otsugi i se tăie respiraţia, iar pe chipul ei se citea

o spaimă teribilă. Înţelegând că se înfuriase prea tare, Seishu a încercat să-i explice pe un ton mai calm tot ce-l apăsa pe suflet.

— Cancerul de sân este fatal. Şi totuşi, nu pot afirma că nu s-au înregistrat şi cazuri de vindecare sau măcar de ameliorare. Când am fost student la Kyōto, am citit în *Jurnalul de călătorie* al lui Dokushoan Nagatomi despre un caz al medicului olandez din Nagasaki, Van Tanno. Îţi arăt imediat notiţele pe care le-am transcris din cartea lui.

Seishu luă de pe raft un caiet gros şi-l deschise la pagina unde era pus semnul de carte.

„S-a crezut tot timpul că un cancer de sân este incurabil. Există însă o carte de medicină olandeză în care sunt prezentate cazuri ale unor femei vindecate. Descoperit într-o fază incipientă, s-a făcut o incizie mică şi s-a îndepărtat tumoarea malignă, după care sânul a fost cusut la loc. Boala a fost ţinută sub control. Înţeleg şi apreciez binefacerile unei asemenea operaţii, cu toate că eu nu m-am încumetat să fac aşa ceva. Sper că acest document preţios le va fi de folos generaţiilor viitoare”.

— Mamă, să ştii că am citit şi răscitit acest pasaj de când am aflat de suferinţa lui Okatsu. Tumoarea ei e mare cât pumnul meu şi-au mai apărut încă două, una la subraţ şi alta pe umăr. Aşadar, se extinde, iar starea ei e foarte proastă. E imposibil să reziste durerilor şi sângerărilor pe care le implică o operaţie. Dacă aş avea anestezice mai puternice, lucrurile s-ar schimba.

— Am crezut că ai reuşit să găseşti un anestezic eficace. Cel puţin aşa am bănuit când am văzut că nu-ţi mai mor câinii şi pisicile şi că se plimbă zdraveni prin curte şi prin grădină.

— Animalele reacţionează altfel decât oamenii. Eu am făcut experienţe doar pe animale. N-am avut niciun subiect uman la îndemână. Îmi dau seama cât îţi este de greu să te împaci cu gândul că ţi se prăpădeşte fiica. Dar să ştii că mi-e de zece ori mai greu ca doctor decât ca frate să văd că-mi moare pacientul. Mă simt frustrat că nu-mi pot depăşi limitele. Nici nu mai visez să devin vreodată un

Hua Tu. Te rog din suflet să mă înţelegi şi pe mine, mamă.

Conversaţia le-a fost întreruptă de un ţipăt ce venea dinspre grădină.

— Frate! Frate!

— Ce s-a întâmplat? întrebă Seishu, ridicându-se. Yonejiro intră, ţinându-l în braţe pe Byakusen, motanul cel alb.

— Domnule doctor! Uitaţi-vă!

— Ce e?

— A căzut de pe marginea verandei şi s-a lovit la cap de treptele din piatră.

După câteva mişcări convulsive, Byakusen rămase nemişcat în faţa lui Seishu. Îi ţâşnea sânge din ochi, nas şi gură.

— A căzut singur?

— Da. Mergea pe marginea verandei, s-a dezechilibrat puţin şi a căzut cu capul înainte.

Doctorul era puţin cam mirat. Testase animalul. Chiar şi când îl prinsese de ceafă şi îl aruncase de sus, aterizase cu bine pe pământ. Fusese sănătos tun şi avusese nervi de fier. I se părea ciudat că murise căzând de pe verandă.

Cu vreo zece zile în urmă, Seishu încercase un anestezic pe Byakusen. Motanul dormise trei zile şi trei nopţi, nesimţind incizia intercostală şi sonda introdusă. De parcă ar fi fost mort. Însă pulsul îi bătuse tot timpul regulat. După ce s-a trezit, i s-a dat să bea apă caldă sărată. A început să umble, împleticindu-se, ca beat. Pentru că nu mâncase trei zile, când a văzut bolul cu peşte şi cu terci de orez, a reacţionat normal. Pofta de mâncare nu-i fusese afectată. Însă când a trecut un şoarece pe sub nasul lui n-a schiţat nici măcar un singur gest. A rămas nemişcat. Se pare că medicamentul cel otrăvitor îi afectase creierul.

Auzind gălăgie, Kae şi Otsugi şi-au făcut imediat apariţia. Au rămas ca trăsnite în faţa trupului neînsufleţit al lui Byakusen. Nu pentru că motanul murise. Se obişnuiseră cu evenimentele triste. Le îngrozea faptul că

murise căzând, stupid, de pe o verandă nu prea înaltă.

Okatsu s-a stins din viaţă pe data de 20 ianuarie. Cum moartea plutea deasupra lor, familia Hanaoka n-a prea avut chef de sărbătorit Anul Nou. Nici măcar Ryohei n-a cerut a doua porţie de zon/[16].

Ryohei urmărise îndeaproape evoluţia bolii surorii sale. Moartea ei şi faptul că se stinsese atât de tânără l-au răscolit profund. Nu găsea răspunsuri la întrebările pe care şi le punea. S-a ridicat de la masă, lăsându-i pe toţi cu gura căscată, şi a luat-o la goană pe câmp. La întoarcere, le-a spus alor săi ce auzise prin sat:

— Okatsu a murit din pricina blestemelor aruncate asupra ei de sufletele numeroaselor animale care şi-au găsit sfârşitul în casa noastră.

— Gura! ţipă Otsugi la el. Să nu te mai prind că zici aşa ceva!

Otsugi se învineţise la faţă de furie.

Familia Hanaoka nu neglijase niciodată ritualurile funerare destinate animalelor îngropate sub prun. Fiecare animal a avut parte de rugăciuni şi ofrande, sufletele lor fiind astfel împăcate. Rămâneau doar cele afectate de experimentele lui Seishu, precum Byakusen. Blestemul căzut asupra lui Okatsu putea proveni de la asemenea animale, pe jumătate moarte. Cel puţin aşa voiau să creadă. Kae era însă de părere că o asemenea presupunere l-ar putea nelinişti pe Seishu, astfel că încercă să-l liniştească pe cumnatul ei mai mic.

— Nu lua moartea surorii tale ca pe un blestem. Dacă ar exista aşa ceva, fii convins că nu s-ar mai fi născut Koben. Vezi, ea creşte frumos şi e un copil normal.

Nici n-apucă să termine de rostit cuvintele, că îşi dădu imediat seama de implicaţiile lor. Era însă prea târziu. Privirile lui Otsugi o săgetau cumplit. Disperată cum era, pesemne că interpretase greşit vorbele lui Kae. Un blestem căzut doar asupra fiicei ei, Okatsu, blestem care o ocolea pe Koben. Otsugi n-a mai scos un cuvânt.

---

16 Supă tradițională de legume, cu turte de orez, care se servește în ziua de Anul Nou.

Kae spera din tot sufletul ca aceasta să fi priceput că o asemenea interpretare ar fi fost complet lipsită de sens.

Relaţia dintre cele două devenise şi mai încordată după moartea lui Okatsu. Kae, care avea şi ea un copil, înţelegea durerea soacrei la pierderea fiicei. Ar fi dorit să îngroape undeva amărăciunea provocată de Otsugi şi ura pe care i-o purta şi să încerce să-i fie aproape, dar soacra îşi vărsa toate necazurile şi resentimentele pe noră. Lui Kae i-a fost imposibil să se apropie de ea. În timpul funeraliilor nu şi-au vorbit deloc, iar apoi au comunicat doar prin intermediul lui Koriku, care împlinise treizeci de ani şi trecuse de vârsta măritişului.

Ryoan Shimomura, care venea destul de des în vizită la familia Hanaoka după plecarea lui la templul Myoji, a participat la priveghi îmbrăcat în doliu şi i-a ajutat să pună la punct toate detaliile legate de funeralii. Seishu i se părea neobişnuit de trist şi de îmbătrânit, de parcă era suferind de multă vreme. Arăta, oricum, de mai mult de treizeci şi trei de ani. Ryoan avea în minte, în clipele acelea, imaginea lui Naomichi din ultimii lui ani de viaţă. După ce-au plecat cei care participaseră la priveghi, a încercat să-l consoleze pe Seishu în faţa coşciugului lui Okatsu.

— Ştiu că e greu, însă nu trebuie să te laşi copleşit de tristeţe. Dacă te îmbolnăveşti, ce-ai rezolvat? Şi Buddha o să se întristeze! Asta e viaţa, trebuie s-o iei ca atare.

Seishu căscă ochii mari şi începu să urle:

— Crezi că un doctor poate gândi ca un preot budist? Atâta vreme cât o boală, indiferent de natura ei, aduce cu sine moartea, înseamnă că medicina e la pământ. *Eu* am omorât-o pe Okatsu. *Eu* am lăsat-o să moară pentru că nu am suficiente cunoştinţe, pentru că nu sunt priceput. Înţelegi de ce sunt atât de disperat?

Până şi capacul sicriului părea că se cutremură de la urletele lui Seishu.

Ryoan nu era singurul înspăimântat de reacţia doctorului. Cei mai mulţi dintre studenţi nu i-au mai suportat disperarea manifestată astfel şi-au părăsit

încăperea. Nici măcar Shutei Nakagawa nu mai scotea un cuvânt. Toată lumea ştia că îl bârfise pe Seishu, susţinând că un medic trebuia să-şi opereze pacientul dacă acesta era oricum sortit pieirii. Probabil că se mai gândise între timp la vorbele lui răutăcioase, dându-şi seama, în cele din urmă, că un doctor avea datoria să recurgă la măsuri extreme numai atunci când considera că intervenţia chirurgicală prelungea viaţa pacientului.

Ryoan Shimomura s-a întors la templul Myoji cu inima grea.

Într-o dimineaţă frumoasă de primăvară, Kae clătea rufele la fântână. Păsărelele ciripeau vesele. Natura se trezise la viaţă, iar vremurile de restrişte rămăseseră doar o tristă amintire. Chiar şi necazurile cu care se confruntase fostul senior al domeniului Kishū, Kagen în Harusada, ţineau acum de istorie. Toată lumea ştia cât de mult îi ajutase pe săraci. Timp de mai bine de şase ani îşi folosise peste jumătate din venituri ca să-i salveze de la foamete pe locuitorii ţinutului pe care-l guvernase. Perioada cea grea trecuse, iar succesorul său, Harutomi, se afla în al zecelea an de guvernare. Kae îşi amintea cu nostalgie de Kagen în pentru că poposise de multe ori la familia ei, adică la reşedinţa din Nate pe care Imose i-o rezervase. Kae îi servise cina de nenumărate ori. Despre actualul senior nu ştia mare lucru, dar auzise câte ceva legat de atracţia lui pentru extravaganţă şi de felul cum cheltuia economiile predecesorului său. Când cei bine situaţi îşi permiteau să ducă o viaţă de lux, atunci şi oamenii de rând se simţeau îndreptăţiţi măcar la un trai decent. În asemenea împrejurări, familia Hanaoka nu avea cum să treacă neobservată. Se cheltuise enorm cu nunta celor două surori mai mici ale lui Seishu. Koriku renunţase de bunăvoie la ideea de a se căsători. Gândindu-se la nenorocirile celor două fiice mai mari, Otsugi era hotărâtă să le ferească pe cele mici de aceeaşi soartă. Datorită reputaţiei excelente a lui Seishu, fetele şi-au găsit soţi din familii de prestigiu. Una dintre ele locuia în îndepărtatul oraş Kuroe din provincia Umiguchi.

În casa Hanaoka au mai rămas cinci persoane. Al doilea fiu, Jihei, şi-a deschis un magazin în Chonomachi, dincolo de râu, după ce şi-a terminat ucenicia la un negustor renumit, iar al treilea s-a făcut preot şi a ajuns, în scurt timp, stareţ al mănăstirii Shochiin de pe muntele sacru Koya. Ryohei, ultimul născut, era deja la Kyōto de patru ani şi studia medicina. Nemaifiind strâmtorări cu banii, pe el l-au putut ajuta fără probleme.

Deşi mulţi dintre membrii familiei plecaseră, numărul locatarilor din casă crescuse datorită discipolilor lui Seishu, care plăteau taxe pentru practica pe care o făceau. Li s-a construit un fel de cămin şi li s-a angajat o servitoare care să se ocupe de ei. Casa Hanaoka devenise un soi de spital.

Luând-o ca exemplu pe Otsugi, Kae a început şi ea să se aranjeze mai mult. Pentru că le mergea bine, ar fi putut duce o viaţă mai tihnită, însă nu-i stătea în fire să lâncezească în casă şi să nu facă nimic. Era sănătoasă şi-i plăcea să iasă în aer liber, să o bată soarele, să spele rufe şi să-şi bălăcească mâinile în apă. Când freca lenjeria de corp a soţului ei iubit, parcă prindea putere şi uita cu desăvârşire de răutăţile soacrei.

Trecuseră deja cincisprezece ani de când venise în casa Hanaoka, destul de mulţi ca să fi prins rădăcini puternice şi să nu mai sufere din cauza lui Otsugi. Învăţase s-o evite când presimţea că urma să se întâmple ceva neplăcut. În unele momente, privea relaţia cu ea cu înţelepciune şi îşi spunea în sinea ei că neînţelegerile erau fireşti, că în toate familiile lucrurile stăteau la fel. Dacă auzea vorbindu-se despre legături frumoase între soacră şi noră, Kae avea convingerea că se păcăleau una pe alta. În general însă, nu reuşea să fie mai abilă decât Otsugi şi, de aceea, cele două personalităţi puternice se ciocneau inevitabil.

Când terminase de clătit rufele şi se pregătea să arunce apa murdară, a văzut-o pe Koben venind în fugă la ea.

— Mamă! Vino repede! Hai să vezi cum se joacă tata

cu o pisică. E nemaipomenit!

Copila se întoarse iute la locul distracţiei. Toţi studenţii erau în mare vervă.

„Se joacă cu o pisică?” se întrebă Kae în sinea ei.

Kae s-a şters pe mâini şi s-a îndreptat spre lumea adunată în jurul lui Seishu. Acesta se afla în mijlocul grupului şi râdea cu poftă, ţinând o pisică în mână. Kae nu-l mai văzuse atât de vesel dinainte de moartea lui Okatsu.

Când a zărit-o pe Kae, Yonejiro s-a apropiat de ea.

— Mafutsu face tumbe în aer, zise el, strălucind de fericire.

Văzându-şi soţia, Seishu a mai azvârlit o dată pisica în sus. Nu era chiar cel mai potrivit spectacol pe care-l putea oferi o asemenea vietate, însă motanul cel splendid în trei culori s-a răsucit ca un titirez, a mieunat şi a aterizat fără probleme. Mafutsu dormise trei zile într-un colţ, dar, de când se trezise, se comporta perfect normal. Nu ca Byakusen, care-şi dăduse obştescul sfârşit căzând de pe o verandă joasă. Kae se emoţiona la gândul că experienţele cu anestezice ale soţului ei făceau progrese vizibile. Eforturile lui susţinute, de aproape zece ani, începeau să dea roade. Încă puţin şi aveau să atingă perfecţiunea.

Kae era atât de impresionată, încât nu se simţea în stare să scoată niciun cuvânt.

Otsugi şi Koriku au venit şi ele în fugă. Seishu a făcut demonstraţia şi în prezenţa lor.

— I se potriveşte perfect numele. *Narcoticul*. Ştii, mamă, Hua Tu a reuşit să opereze folosind apă cu *mafutsu*.

— Mi se pare un succes extraordinar. Felicitări! Dacă ar fi trăit tata, s-ar fi bucurat enorm.

Vocea lui Otsugi tremura de emoţie.

— Stai puţin! Deocamdată, pisica şi-a revenit, însă asta nu înseamnă totul. E o mare deosebire între pisici şi oameni. Aceeaşi cantitate de anestezic folosită pentru o pisică n-are niciun efect la o fiinţă umană. Încă nu-mi dau seama cam ce doză pot folosi pentru a adormi un om fără să provoc efecte secundare nedorite. Asta e problema cu

care o să mă confrunt de-acum încolo.

O umbră de îngrijorare trecuse peste chipul lui Seishu. Sau poate că era doar foarte preocupat.

Inteligenta lui mamă îi citi iute gândurile. O privi, încruntată, pe noră şi intră în casă fără să mai scoată un cuvânt. Kae chiar nu mai pricepea nimic. Cu toate că se obişnuise să nu mai pună la suflet toanele ciudate ale soacrei, de data asta i-a picat greu îmbufnarea ei în toiul bucuriei comune.

„Cum de nu poate fi niciodată fericită?” se întrebă ea.

Misterul avea să se lămurească peste câteva zile. Într-o seară, pe când Kae se pregătea să-l ajute pe Seishu să-şi schimbe veşmintele, uşa s-a deschis încet şi Otsugi a intrat în camera lui în vârful picioarelor. Era târziu şi între soţi urma să se înfiripe intimitatea. Kae înţepenise locului, de parcă s-ar fi simţit vinovată. Otsugi a ignorat-o, s-a aşezat în faţa lui Seishu şi a început să vorbească cu un aer solemn şi impunător. De neconfundat.

— Un pei, te rog să mă asculţi. Ceea ce vreau să-ţi spun acum e rezultatul multor ore de gândire şi frământare.

— Ce anume, mamă?

— Am trecut şi pe la mormântul tatălui tău şi i-am împărtăşit intenţiile. Sunt încredinţată că ar fi făcut acelaşi lucru dacă ar fi fost în viaţă.

— Despre ce vorbeşti?

— Vreau să fiu prima fiinţă pe care încerci experienţele tale cu narcotic în apă fierbinte.

Atât Seishu, cât şi Kae rămaseră cu gura căscată de uimire. Kae simţea că i se taie pur şi simplu răsuflarea. Seishu îşi reveni repede şi pufni în râs.

— Cum poţi să-mi ceri aşa ceva? Şi încă în toiul nopţii… Hai, nu te mai gândi la asta. Linişteşte-te şi du-te la culcare.

— Nici nu mă gândesc, zise ea apăsat. Toată lumea din jurul tău, cu excepţia unui prost, îşi dă seama foarte bine că nu vei face progrese vizibile fără experienţe pe fiinţa umană. Sunt mama ta, eu te-am născut, dragul meu

Un pei, şi înţeleg mai bine decât oricine altcineva cât este de important pentru tine să reuşeşti. Ştiu că-ţi doreşti lucrul acesta.

Cuvintele ei s-au înfipt în urechile lui Kae ca un cuţit. Aluzia era străvezie „… cu excepţia unui prost”…sunt mama ta, eu te-am născut”… Iarăşi atitudinea aceea nesuferită, prin care arăta că e deasupra tuturor. În următoarea clipă, Kae a reacţionat şi ea sub impulsul momentului.

— Ba nu! Te rog să te foloseşti de mine. Eu m-am hotărât de mult să-mi ofer serviciile.

— E absurd! strigă Otsugi pe un ton rece ca un ţurţure de gheaţă. Dacă păţeşte ceva nora mea iubită, cum o să mai dau ochii cu lumea? Te rog să nu te amesteci, Kae. Tu trebuie să-ţi vezi de tine şi să ai grijă de prosperitatea familiei.

— Cum puteţi să spuneţi aşa ceva? Eu, nora dumneavoastră, n-aş mai putea scoate capul în lume dacă v-aş permite să înghiţiri medicamentul. N-aş mai fi fericită nici măcar o clipă. Îmi asum eu orice responsabilitate, şi gata.

— În niciun caz. Zilele îmi sunt numărate. Şi-aşa am trăit prea mult după pierderea soţului. Nu regret nimic. Mi-am crescut copiii frumos… Socot că mi-am făcut datoria de mamă. Când a murit Okatsu, aş fi vrut să plec şi eu cu ea, crezând că viaţa nu mai avea niciun rost pentru mine. Un pei e la casa lui, are o soţie splendidă… Prefer să mă alătur soţului meu decât să mai trăiesc în casa asta unde tânăra generaţie se impune tot mai mult. Dacă trupul meu i-ar putea fi de vreun folos iubitului meu fiu, i-aş fi mai mult decât recunoscătoare. Tu mai ai un rol important în viaţă – să dai un moştenitor familiei. Până atunci, trebuie să ai mare grijă de tine.

Dacă le-ar fi auzit cineva care nu cunoştea adevărata relaţie dintre ele, l-ar fi impresionat profund nobilul lor dialog. Numai că limba ascuţită a lui Otsugi nu o păcălea pe Kae. Câtă ironie în glas când i-a spus „nora mea iubită”, când i-a amintit că mai avea „un rol important pe lume”! în

felul acesta a vrut să-i atragă atenţia că n-a fost în stare să nască un băiat… şi niciun semn de sarcină după zece ani… Kae a tras concluzia că Otsugi pusese sare pe rană intenţionat. Îşi cunoştea foarte bine partea vulnerabilă.

Atunci şi-a ieşit din fire. Nu s-a mai putut stăpâni.

— Se spune că femeia fără copii sau care naşte doar fete nu face doi bani. Eu n-am născut decât o fată. Ce rost mai am pe lume? Cum să las o femeie bătrână să treacă prin chinurile unui experiment?

Prefăcându-se modestă, Kae avu astfel curajul să o numească „femeie bătrână” pe cea care făcea eforturi disperate să nu-şi arate vârsta. Îi dădu astfel o lovitură cruntă.

— Da, ai dreptate, sunt o femeie bătrână. Dar nu uita că sunt sănătoasă, cu toate că am născut opt copii. Fii convinsă că rezist oricărui experiment.

— Nu vă las nici în ruptul capului. Datoria de noră mă împiedică să vă permit să vă sacrificaţi.

— Chiar dacă tu te vei simţi împăcată, eu nu voi fi. În plus, eu m-am oferit prima. Aşadar, de mine trebuie să se folosească Seishu.

Dialogul continua la nesfârşit, pe aceeaşi temă, iar Seishu simţea că nu mai rezistă. Se aruncă pe burtă şi urlă ca din gură de şarpe. S-a auzit cu siguranţă în toată casa.

— Terminaaaţi! Lăsaţi-mă în pace!

Seishu a certat-o mai întâi pe Kae. Apoi i s-a adresat mamei:

— Spuneai că nu mai ai mult de trăit şi că oricum nu-ţi pasă de zilele care ţi-au mai rămas. Eşti absolut convinsă că mori dacă iei medicamentele mele?

Seishu tremura de furie. Kae şi Otsugi au înlemnit. Luate de valul disputei, niciuna dintre ele nu s-a gândit la mândria doctorului.

— Te rog să mă ierţi, zise Kae îndată.

— Iartă-mă! Nu mi-am dat seama că te rănesc.

Seishu s-a calmat pe loc şi a încercat, pe un ton blând, să le trimită la culcare.

— Haideţi, potoliţi-vă! Am obosit şi mi-e somn.

Femeile nu cedau însă prea uşor. Otsugi se proţăpi iarăşi în faţa fiului ei şi încercă să-l convingă.

— Dacă eşti atât de sigur că nu sunt dăunătoare, de ce nu te foloseşti de mine?

— Ba nu! De mine! insistă Kae.

— Nu vreau s-o las pe nora mea să încerce!

— De ce nu? Ce-ar crede lumea despre Seishu dacă ar afla că a făcut experimente pe propria lui mamă?

— Lumea n-are ce să zică. Eu m-am oferit!

— Ba nu, eu!

— Îndrăzneşti să-ţi înfrunţi soacra?

— Nu cred că ar fi ceva de reproşat într-o asemenea situaţie.

Cele două se aprindeau tot mai tare. Fiecare lăsa impresia că o protejează pe cealaltă, oferindu-şi propria viaţă, dar nu făceau decât să-şi arunce, pe ocolite, vorbe grele.

Seishu afirmase adineauri că medicamentul lui nu provoca moartea. Niciuna din ele nu se îndoia de asta. Mafutsu le-o demonstrase cu câteva zile în urmă. Se învârtise în aer şi aterizase cu bine pe pământ. Însă nu alerga şi nu se juca. Moţăia la soare şi nici nu prea băga în seamă şoarecii care-i treceau pe la nas. E straniu ca o pisică să nu alerge după şoareci. Văzuseră destui câini şi pisici care, în urma „tratamentului”, bântuiau prin curte şi prin casă ca nişte stafii. Cu atât mai primejdioasă putea fi poţiunea pentru un om. Nu se ştie ce reacţie urma să provoace în organism. Trebuia neapărat luat în calcul un asemenea pericol.

Pe Seishu îl durea faptul că mama şi nevasta desfăşurau în faţa lui o „luptă atât de frumoasă”. Le privea cu amărăciune, dar nu-şi permitea să intervină. Disputa dintre cea care îl născuse şi mama propriului său copil nu se rezolva cu bisturiul. Nici măcar renumitul doctor Caspar nu îl putea ajuta. Când cedase nervos, începuse să urle. Acum, încerca să privească lucrurile din perspectivă medicală şi parcă nici nu le mai auzea certându-se.

— Am înţeles.

Lăsa impresia că ajunsese la o decizie cu toată fiinţa lui. Ochii îi sclipeau, însă nu din pricina lacrimilor. Conturul sprâncenelor era şi el grăitor. Aluniţa de pe gât nu-i tresărea.

— Am înţeles! Am să mă folosesc de amândouă. Tot trebuia să-mi testez medicamentul într-o bună zi.

Kae se simţea vlăguită şi vedea negru înaintea ochilor. Otsugi, ţinând să aibă ea ultimul cuvânt, zise:

— Dacă ne vrei pe amândouă, atunci o să fiu eu prima.

Au hotărât să nu pomenească nimănui din casă despre intenţiile lor. Experimentul urma să rămână secret şi în niciun caz nu trebuia să ajungă la urechile studenţilor. Lui Koriku i s-a spus că mama ei avea să facă un tratament pentru o boală mai veche. Doar ei trei ştiau adevărul adevărat.

Seishu avea totuşi nevoie de timp ca să pregătească o doză potrivită. A trecut o lună. Cu o zi înainte, Otsugi şi-a pieptănat părul cu multă grijă şi apoi l-a spălat frumos. Kae a vrut s-o ajute, însă a înlemnit când a văzut-o pe Otsugi la fântână. Părul soacrei era prea scurt ca să aibă nevoie de ajutor. Părul negru şi des cu care se mândrise Otsugi o viaţă nu mai crescuse şi-i ajungea doar până la umăr. Kae îşi amintea că la a şaizecea aniversare, cu doi ani în urmă, nu văzuse niciun fir alb la ea. Abia acum şi-a dat seama că soacra ei îşi smulsese toate firele încărunţite. Totuşi, Kae nu înţelegea cum de părul nu-i trăda vârsta. Era invidioasă.

Otsugi se spăla afară, expunându-şi fără nicio ruşine spatele şi umerii. Şi-a clătit de câteva ori părul în apa caldă care conţinea scrobeală făcută din alge de mare şi plante agăţătoare. Îşi întindea părul, îl mângâia, îl încolăcea pe degetele-i subţiri. Kae o privea, împietrită. Scena i se părea de rău augur. Soacra ei lăsa impresia că se aşteaptă să părăsească această lume. În ciuda asigurărilor pe care i le dăduse Seishu, Otsugi se pregătea pentru tot ce putea fi mai rău. Kae se gândea la situaţia ce-o aştepta dacă soacra ei murea. Parcă îi auzea pe săteni

lăudându-i curajul… Tot restul vieţii asta avea să audă. Oricum, venea şi rândul ei. Urma să se spele în curând pe cap, în acelaşi fel. Un spălat ritual. În timp ce privea spatele soacrei, simţea parcă hotărârea acesteia de a o lua pe lumea cealaltă şi pe Kae. Au trecut-o fiori de groază.

„Oare mai există pe lume o astfel de femeie, care să se spele pe cap atât de liniştită în asemenea împrejurări?” se întrebă Kae.

Koriku venea cu o găleată plină cu apă caldă, însoţită de Kiba, căţelul cu pete albe. Kae l-a auzit lătrând. Hotărâtă să renunţe la spectacolul oferit de Otsugi, intenţiona să intre în casă, însă în clipa aceea a simţit ceva moale sub piciorul drept şi l-a auzit pe Kiba chelălăind. S-a dat îndărăt, dar a fost prea târziu. Kiba a sărit în sus şi s-a învârtit ca un titirez. Nici nu i se mai distingeau petele de pe spatele alb. A scheunat prelung şi a căzut pe burtă. Sângele i-a ţâşnit pe gură.

Koriku a ţipat şi şi-a acoperit faţa cu mâinile. Găleata a căzut, apa s-a vărsat. Kae privea stupefiată leşul. Nu-i venea să-şi creadă ochilor! Nu putea să mai scoată un sunet. Cum de-a fost în stare să-l calce în picioare?

— Kae! Ce-ai făcut? Cum poţi fi atât de neatentă? Mai ales în asemenea împrejurări!

Otsugi era palidă la faţă şi apa-i picura de pe părul proaspăt spălat. O copleşea pe Kae cu reproşuri, însă acestea au făcut-o să revină mai repede cu picioarele pe pământ.

În dimineaţa următoare, Kae i-a aranjat lui Otsugi aşternutul în camera lui Seishu. Soacra a îmbrăcat un *nemaki*[17] şi s-a întins. Stătea liniştită, cu faţa în sus. Îşi pieptănase frumos părul, pe care şi-l spălase cu o zi în urmă şi-l unsese cu ulei parfumat. Femeile bolnave nu-şi strângeau de obicei părul, fiind astfel pregătite dacă perna le aluneca de sub cap. Ca să arate mai ordonată, Otsugi îşi pusese şi o bentiţă de mătase, de un verde-deschis. Se numea „bentiţa bolnavei”, iar şnururile acesteia îi atârnau pe faţă, pornind de la tâmpla stângă.

---

17 Chimono care se îmbracă în loc de pijama.

Seishu pregătise poţiunea. În cameră nu erau decât ei trei. Otsugi apucă liniştită ceşcuţa şi-l întrebă pe Seishu:

— Cam în cât timp îşi face efectul?

— O oră, două, în funcţie de organism.

— Daaa?

Seishu şi Kae o priveau cum bea licoarea, solemnă, cu o expresie sublimă de martir pe chip.

— N-a fost atât de amară pe cât mă aşteptam.

— Am îndulcit-o ca să-ţi fie mai uşor s-o bei.

— E grozav că un om poate adormi de la aşa ceva!

— E un medicament puternic. Aşadar, te rog să te întinzi şi să stai liniştită.

— Dar aş vrea să-ţi mai spun ceva.

— Ce doreşti, mamă?

— Aş vrea să-l adopţi pe Ryohei după ce se întoarce acasă.

— Să-mi adopt propriul frate?

— Da, te rog. Mă îngrijorează faptul că familia Hanaoka nu are moştenitor. Să nu cumva să-ţi imaginezi că mă aştept să mor de la doctoria asta bună şi dulce, însă m-am mai gândit la asta cu multă vreme în urmă. Te rog, adoptă-l pe Ryohei.

— Bine, stai liniştită. Dacă tot studiază medicina, sunt convins că va fi un urmaş de nădejde.

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

Otsugi s-a băgat în aşternut şi şi-a aranjat părul pe pernă şi bentiţa ca să arate cât mai bine. A închis ochii.

— Dacă te doare stomacul sau simţi ceva ciudat, să mă anunţi imediat. Vom sta cu rândul la căpătâiul tău.

Otsugi a încuviinţat uşor. Lăsa impresia că-şi drămuieşte fiecare strop de energie şi încearcă să rămână perfect calmă, aşa cum o sfătuise fiul ei. Lui Kae i se părea tare caraghioasă, de-a dreptul comică, precum o actriţă pe scenă. Femeia de ieri, care o străfulgerase cu privirea printre şuviţele ude, nu semăna câtuşi de puţin cu bătrâna frumoasă care ţinea ochii închişi, parcă în aşteptarea morţii. Dacă o priveai atent, observai ridurile din jurul ochilor, însă trebuia să recunoşti că arăta încă foarte bine

pentru vârsta ei. În comparaţie cu chipul doamnei Imose, mama lui Kae, care se stinsese din viaţă cu doi ani în urmă, Otsugi părea mult mai tânără. Care era secretul ei? Nu se poate să fie vorba doar de îngrijirea minuţioasă a tenului şi de atenţia acordată ţinutei. Sigur ştia o metodă de împiedicare a îmbătrânirii!

Când veneau pacienţi, Seishu le lăsa pe cele două femei singure. Poţiunea nu-şi făcea efectul prea repede. Otsugi ţinea ochii închişi. Kae nu scotea niciun cuvânt. Tăcerea din cameră era apăsătoare. Doar respiraţia femeilor rupea liniştea desăvârşită. Până nu cu multă vreme în urmă, pe rogojinile din încăpere zăcuseră câini şi pisici. Muriseră. Însă vechile experienţe îşi lăsaseră amprenta. Mai plutea miros de animale, medicamente, duhoare de vomă şi sânge uscat. Duhnea a putred, a moarte. Un aer sufocant. Kae privea, fără să clipească, faţa adormită a soacrei şi se întreba dacă trupul acesteia urma să aibă aceeaşi soartă.

Pe Kae o irita faptul că Otsugi îi ceruse lui Seishu să-l adopte pe Ryohei. Trecuseră zece ani de când o născuse pe Koben şi de-atunci nu mai rămăsese însărcinată. Regreta amarnic acum că o luase gura pe dinainte în timpul ultimei dispute cu Otsugi, în care recunoscuse că nu valora nimic atâta vreme cât nu fusese în stare să nască şi un băiat, moştenitorul familiei. Îi era limpede că, prin propunerea făcută, Otsugi nu urmărea decât să o elimine din arborele genealogic al neamului Hanaoka. O avea pe Koben, iar Seishu ar fi putut foarte bine să-l adopte pe soţul fiicei ei, când avea să se căsătorească.

Kae îşi muşca buzele. Şi-a amintit cu amărăciune de zilele în care Otsugi şi-o dorise ca noră. O străfulgera cu privirile acum. Ştia că o ura din tot sufletul şi că acceptase experienţa numai ca să-şi arate din nou superioritatea şi cu speranţa că o va târî şi pe ea pe lumea cealaltă.

Însă Kae o avea pe Koben. Dacă ar fi păţit ceva, cine i-ar fi îngrijit fetiţa până la vârsta la care urma să-şi întemeieze propriul cămin? Gândindu-se la viitorul lui Koben, pe Kae au trecut-o fiorii.

Obrajii lui Otsugi, de obicei palizi, au prins culoare şi respiraţia i s-a înteţit. Aveai impresia că suferă. A deschis puţin ochii, dar i-a închis imediat, din reflex, văzând-o pe noră alături. Kae a plecat imediat după Seishu.

Doctorul i-a luat pulsul.

— Te doare, mamă?

— Nu. Doar simt că ard toată.

— E din cauza medicamentului. Nu te-ngrijora!

— Nu sunt îngrijorată. Nu eu te-am chemat, ci Kae.

Seishu avea mulţi pacienţi. Unii soseau de departe şi căutau găzduire la oamenii din Hirayama, ca să poată veni la doctor în fiecare zi, până se vindecau. Seishu s-a întors îndată în camera de consultaţii.

După un sfert de oră, Otsugi a început să se zvârcolească. S-a smuls brusc din mâinile lui Kae, a gemut şi şi-a arcuit corpul. Capul i-a căzut de pe pernă. A dat din picioare până s-a dezvelit şi a pornit să se zgârie pe piept. Seishu a intrat în clipa în care Kae s-a ridicat să plece după el.

— Mamă! Mamă! strigă el, scuturând-o de umeri. Otsugi l-a auzit. Avea ochii roşii.

— Dragul meu Un pei…

— Te doare, mamă?

— Nu, dar simt că se învârte lumea cu mine. Durerea e suportabilă… Un pei!

— Ce doreşti, mamă?

— Eşti copilul meu…

— Desigur.

— Numai al meu.

— Bineînţeles, zise el râzând, pe un ton de răsfăţ. După ce-a liniştit-o, s-a întors la pacienţi.

Otsugi respira tot mai greu şi din când în când se zvârcolea puţin. Kae nu-şi revenea din pricina celor auzite. Cu toate că delira pe jumătate, Otsugi avusese grijă să proclame că Seishu era doar al ei. Pe soţie o excludea complet.

Kae şi-a amintit de naşterea lui Koben, de durerile cumplite ale facerii, de felul cum şi-a revenit până la urmă.

Auzise că prima naştere e cea mai grea şi de aceea nu se uită. Poate de aceea şi Otsugi simţea că Seishu era cel mai preţios dintre copiii ei.

„Vrea să-i acapareze dragostea”, îşi zise Kae, încercând să-şi revină. Îşi dădea seama că nu avea nimic altceva în comun cu Otsugi decât faptul că lăsau amândouă moştenitori familiei Hanaoka. După moartea lui Okatsu încercase s-o evite, ca să se mai atenueze neînţelegerile. Eforturile ei nu fuseseră apreciate, iar prăpastia dintre cele două se adâncise tot mai mult.

În timp ce-o privea pe Otsugi dormind adânc, Kae se simţi cuprinsă de remuşcări, iar gândurile rele şi amare începură să se mai risipească. Ba chiar îi era milă de fiinţa care, cu puţină vreme în urmă, a vrut să se asigure că Seishu îi aparţinea doar ei. Poate avea să moară... sau să rămână infirmă, la fel ca pisicile şi câinii care nu-şi mai reveniseră complet. Prinsă în mrejele bătăliei din sufletul ei, a uitat, o vreme, de ura pe care i-o purta.

Otsugi părea destinsă. Nu se mişca. Tenul îşi recăpăta culoarea de ceară, iar pielea, luciul obişnuit. Kae i-a luat pulsul. Era absolut normal. În timpul somnului, dorinţa de a-şi urî şi insulta nora o părăsise.

— Mamă! îi şopti Kae la ureche.

Otsugi nu răspunse. Poate n-o fi auzit-o. Oricum, nu se mişca.

Când se zbătuse, chimonoul i se desfăcuse, dezvăluind astfel sânii ei scofâlciţi, care arătau ca două făpturi plăpânde. Înainte de a se duce după Seishu, Kae i-a aranjat chimonoul, a petrecut frumos parte peste parte şi i-a îndreptat picioarele. Se depărtaseră unul de altul.

Pe la prânz, efectul anestezicului a atins punctul culminant. Kae i-a spus lui Seishu cum stăteau lucrurile, însă acesta a aruncat doar un ochi în cameră şi a anunţat-o că pleacă să mănânce. Pe Kae a surprins-o indiferenţa lui.

— Eşti sigur că totul e în ordine? S-a cam zvârcolit... Nu pot apărea efecte secundare?

— Nu-i niciun pericol, răspunse el calm. Într-adevăr, i-am pus un pic de *mandarăge* în băutură, însă am adăugat

şi un antidot. N-am folosit strop de *uzu*. Am amestecat poţiunea cu sake. Aşadar, băutura alcoolică şi-a făcut efectul. S-a îmbătat şi doarme dusă.

Dezamăgirea lui Kae era evidentă. Îi părea chiar rău că se lăsase impresionată de pretinsa suferinţă a soacrei. Fără *uzu*âşi revenea cu siguranţă. Şi-a amintit iar cât de mult o ura pentru că se arătase atât de posesivă faţă de Seishu şi pentru tot ce-i făcuse. O cuprindea sila, pur şi simplu, când îşi amintea de ţinuta oribilă din timpul somnului. Regreta că-i aranjase chimonoul şi că n-o lăsase în poziţia aceea dizgraţioasă. Era convinsă că soacra ei, care ţinea atât de mult la modul cum arăta, s-ar fi ruşinat teribil la trezire.

Seishu a luat masa pe îndelete şi apoi s-a întors în camera lui.

— Mamă! Mamă! strigă el destul de tare.

Otsugi părea că nu-l aude. Kae îi aranjase cu puţin timp în urmă „bentiţa bolnavei”.

— S-a mişcat! şopti Seishu.

Kae se întreba cât din ceea ce îi spusese soţul ei era adevărat cu privire la dozajul poţiunii. Era chiar atât de inofensivă?

Seishu a dat pătura la o parte şi i-a desfăcut partea de jos a chimonoului. Kae era şocată, dar şi foarte curioasă în legătură cu ce urma să se întâmple. Soţul ei a ciupit-o de partea interioară a coapsei – locul cel mai sensibil.

— Auuu! ţipă Otsugi, mişcându-se.

— E vlăguită, dar peste vreo jumătate de oră o să deschidă ochii şi o să se mişte. Cheamă-mă atunci.

S-a dus iar la pacienţii lui. Kae amuţise din cauza şocului. Cum era cu putinţă ca Seishu să bage mâna între picioarele altei femei chiar în prezenţa soţiei sale? Amintindu-şi de nopţile petrecute cu el, o treceau fiori de groază. Chiar dacă ştia prea bine că femeia îi era mamă, iar el nu era decât doctorul care îşi testa pacientul care dormea, Kae tot nu s-a liniştit. Cum a putut să facă aşa ceva? Otsugi dormea în continuare de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Pe chipul ei senin se citea mulţumirea de

sine. Poate că nici nu dormea… O fi ştiut că fiul ei o pipăise între picioare în timp ce soţia privise descumpănită. Kae era tot mai sigură că Otsugi doar se prefăcuse. Nu găsea altă explicaţie pentru reacţia pe care o avusese.

Otsugi s-a trezit în mai puţin de treizeci de minute, aşa cum prevăzuse Seishu. A privit, ameţită, în jur. Văzând-o pe Kae, a întrebat:

— Cât am dormit?

— Aproape o oră.

— Da? N-am auzit nimic. Medicamentul şi-a făcut aşadar efectul.

Închise ochii iarăşi, mulţumită. Lui Kae îi venea să urle, să ţipe în gura mare că poţiunea nu conţinuse nimic periculos, că nu se făcuse niciun experiment şi că pe Otsugi o treziseră ciupiturile, nu bisturiul. Seishu era în camera de alături. Oricum, Kae nu şi-ar fi permis să rostească aşa ceva cu voce tare.

Când Seishu a aflat că mama lui s-a trezit, a intrat imediat în camera ei cu un bol mare în mână.

— Mamă!

— Da, dragul meu. S-a terminat cu experimentul?

— Da, gata! Te doare capul?

— Nu.

— Vezi bine?

— Da, foarte bine.

— Prin urmare, totul e în ordine. Ridică-te şi bea asta.

Văzând bolul din mâna lui, Otsugi a încercat să se ridice, dar n-a reuşit. Kae s-a apropiat de ea şi a susţinut-o de la spate. Nu se ştie de ce părea atât de mulţumită, însă a acceptat ajutorul nurorii şi s-a lăsat cu toată greutatea pe braţele ei.

— Iar medicamente?

— E ceai… ca să-ţi refaci forţele în câteva minute. S-ar putea să te înţepe puţin pe limbă, dar o să te simţi bine pe urmă.

Otsugi apucă bolul. Pentru că transpirase în timpul somnului, îi era foarte sete.

— Mă simt foarte bine acum. Experimentul tău e un mare succes, îi spuse Otsugi cu un zâmbet fermecător.

Seishu plecă fruntea, smerit.

— Îţi mulţumesc, mamă.

Lui Kae îi venea să râdă, însă dacă se pornea nu se mai oprea câteva zile. Apoi, nu era politicos să râdă de soacră în prezenţa fiului ei. Nu voia să-l supere pe Seishu. Prin urmare, plecă şi ea fruntea, serioasă.

Seishu i-a atras atenţia mamei lui să stea în pat două-trei zile, să mănânce la început doar fiertură de orez şi abia apoi să-şi reia mesele obişnuite.

În hol era agitaţie mare. Probabil că fusese adus un rănit.

Otsugi era într-o vervă deosebită. De multă vreme nu i se mai adresase lui Kae pe un ton mieros.

— Kae! Uită-te la mine! Sunt convinsă că te-ai liniştit. N-ai de ce să te îngrijorezi, vezi bine. Poate că nici nu e nevoie să mai experimenteze şi pe tine medicamentul ăsta.

Kae era gata-gata să explodeze. Nu mai suporta aerul ei îngâmfat. Îi venea să-i spună: „N-ai luat niciun medicament. Mi-a spus Seishu că nu ţi-a pus nimic dăunător pentru că eşti bătrână. Adevăratul experiment îl va face pe mine, probabil”.

Însă Kae s-a abţinut de la orice comentariu. I-a răspuns soacrei pe un ton cât se poate de plăcut:

— Sunt foarte liniştită. Mă bucur că vă simţiţi bine.

XI

Experimentul ar fi trebuit să rămână secretul celor trei, numai că, nemaiîncăpându-şi în piele de bucurie şi mândrie, Otsugi le povestise lui Koriku şi Yonejiro Imose prin ce trecuse. După aceea, în zece zile a aflat toată lumea şi numele lui Otsugi era pe buzele tuturor. Kae se simţea din ce în ce mai prost. Când rămânea singură cu Seishu, îl implora să se folosească de ea pentru a testa anestezicul.

— Mama nu ştie adevărul, dar le spune tuturor ce reuşită nemaipomenită a fost experimentul tău. Cred că va veni momentul când te vei simţi stânjenit. Ce te faci dacă

îţi solicită cineva anestezic pentru o operaţie?

— Hm, ai dreptate.

— Fac orice sacrificiu pentru a-ţi apăra reputaţia. Chiar dacă trebuie să înghit o cantitate mare, cu un dozaj puternic. Un om anesteziat nu se trezeşte de la o simplă ciupitură! Aminteşte-ţi că Byakusen şi Kiba n-au schiţat un gest şi n-au scos un sunet când le-ai înfipt bisturiul între coaste. N-am dreptate?

— Am folosit doar zece procente de *mandarăge* şi niciun strop de *byakushi*[18] sau *uzu*. Părerea mea e că un amestec în proporţie de optzeci de procente de *mandarăge* şi douăzeci de *uzu* îşi va face efectul la om.

— Atunci, încearcă-l pe mine.

— Hm.

Seishu şovăia. Soţia lui insista. Treptat, propria ambiţie şi sacrificiul de dragul ştiinţei au biruit. Nu mai exista loc pentru sentimentalism şi milă. După şase luni, Seishu făcea al doilea experiment. De fapt, primul adevărat. Poţiunea conţinea o cantitate mare de *mandarăge*. Nici nu se putea compara cu cea pe care o folosise pentru Otsugi. A combinat-o cu *uzu*, *byakushi*, *senkyuf* din fiecare câte puţin. Şi-a notat, conştiincios, întregul dozaj. Pagina opusă a lăsat-o liberă pentru a însemna reacţiile lui Kae. A pus caietul lângă pat, cu pagina albă la vedere.

Kae şi-a amintit dezamăgirea lui Otsugi când Seishu a anunţat-o că era acum rândul soţiei sale să încerce anestezicul.

Kae s-a spălat pe cap cu o zi înainte. Nu ca s-o imite pe Otsugi, însă aşa se cădea. Avea un păr lung şi frumos. Koben a ajutat-o să-l descurce.

Era o zi plăcută şi însorită de toamnă. Firele lungi şi dese luceau în bătaia soarelui. În timp ce-l spăla în apa plină de clăbuci, Koben, care avea aproape zece ani, exclamă:

---

18 Angelica dahurica, plantă de leac.

1 Rizom de cnidium.

— Doamne, ce lung e! Când o să fie şi al meu la fel?

Emoţiile dinaintea experimentului o sensibilizaseră pe Kae şi-i venea tot timpul să plângă. I se părea că exclamaţia sinceră a copilei suna a despărţire.

— De ce plângi?

— Mi-au intrat clăbuci în ochi.

În timp ce-şi ştergea părul cu prosopul, lui Kae i s-a părut că aude un foşnet. A întrebat-o pe Koben dacă era cineva prin apropiere.

— Bunica se uită la tine.

Prezenţa lui Otsugi a îndârjit-o. Chiar dacă şi-o fi dat seama că a vărsat câteva lacrimi… Voia să dea dovadă de curaj în faţa fiicei.

Kae a mai făcut şi alte pregătiri. Şi-a pus lângă aşternut nişte sfori lungi şi rezistente. În ziua următoare, după ce şi-a legat genunchii şi gleznele cu fâşii de bandaj, rămase de la Seishu, şi-a acoperit picioarele cu *nemaki*. Învăţase multe de la bunica ei, care lucrase la castel. Ştia şi cum să folosească sabia scurtă, însă şi cum se face un nod, atât de necesar samuraiului care urma să-şi facă *sepukku*. Tot bunica îi spusese că nodul se strângea tot mai tare pe măsură ce te zbăteai. Aşadar, Kae şi-a legat picioarele cu sfori, pe care le-a petrecut apoi de câteva ori în jurul taliei şi le-a tras peste chimono. Voia să fie sigură că n-o să-şi dezvăluie goliciunea în faţa soacrei sale în clipa când nu va mai fi conştientă şi va începe să se zbată. Şi că aceasta nu se va simţi datoare să-i aranjeze chimonoul. O linişte faptul că Otsugi urma să-şi dea seama cum se comportase ea însăşi în clipa în care avea s-o vadă pe Kae.

Ca măsură de precauţie, Kae nu mâncase cu o seară în urmă. Dacă nu avea nimic în stomac, nu vomita, iar medicamentul îşi făcea efectul mai repede.

După ce şi-a aranjat totul, s-a pregătit să înghită poţiunea preparată de soţul ei.

— Ţine-ţi respiraţia! O să alunece mai uşor, o sfătui Otsugi, care avusese parte de o experienţă asemănătoare.

Numai că licoarea se deosebea complet de cea pe

care o înghiţise soacra ei. Seishu o îndulcise. Cu toate astea, era cumplit de amară. Kae s-a încruntat şi a băut-o din trei înghiţituri. A simţit îndată înţepături pe limbă şi în gât. Avea senzaţia că se sufocă şi n-a mai izbutit să scoată decât un sunet răguşit, greu de descris în cuvinte.

— Vrei apă? întrebă Seishu.

Kae încuviinţă, instinctiv. Limba şi gâtul o ardeau cumplit.

— Mamă, te rog să aduci nişte apă.

Otsugi ieşi pe uşă imediat şi se întoarse cu apă. În mod vădit, nu-i făcea plăcere să-şi servească nora.

Seishu nu fusese atât de grijuliu cu mama lui. Simţindu-se rău, Kae nici nu se mai putea bucura de atenţia soţului ei. A băut ca un câine însetat şi-a început să geamă. Îi părea rău că n-a mai avut răgaz să-şi spună ultima dorinţă, aşa cum făcuse Otsugi. Lucrurile se precipitaseră. O fierbinţeală groaznică îi cuprinsese tot trupul. Faţa şi urechile îi ardeau, iar dogoarea din stomac era pur şi simplu sfâşietoare.

— Koben! Koben!

— Ce-i cu Koben?

— Ai grijă de ea.

— Stai liniştită. N-o să mori.

— Dar… te implor! Koben!

— Am înţeles.

— Koben e copilul tău.

— Linişteşte-te!

Deşi suferea cumplit, Kae era fericită că soţul ei se afla atât de aproape de ea. Cu câteva clipe înainte de a-şi pierde cunoştinţa, observase că aluniţa lui nu se mişca. Nu se gândise nicio clipă că Otsugi era de faţă şi că remarca ei privind-o pe Koben putea fi interpretată greşit. Otsugi înţelesese că-i plătea cu aceeaşi monedă. Înainte să adoarmă, şi ea îl rugase pe Seishu să-l adopte pe Ryohei. La Kae, acţionase în subconştient instinctul matern.

Poţiunea îşi făcea efectul mult mai repede decât la Otsugi. Arşiţa îi măcina tot trupul. Kae se zvârcolea şi ţipa, fără să-şi dea seama că o auzeau pacienţii de alături. N-a

apucat să afle că Seishu îi ceruse lui Ryoan Shimomura de la templul Myoji să-i preia sarcinile, ca el să poată sta tot timpul în preajma ei. Febra mare şi delirul au durat câteva ore, apoi Kae a căzut într-un somn adânc.

A dormit neîntrerupt trei zile şi două nopţi. Seishu i-a luat mereu pulsul şi şi-a notat în carneţel toate reacţiile ei. Îi pregătise şi o supă din fasole neagră, ca antidot. I s-a adus aşternutul în aceeaşi cameră, lângă al soţiei, dar n-a închis ochii nicio clipă, rămânând s-o vegheze continuu. Otsugi era şi ea prin preajmă, aproape tot timpul. Nici nu apucase să-şi mai pună chimonoul de noapte. Stătea cu privirile aţintite la trupul nemişcat al nurorii şi la fiul ei, ai cărui ochi se înroşiseră de oboseală.

Ryoan nu mai trecuse pe la familia Hanaoka de la moartea lui Okatsu. Era fericit că fusese chemat, însă fericirea lui avea să fie de scurtă durată. Când a aflat ce s-a întâmplat, s-a schimbat la faţă. Spre deosebire de ceilalţi asistenţi ai doctorului, el era la curent cu medicamentele şi nu i-a fost deloc greu să-şi dea seama cât de puternică fusese concentraţia anestezicului din spusele lui Yonejiro. Odată înghiţit, nu mai era nimic de făcut. Pe Ryoan l-a surprins puterea de autosacrificiu a acelei femei simple pe care credea că o cunoaşte şi pe care o ştia, de fapt, încă de când fusese acceptată ca membră a familiei Hanaoka. Cu atât mai mare i-a fost mirarea când a aflat că tocmai ea se oferise ca subiect al experimentului.

În a treia zi, dis-de-dimineaţă, s-a simţit obligat să vorbească cu Otsugi, care tocmai ieşea din cameră.

— Nu-mi place că doarme întruna, fără să mănânce nimic. Mi-e tare teamă că situaţia se va înrăutăţi şi mai mult. Ar trebui s-o treziţi şi să-i daţi ceva de mâncare.

Nu şi-ar fi permis să-i spună aşa ceva lui Seishu, care avea ochii cârpiţi de oboseală.

— Poate Kae a dorit să moară, însă, dacă se prăpădeşte, cea mai distrusă voi fi eu. Mă rog din tot sufletul să-şi revină cât mai repede. Un pei o fi având planurile lui, pe care nu-şi permite să ni le aducă la cunoştinţă, şi nu mă pot amesteca în treburile sale, dar mi-

e inima frântă. Ştii, eu mi-am revenit după vreo oră atunci când am înghiţit medicamentul. Kae e prea sensibilă, am impresia, şi experimentul se va duce pe apa sâmbetei. Dacă Seishu ar fi repetat experimentul pe mine, aşa cum l-am rugat de nenumărate ori, nu s-ar fi întâmplat nenorocirea asta şi eu n-aş mai suferi acum. Dar Kae s-a încăpăţânat… Ryoan, te rog să-i recunoşti meritele şi să te rogi pentru ea. Nu-mi doresc decât să scape cu bine din toate astea. Dacă i se întâmplă ceva nurorii mele, pe care eu însămi am peţit-o de la distinsa familie din Nate, nu ştiu ce mă fac… N-o să mai pot da ochii cu lumea, chiar dacă n-a fost o soţie prea bună pentru fiul meu.

Lui Ryoan nu-i venea să-şi creadă urechilor. Din cele auzite, se trase concluzia că Otsugi era profund îngrijorată de soarta nurorii, pe care ea însăşi o alesese pentru Seishu. Ştia din propria experienţă că soacra şi nora nu se prea înţelegeau, însă era profund impresionat de relaţiile armonioase din familia Hanaoka. I se părea extraordinar faptul că amândouă se luptaseră pentru a-l convinge pe Seishu să le folosească în experimentele sale. Mai rar aşa ceva! A făcut o plecăciune adâncă în faţa lui Otsugi şi a poftit-o să se odihnească în altă cameră.

— Ne facem griji cu toţii din pricina soţiei doctorului, dar dacă şi dumneavoastră păţiţi ceva va fi şi mai grav. Trebuie să dormiţi.

— O, nu! Cum îţi închipui că mi-aş permite să mă culc sau măcar să încerc să-mi trag puţin sufletul? Nu ştiu eu mare lucru despre experimentele fiului meu, însă vreau să fiu prezentă măcar sufleteşte şi să mă rog să iasă totul bine. Doar sunt mama lui! Pur şi simplu nu înţeleg de ce i-a dat nurorii mele atât de mult încât să doarmă de trei zile, când eu n-am avut nicio problemă! Nu mai suport s-o văd aşa! zise ea, pe un ton din ce în ce mai ridicat şi apăsat totodată.

— I-a făcut cumva şi o intervenţie chirurgicală? întrebă Ryoan, pălind.

Îşi amintea de experimentele lui Seishu pe câini şi pisici după ce le dădea să bea poţiunea pregătită dinainte.

— Nu, nici vorbă! răspunse Otsugi, iritată.

— Atunci, ce i-a făcut?

— În niciun caz nu s-a folosit de bisturiu! tună ea, ieşind valvârtej din încăpere.

Ryoan nu mai înţelegea nimic, dar nici nu încerca să priceapă atitudinea ciudată a lui Otsugi. În ochii ei se citea oboseala. Nici Seishu nu mai mânca şi nu mai dormea. Era tras la faţă şi vizibil slăbit. Stătea şi se uita, nemişcat, la chipul soţiei, fără să audă măcar saluturile studenţilor care veneau şi plecau. Nu vedea nimic în jurul lui. Nu era cazul ca pacienţii să ştie ce se întâmplă, chiar dacă toată lumea simţea încordarea ce domnea în casă.

În a treia zi, spre seară, Kae a deschis puţin ochii.

— Kae! Ţi-ai revenit? întrebă soţul ei, făcând eforturi vădite de a-şi stăpâni bucuria.

Kae încuviinţă uşor şi închise iarăşi ochii. Nu avea putere să iasă din starea de letargie. Nu-şi putea mişca mâinile şi picioarele, de parcă fusese prinsă în ţinte.

Seishu nu îngăduia să intre şi altcineva în cameră în afară de Otsugi. Ea se aşezase într-un colţ, pentru a-i vedea pe amândoi, dar şi pentru a nu le întâlni privirea. Mama analiza expresia de pe chipul fiului ei cu un amestec de sentimente. Dacă experimentul avea să dea greş, iar Kae să moară, urmările aveau să fie din cele mai rele… Greu de cântărit. Nu vor mai fi privite ca în cazul animalelor. Nici nu voia să se gândească la modul în care pacienţii urmau să se retragă precum mareea la reflux şi la faptul că fiul ei va fi pedepsit. Şi, odată cu asta, reputaţia familiei Hanaoka ar fi avut de suferit. De aceea, Otsugi se ruga neîncetat să nu se întâmple nimic rău. îl implorase şi pe Ryoan să se roage. Totuşi, gelozia o măcina ori de câte ori Seishu o ciupea pe Kae ca să vadă cum reacţionează. În acele clipe, simţea cum i se urcă sângele la cap şi cum îşi urăşte nora, dorindu-i moartea din toată inima. Când Kae a deschis ochii pentru câteva clipe, i-a fost imposibil să se bucure alături de fiul ei, cu toate că se aplecase să-i vadă chipul.

Imediat după aceea, Otsugi a pălit. Seishu a apucat

bolul de la căpătâiul soţiei şi a început să-i administreze antidotul. Lua câte o gură de fiertură de fasole neagră şi o strecura, picătură cu picătură, între buzele lui Kae. Când a simţit limba amorţită a soţiei mişcându-i-se între buze, chipul doctorului s-a luminat, spre uluirea lui Otsugi, obligată să fie de faţă la asemenea dovezi de dragoste şi devotament. Răbdarea i-a fost pusă la grea încercare. A trebuit să suporte scena aceea „odioasă” până s-a terminat fiertura din bol. Chipul lui Kae s-a destins. Soţia doctorului a adormit, liniştită.

Seishu i-a luat pulsul şi a ridicat, fericit, privirea. I-a spus mamei pe un ton de copilandru bucuros de rezultatele obţinute la şcoală:

— Mamă, totul e bine! Mulţumesc zeilor că s-a terminat cu bine! Cred că peste o jumătate de oră o să şi vorbească.

Sclipirea de fericire din ochii lui Seishu era greu de descris în cuvinte.

Otsugi n-a reacţionat în niciun fel. Se uita doar, descumpănită, la petele de fasole neagră din jurul gurii fiului său. Îi venea să urle de furie.

— Mamă, te rog să-i pregăteşti lui Kae un terci gustos şi să-i aduci şi trei gălbenuşuri. N-a mâncat nimic de trei zile.

— Nici tu n-ai mâncat nimic, dragul meu Seishu! răspunse ea, pe un ton răstit.

— Ai dreptate. O să mănânc şi eu aici, împreună cu ea.

— Aceeaşi mâncare?

— Da. Terciul de orez e cel mai sănătos după ce n-ai mâncat zile-n şir. Kae trebuie să-şi refacă repede forţele. Te rog să-mi aduci şi mie gălbenuşuri. Le bem aşa, crude, zise Seishu, râzând din toată inima.

Jubila de fericire.

Otsugi porni, înfrântă şi dezorientată, spre bucătărie. Ea se comportase cu totul altfel după ce se trezise! aruncă două mâini de orez într-o oală. Nu înţelegea de ce fiul ei nu se gândise că nici ea nu mâncase nimic trei zile. De ce nu o

invitase să mănânce împreună cu ei? Ochii i se umplură de lacrimi în timp ce spăla orezul la fântână, atentă să nu risipească vreun bob. Simţea că înnebuneşte la gândul că Seishu stătuse tot timpul cu mâna sub chimonoul lui Kae şi o ciupise în locul acela intim, iar imaginea transferului licorii negre, de la gură la gură, i se părea şi acum o adevărată grozăvie. O greaţă greu de stăvilit puse stăpânire pe ea.

Cel care a descoperit-o pe Otsugi la fântână a fost Yonejiro. Toată lumea ştia cât de mult îşi proteja bătrâna mâinile. Când se aflau prin preajmă Koriku sau slujnica, nici nu se atingea de apă. Yonejiro nu înţelegea de ce era acolo şi de ce i se scuturau umerii de plâns.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Când a ridicat capul, bărbatul i-a văzut obrajii scăldaţi în lacrimi.

— Kae s-a trezit adineauri, zise Otsugi printre suspine. Seishu e tare fericit! Vrea să mănânce împreună cu soţia lui. Doar ei doi!

Yonejiro o luă în grabă spre grupul de studenţi ca să le dea vestea cea mare.

— Soţia doctorului şi-a revenit! Experimentul a reuşit! Mama plânge de bucurie. Spală orezul la fântână şi lacrimile-i curg şiroaie… O să le gătească terci…

Încăperea studenţilor răsuna de chiote de bucurie. Ryoan Shimomura a fost primul care a reuşit să articuleze două cuvinte.

— Da? Ce bine!

Respiră adânc şi continuă:

— Amândouă sunt minunate. Şi soţia, şi mama! Adevărate modele de sacrificiu. Şi-au riscat viaţa pentru reuşita experimentului… pentru ca un singur om să-şi vadă visul împlinit! Le respect din tot sufletul.

Nimeni nu l-a contrazis. După o scurtă tăcere, Shutei Nakagawa spuse şovăitor:

— Mie mi se pare că starea ei de inconştienţă a ţinut cam mult. Trei zile!

Nu s-a mai comentat. Cei care-l cunoşteau bine pe

Seishu ştiau că lucrurile n-aveau să se oprească aici. Nu se puteau bucura din tot sufletul numai pentru că îşi revenise Kae. Doctorul avea să-şi continue cu siguranţă experimentul…

Pe de altă parte, Seishu încerca, plin de voie bună, să-şi hrănească soţia şi, totodată, înghiţea pe nemestecate, sorbind din propriul bol cu zgomot. Vorbea întruna, punându-i întrebări la care tot el răspundea. Kae nu-şi mişca decât ochii şi buzele, deocamdată cu mare greutate.

— Te doare capul? Ai avut dureri puternice? Zău?

Seishu îi dădea, când şi când, câte o lingură de terci. Mai punea deoparte beţişoarele cu care mânca el, ca să apuce pensula şi să noteze răspunsurile în caiet.

— Cum te simţi? Te apasă ceva? Te simţi adormită? Te poţi mişca?… Nu face efort! Îţi simţi picioarele grele? Le poţi ridica?… Nu, te rog nu încerca! Te dor muşchii?… Nu? Te mai supără ceva?

Kae a reuşit să înghită un gălbenuş și vreo cinci linguri de terci de orez. Nu avea poftă de mâncare a soţului, însă era foarte fericită că el avea grijă de ea. În plus, ţinea cu tot dinadinsul să-i facă în ciudă soacrei. Dacă ar fi putut, ar fi mâncat mai mult.

— Ia spune-mi, Kae, cine te-a-nvăţat să faci asemenea noduri?

Terminând cu însemnările, Seishu se liniştise şi găsi de cuviinţă să schimbe subiectul.

Kae şi-a dat seama că soţul îi văzuse picioarele şi s-a ruşinat toată, dar se aşteptase la o asemenea întrebare.

— Nu-i nevoie să răspunzi. Mă tem să nu te apuce durerea de cap dacă faci efort.

— Ba nu, mă simt bine, zise Kae cu voce slabă. Bunica m-a învăţat. Face parte din educaţia unui samurai şi trebuia să ştiu atâta lucru.

— Cum se cheamă nodul?

— N-am întrebat-o, însă ea mi-a spus că un asemenea nod se tot strânge cu cât te zbaţi mai mult.

— Vreau să-ncerc şi eu.

Seishu se întoarse spre Otsugi şi-i ceru o sfoară

groasă. Ea se gândi să-i ofere brâul chimonoului, dar se răzgândi. Când să iasă din cameră, reveni asupra hotărârii luate, îşi scoase brâul şi i-l dădu fiului. Îşi strânse chimonoul cu un alt brâu, pe care-l scoase din coşul de nuiele.

Seishu se întinse lângă soţia lui şi-şi legă genunchii cu brâul mamei sale, cald încă.

— E bine-aşa? Trebuie să-l mai înnod o dată?

Nu era vorba de un nod obişnuit. Se face un ochi prin care se petrece unul dintre capetele sforii şi se strânge tare; apoi se repetă gestul în sens invers, începând cu celălalt capăt, obţinându-se astfel un nod dublu. Se trag ambele capete în direcţii opuse şi se strâng. Nu e un nod propriu-zis, ci mai degrabă o legătură care nu se desface cu uşurinţă.

Seishu era fascinat. A slăbit nodul şi l-a legat iar şi iar, de nenumărate ori. Parcă avea o jucărie nouă pe care nu-i venea s-o lase din mâini.

— Ce simplu! Kae m-a învăţat. Nici cei din Şcoala lui Caspar nu ştiu că există aşa ceva. Ce practic! Se poate folosi foarte bine la oprirea hemoragiilor. Ingenios! Numai o femeie dintr-o familie de samurai putea şti aşa ceva!

Otsugi răspunse la entuziasmul copilăresc al fiului ei cu un zâmbet fermecător. Ea, care înainte plânsese nestăpânit, era din nou sigură pe sine şi încântată la gândul că îi venea iarăşi rândul să se expună la pericol.

Kae şi-a revenit complet după aproape două săptămâni. De fapt, după o săptămână a putut merge singură la toaletă. Otsugi o îngrijea cu devotament şi era tot timpul vioaie când se afla în preajma nurorii. Oricine o vedea zicea că nu se află pe lume soacră mai bună ca ea. Kae ar fi dat orice numai să nu aibă nevoie de ajutorul ei. A încercat să o convingă de faptul că fiica ei, Koben, s-ar fi descurcat foarte bine, însă Otsugi nici n-a vrut să audă. Se purta incredibil de atent şi i-a spus în repetate rânduri nurorii sale că se rugase cu ardoare pentru sănătatea ei timp de trei zile şi două nopţi.

— Trei zile şi două nopţi? Atât de mult am zăcut?

— Da.

— Dumneavoastră v-aţi revenit după câteva ore... Vă rog din suflet să mă iertaţi că v-am făcut să vă îngrijoraţi. Îmi pare sincer rău.

Kae îşi alesese cu grijă cuvintele pentru că voia să vadă reacţia lui Otsugi, să-şi dea seama dacă aceasta ştia că băuse doar alcool. Soacra nu se simţea deloc jignită şi nici măcar nu se străduise să pareze remarca nurorii. Se gândea deja la măreţul rol pe care urma să-l joace în viitorul experiment.

Toată lumea avea impresia că ele se înţelegeau de minune, însă rivalitatea şi ura lor, greu de descris în cuvinte, deveneau tot mai aprige. Era oare firească o astfel de relaţie între soacră şi noră? Tot ce se poate. Numai că, în cazul lor, conflictul îl întreţineau şi cei din jur. De pildă, studenţii lui Seishu, care au vizitat-o pe Kae în timpul convalescenţei, nu s-au putut abţine să o laude chiar în prezenţa soacrei. Otsugi, care până cu trei zile în urmă fusese obiectul admiraţiei lor, îşi dădea seama că pierde teren. Simţind răceala treptată a soacrei, Kae nu-şi dorea decât să se pună mai repede pe picioare şi să scape de atingerea de gheaţă a mâinilor ei.

Când a reuşit să meargă singură la toaletă, Kae şi-a examinat cu atenţie tot trupul şi a văzut că era plină de vânătăi la genunchi şi la glezne, semn că se zbătuse mult. Aruncând o privire părţii interioare a coapsei, unde simţea o jenă de când îşi revenise, a constatat că avea urme de degete – trei cercuri vineţii, care se îngălbeniseră spre margini. Seishu îi verificase reacţia! Nu-i venea să creadă că îndrăznise să-i bage mâna sub chimono şi să o ciupească în locul acela! De faţă cu mama lui!

Când a simţit mirosul toaletei, i-a venit să vomite şi-a avut impresia că se învârte lumea cu ea. Şi-a pierdut echilibrul şi s-a proptit, împleticindu-se, în peretele din faţă. Apoi, s-a prăbuşit. Auzind bufnitura, Koriku a intrat iute peste ea.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Mi-e bine acum, răspunse Kae ferm.

Koriku o privea ţintă, de parcă ar fi văzut o stafie îngrozitoare, dar Kae nu şi-a dat seama. Era fericită la gândul că a păcălit-o pe Otsugi. N-o deranja faptul că avea să-şi revină destul de greu.

XII

Era prima zi de primăvară după calendarul lunar. Kae spăla rufe la fântână şi era într-o stare de spirit minunată. Tot chicotea şi abia se stăpânea să nu râdă în hohote. Ştia că ar fi fost ruşinos să o audă careva, însă era singură şi chiar nu se mai putea abţine. În viaţa ei nu avusese parte de o experienţă atât de nostimă. Discuţia purtată dis-de-dimineaţă cu soacra ei, care luase aşa-zisul medicament cu o după-amiază în urmă, avea să o distreze multă vreme de-acum încolo.

Seishu tocmai plecase la hanul Hotei, la care poposise un pacient a cărui stare se înrăutăţise brusc, în camera soacrei nu era decât Kae.

— Câte zile am dormit? întrebă Otsugi.

— V-aţi trezit? Cum vă simţiţi?

Kae ţinea în mâini o ceşcuţă de parcă potrivea temperatura licorii pe care Seishu îi ceruse să i-o dea când îşi venea în simţiri.

— Câte zile au trecut?

Otsugi repetă întrebarea, ferm convinsă că dormise mai mult decât Kae, după ce i se administrase acelaşi anestezic.

Kae ezită puţin. I-ar fi plăcut să-i spună verde-n faţă că dormise doar o noapte, însă reuşi să se abţină. Ştia foarte bine că poţiunea pregătită de soţul ei avea să producă o reacţie rapidă, dar că nu conţinea îngrozitoarea plantă *uzu*. Prin urmare, Otsugi adormise repede, dar somnul ei n-avea cum să dureze prea mult şi nici nu era periculos. De fapt, reacţionase ori de câte ori fusese ciupită de antebraţ. Neavând motive de îngrijorare, doctorul s-a simţit liber să plece de-acasă atunci când a intervenit cazul acela urgent. Mama lui n-avea cum să afle că luase doar un somnifer puternic. Kae considera experimentul doar un mijloc de-a o potoli pe Otsugi. Tot

timpul îl bătuse la cap pe Seishu să o folosească pe ea în următorul experiment.

Kae dădu un răspuns pe care-l gândise dinainte.

— Nu ştiu câte zile au trecut. N-am dormit deloc între timp şi sunt foarte obosită. Vă rog să mă scuzaţi că nu vă pot spune cu exactitate.

Otsugi părea nemulţumită de răspunsul în doi peri. Ar fi vrut să-i reproşeze, dar se stăpâni şi se mulţumi să-i spună pe un ton blând:

— Îmi pare rău că te-ai îngrijorat. Mă simt bine acum… Du-te şi te culcă.

— Cum să mă culc? Nu vă faceţi probleme din pricina mea… Vă rog să beţi licoarea asta. E un antidot.

Se ridică în şezut şi duse bolul la gură singură, în clipa aceea îşi aminti de modul în care fiul ei îi administrase lui Kae antidotul, gură la gură, şi se înfurie cumplit.

— Unde-i dragul meu Un pei?

— S-a ivit o urgenţă şi a trebuit să plece la hanul Hotei.

Dădu la o parte mâinile lui Kae, de care se sprijinea, şi bău licoarea cea caldă până la ultima picătură. Fusese amară şi îi lăsase un gust neplăcut. Se încruntă şi se întinse iarăşi, reluând conversaţia după o vreme.

— Cred că experimentul de-acum a fost mult mai reuşit decât cel făcut pe tine. Nu mă simt slăbită şi cred că nu voi mai zăcea.

— Nu sunteţi obosită?

— Puţin cam fără vlagă pentru că n-am mâncat atâtea zile, dar mult mai în puteri decât tine.

— Aşa mi se pare şi mie. Numai o mamă ca dumneavoastră e în stare de un asemenea sacrificiu. Mi-e ruşine de slăbiciunea mea.

— N-am vrut să-ţi reproşez aşa ceva. Sunt convinsă că anestezicul a fost îmbunătăţit şi trebuie să te bucuri pentru reuşita lui Un pei.

— Fireşte că mă bucur. Şi el o să fie foarte fericit. N-ar fi mai bine să vă odihniţi?

— Nici nu se cuvine să trăncănim despre anestezicul folosit într-un experiment atât de important.

Otsugi a închis ochii şi a adormit imediat. Mulţumirea i se citea pe chip.

Seishu s-a întors curând după aceea. Auzindu-i paşii, Kae s-a strecurat afară din cameră ca să-l întâmpine.

— Mama s-a trezit adineauri.

— Bravo ei!

— Mi-a spus că experimentul a fost un mare succes.

— De ce?

— Pentru că, spre deosebire de mine, ea nu se simte slăbită.

— E şi firesc!

— Ce să-i pregătesc de mâncare?

— Terci de orez.

— Am înţeles.

Kae a gătit orezul pe soba cu cărbuni şi apoi s-a dus să spele rufe la fântână. Cu o noapte în urmă nu prea dormise. A stat mai mult trează ca să-şi privească soţul întins lângă mama lui. Totuşi, apa proaspătă a fântânii o făcea să se simtă ca după o noapte de somn profund.

Kae era convinsă că Otsugi îi va pune şi lui Seishu aceeaşi întrebare şi că fiului ei nici nu-i va trece prin cap să o mintă. Toată lumea ştia că doctorul era un om dintr-o bucată, chiar dacă puţin cam dur cu pacienţii. Kae îşi închipuia cum avea să-i spună că înghiţise poţiunea abia cu o după-amiază în urmă.

Kae desfăcuse la cusături un chimono de-al lui Koben ca să-l poată spăla şi usca mai uşor. Înainte de a se pregăti să-l întindă pe scânduri, a strigat-o pe cumnata ei.

— Koriku! Te rog să-i duci mamei terciul de orez, o prună şi un gălbenuş. Sunt convinsă că o să-i facă mai multă plăcere dacă o serveşti tu. Eu trebuie să termin cu materialele astea până nu se-ntunecă.

— Până nu se-ntunecă? se miră Koriku.

Era senin. Cu toate că abia venise primăvara, soarele ardea puternic. Nu era nici măcar ora prânzului! Dacă ar fi avut multe rufe de spălat, Koriku ar fi înţeles, dar în copaie

se aflau doar câteva mărunţişuri…

— Da, până nu se-ntunecă. Şi eu am crezut că o să fie vreme bună, însă am impresia că se înnorează. Aş vrea să le pun repede la uscat ca să prindă frumos scrobeala.

Kae nu părea să fi observat nedumerirea lui Koriku şi sclipirea ciudată din privirea ei.

— Draga mea soră…

Koriku dădu să spună ceva, dar se răzgândi.

— Ai zis terci, prună şi gălbenuş…

— Da.

Koriku intră în bucătărie, puse pe o tavă mâncarea pregătită pentru Otsugi şi se îndreptă spre camera în care se afla aceasta. Acolo o aştepta altă surpriză.

— Când am băut medicamentul? o luă mama ei în primire de cum o văzu.

— Ieri după-amiază.

— Zău?

— De ce te-aş minţi?

— Şi tu, şi Un pei aţi zis că l-am luat ieri… Aşadar, trebuie să fie adevărat.

— Dar de ce m-ai întrebat, mamă?

— Kae mi-a spus că am dormit atât de mult, încât a pierdut socoteala zilelor.

Koriku îşi privea uluită mama. Lacrimile îi inundaseră obrajii.

Lacrimi de ciudă şi ură.

XIII

Koben s-a prăpădit la începutul verii. S-a stins pur şi simplu. A dispărut ca un copil care alerga după un fluture prin iarbă şi dus a fost.

Răcise puternic, răceala se transformase în pneumonie, iar doctoriile nu-şi mai făcuseră efectul.

Kae nu se simţea în stare să se despartă de trupul neînsufleţit al copilei care zăcea în sicriul cel mic. Ar fi vrut să plece împreună cu fiica ei. În cele patruzeci şi nouă de zile de veghe a urnei, după incinerare, a stat complet retrasă, fiind tot mai conştientă de întunericul care o împresura. Luminiţa din viaţa ei se stinsese treptat.

Durerea a copleşit-o în clipa în care urna a dispărut sub lespedea mormântului Hanaoka, de lângă iazul cu irişi.

— Nimic nu e mai dureros pe lumea asta! Numai o mamă care şi-a pierdut copilul mă poate înţelege, zise ea, prăbuşindu-se în braţele lui Otsugi.

Plângea în hohote.

— Când plângi, te descarci. Nenorocirea începe după ce izvorul lacrimilor seacă de tot. Abia atunci te macină singurătatea sfâşietoare şi-ţi vine să te sfârteci toată. De când a murit Okatsu, n-a fost zi lăsată pe pământ în care să nu-mi doresc moartea, ca să-i fiu alături.

— Acum vă înţeleg mai bine. Nici nu vreau să mă gândesc la biata Koben… cât de singură se va simţi după ce se vor ofili irişii… Mă doare sufletul!

— Biata de tine!

— Mamă…

Au plâns amândouă, îmbrăţişate. Unui student care a trecut pe-acolo şi le-a văzut nu-i venea să creadă că exista pe lume o dragoste atât de profundă între soacră şi noră. În braţele lui Otsugi, şi Kae avea senzaţia că lacrimile lor ştergeau anii de amărăciune şi ură pe care-i trăiseră împreună. Când o vedea pe soacră atât de miloasă, Kae se simţea vinovată că o duşmănise din tot sufletul. Îi era chiar teamă ca moartea fiicei să nu fi fost urmarea unui blestem. La gândul ăsta, suspinele i se înteţiră şi lacrimile îi curseră şuvoi.

Nici Kae, nici Otsugi n-au băgat de seamă prezenţa lui Koriku, care le privea uluită. Tânăra nu mai înţelegea nimic.

La cei treizeci şi cinci de ani ai ei, Koriku preluase îndatoririle mamei sale şi o ajuta pe Kae. Cum studenţii doctorului Hanaoka erau tot mai mulţi, se construise o clădire auxiliară în care să poată fi găzduiri cu toţii. Asistenţii doctorului şi studenţii se ocupau de pacienţi, însă Koriku supraveghea totul. Era mult mai multă muncă decât înainte şi prezenţa ei devenise absolut indispensabilă. Cum nu avea privirile pătrunzătoare ale lui Otsugi şi nici nu-i prea plăcea să vorbească, nimeni nu

băgase de seamă cât era de preţioasă.

Otsugi avusese dreptate. Tristeţea o copleşise cu totul pe Kae în mai puţin de trei luni. Nu se putea opri din plâns. Ochii îi ardeau şi simţea că-i plesneşte capul. În timpul zilei reuşea să mai uite durerile, pe care le punea pe seama tristeţii nemărginite provocate de moartea fiicei. Se mai freca la ochi, îşi ducea mâna la frunte, dar îşi vedea de treabă ca şi înainte. Noaptea însă, chinurile erau insuportabile. I se făcea un dor cumplit de Koben şi-i venea să se sfârtece toată, aşa cum îi spusese Otsugi. Nu se putea linişti deloc. Nimic nu o potolea. A constatat mult mai târziu că avea la ochi o secreţie gălbuie pe care n-o observase din pricina lacrimilor.

Cam în aceeaşi perioadă, Kae şi-a dat seama că Seishu lua somnifere înainte de culcare. Nu reuşise să se trezească şi să ajungă la câteva cazuri urgente.

— Ce fel de medicamente iei? întrebă soţia cu asprime, cu toate că avusese de gând să fie blândă.

— Cum de-ai băgat de seamă?… Mi-am preparat o poţiune care acţionează ca somnifer puternic. Mă simt şi eu mai odihnit.

— Să ştii că nu-i de glumă. Tu dormi singur în cameră şi, dacă păţeşti ceva, cine intervine? Cine ştie ce e de făcut? în plus, nu te poţi trezi în caz de urgenţe şi reputaţia ta va avea de suferit astfel.

Seishu încuviinţă, mârâind ceva. Era foarte surprins că soţia lui, cu ochii tot timpul în lacrimi, care nu avusese niciodată nimic de obiectat, a prins curaj şi i-a atras atenţia, pe un ton acuzator, că nu era bine cum proceda.

— Medicamentul pe care ţi l-am pregătit la experiment a fost mult prea puternic. Mi-am dat seama că trebuie să reduc dozajul. Tu ai făcut destul pentru mine, nu vreau să te mai pun în primejdie.

— Dar pe mama ai lăsat-o să te ajute de două ori.

— Da, însă i-am dat doar somnifer.

Preocupată sincer de faima soţului şi de admiraţia pacienţilor săi, Kae n-a mai simţit în clipele acelea dorinţa de a se lua la întrecere cu Otsugi. De când o pierduse pe

Koben, viaţa nu mai avea nicio noimă pentru ea. S-ar fi jertfit cu tot sufletul pe altarul ştiinţei, ajutându-l pe Seishu. Indiferent de motivul care o îndemna, îşi dorea cu disperare să înghită licoarea aceea puternică, să simtă iarăşi că o sfâşie fără milă arşiţa şi să-şi piardă cunoştinţa. Poate asta i-ar mai fi alinat tristeţea care o măcina. Aşadar, ajunsese să-şi implore soţul să repete experimentul pe ea.

Seishu a ezitat mult. În sufletul lui se dădea o luptă puternică. Nu se simţea în stare să ia o hotărâre. Poţiunea pe care i-o dăduse cu prilejul experimentului trecut fusese prea tare. Regretele nu-l slăbiseră deloc. Totuşi, trecuseră doi ani şi era mai încrezător în cercetările sale. A învins până la urmă dorinţa lui de a testa noile dozaje şi combinaţii de ierburi.

— Kae, m-am hotărât, zise el, ţinându-i mâinile într-ale lui.

— Îmi pare bine, dragul meu.

Izbucni în lacrimi. De la moartea fetiţei plângea din orice şi, când plângea, o dureau ochii.

Aflând de noul experiment, Otsugi s-a încruntat uşor şi-a zis doar atât:

— A, da?

Tonul era cu totul altul decât cel cu care se obişnuise Kae de la moartea lui Koben, când o compătimea ori de câte ori o strângea în braţe.

— A, da? mai zise ea o dată, de parcă încerca să-şi înăbuşe furia.

Nicio altă răutate în prezenţa lui Seishu.

Când Kae s-a aşezat ca să bea poţiunea, Otsugi a zis aproape şoptit:

— Kae se află acum în aceeaşi stare de spirit în care eram eu când am pierdut-o pe Okatsu.

Nici Seishu, nici Kae n-au înţeles ce-a vrut să zică.

Apa caldă din bol fusese amestecată cu puţin alcool. Seishu ţinea în mână o foaie de hârtie. Când a despăturit-o, a ieşit la iveală un praf de un roşu foarte închis.

— Ce puţin îi dai! exclamă Otsugi.

Auzindu-i tonul tăios, Kae încremeni.

— Am numit anestezicul *tsusensan*. Mai întâi am prăjit şi-am fiert ierburile, apoi le-am uscat şi le-am pisat mărunt de tot. Presupun că licoarea nu e greu de înghiţit.

După ce-a băut apa caldă cu alcool, Kae a ridicat capul şi a întredeschis buzele, aşa cum îi spusese Seishu. El a apucat-o cu o mână de bărbie, iar cu cealaltă i-a strecurat praful în gură. Otsugi privea cu nepăsare scena.

Seishu le anunţase că urma să fie ultimul experiment. Făcuse multe, multe cercetări înainte de a se naşte anestezicul *tsusensan*, în care îşi punea toată nădejdea. Otsugi era mândră de el. Spunea că e încredinţată de reuşita lui chiar înainte de a vedea rezultatul. În sufletul ei se dădea o mare bătălie, aşa că nici nu se putea bucura pe deplin de reuşita iminentă. Stătea cu spatele drept, aşa cum cerea eticheta, şi se gândea la cum trecuse viaţa, la faptul că împlinise şaizeci şi patru de ani. Îi era mai teamă de bătrâneţe decât de moarte. Cu siguranţă că noii studenţi ai doctorului auziseră că fusese foarte frumoasă în tinereţe. Ştia însă că toţi o considerau bătrână acum.

Anestezicul *tsusensan* nu şi-a făcut efectul imediat. Spre deosebire de cel folosit în experimentul de dinainte, acesta lucra încet, nu tulbura respiraţia şi nu dădea dureri de piept. Kae îşi simţea din când în când creierul învăluit în ceaţă.

— Ah!

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Seishu.

Kae îl privi fix, clătină din cap şi încercă, prin semne, să-i risipească îngrijorarea.

Kae îşi aminti cuvintele pe care le rostise Otsugi cu câteva minute în urmă. Îşi dădea seama că se afla în aceeaşi stare de spirit ca şi soacra ei cu trei ani în urmă, când se oferise pentru testarea anestezicului, încercase oare din nou să-şi arate superioritatea? Kae se îndoia. După părerea ei, voia mai degrabă să-şi împărtăşească singurătatea cu altă mamă care-şi pierduse fiica. Nici prin cap nu-i trecea să-şi înfrunte soacra. Oricum, sub influenţa anestezicului, Kae se simţea împăcată şi nu se temea de

nimic. Îşi dorea numai să-şi viseze fiica. Însă îşi pierdu îndată cunoştinţa.

Seishu a stat tot timpul la căpătâiul soţiei, cu toate că mama lui îl îndemnase la odihnă de nenumărate ori. La miezul nopţii, i-a luat pulsul şi a notat în caiet toate detaliile constatate. I-a foşnit chimonoul, a ciupit-o de coapsă, însă ea nici nu s-a clintit. Doctorul s-a uitat atent şi la nodurile pe care şi le făcuse la genunchi şi glezne. Erau intacte, semn că nu se zbătuse deloc. Spre deosebire de data trecută, pe chipul lui Seishu se citea o satisfacţie deplină. Otsugi îl privea fără să clipească.

Kae s-a trezit din anestezie dimineaţa următoare, foarte devreme. O dureau cumplit ochii.

— Kae, ţi-ai revenit?

— Da.

— Te poţi ridica singură?

— Cred că da.

Data trecută nici nu se putuse mişca. S-a ridicat în capul oaselor cu ajutorul lui Seishu. Mâinile îi tremurau când a apucat bolul cu antidot să-l ducă la gură. Era aceeaşi licoare din fasole neagră pe care o băuse şi prima oară, de unde a tras concluzia că *tsusensan* conţinea *mandarăge* şi *uzu*. Când a terminat de băut, şi-a acoperit ochii cu mâinile. N-a mai îndurat durerea şi s-a prăbuşit cu faţa înainte.

— Ce s-a întâmplat, Kae?

— Iartă-mă!

— Spune-mi ce te doare. Povesteşte-mi totul.

— Ochii!

— Poftim?

— Mă dor ochii… şi capul… de văd stele verzi.

Otsugi a desluşit pe chipul fiului ei o disperare adâncă.

— Atâta a plâns de când s-a prăpădit Koben, încât i-o fi slăbit vederea. Sunt sigură că nu e vorba de efectul anestezicului. Ar trebui nişte comprese cu apă rece.

Otsugi ieşi din cameră, luă un şervet de mâini şi se duse la fântână. Koriku şi servitoarele curăţau ridichile de

pământ şi le spălau.

— Mamă, cum se simte Kae? întrebă Koriku.

— Adineauri s-a trezit.

— A mers repede de data asta.

— Eu însămi am trecut prin aceleaşi încercări ultima dată, numai că ea face acum mare caz de ele.

— Ce vrei să spui?

— Zice că o dor ochii. O să-i treacă dacă-i pun o compresă cu apă rece de la fântână.

— Pe cumnata mea o dor ochii?

Koriku se ridică brusc. Pe chipul ei se citea o teamă greu de descris.

— De când a murit Koben, a plâns întruna. I-or fi slăbit ochii. Asta-i problema. Un pei e îngrijorat ca nu cumva să fie de la anestezic. De ce naiba nu poate să tacă? Să-i fie ruşine!

— Mamă! exclamă Koriku supărată.

Surprinsă de tonul ei aspru, Otsugi ridică privirea şi o văzu pe blânda Koriku transformată într-o femeie aproape nebună de furie. Servitoarele erau şi ele uluite.

— Nu o dor ochii din cauza lacrimilor! Vederea nu i-a slăbit după moartea lui Koben. Chiar n-ai băgat de seamă? A început să aibă necazuri cu ochii mult înainte de a i se îmbolnăvi copilul. Erau momente când nu vedea nimic. Tu crezi că răbdătoarea mea cumnată se plânge numai ca să ne trezească nouă mila? Ai impresia că vrea să se dea în spectacol? Te rog să-i spui imediat tot adevărul lui Un pei. Dacă nu-i spui tu, o să-i spun eu. Pe Kae o dor ochii de la licoarea înghiţită cu doi ani în urmă.

Otsugi rămase împietrită. Îşi privea uluită fiica şi nu-i venea să creadă că îi putuse vorbi pe tonul acela. Nici dacar fi biciuit-o n-ar fi durut-o atât de tare. Otsugi chiar nu băgase de seamă că nora ei avea probleme cu ochii. Şi încă de atâta vreme! înmuie şervetul în apă rece, dar începu să tremure şi nu se mai putu stăpâni. De aceea n-o mai opri pe Koriku, care ţâşni spre camera lui Seishu.

„Dacă fata mea are dreptate – şi nu-i stă în fire să mintă –, atunci ce se întâmplă cu mine?” se întrebă Otsugi.

„Pe mine de ce nu m-a afectat anestezicul? Până şi experimentul arată cât sunt de insensibilă. Şi chiar sunt! Proastă de-a binelea! Doar Kae va culege laurii pentru sacrificiul făcut!”

Îşi simţea vârsta mai dureros ca oricând.

Kae a luat un calmant şi a acceptat compresa cu apă rece pe ochi. Gemetele au încetat treptat.

Seishu a început s-o descoasă pe Koriku.

— Nici eu nu ştiam ce să mai cred. *Tsusensan* nu dăunează ochilor. De ce nu mi-au fost aduse şi mie la cunoştinţă problemele lui Kae?

Pe de-o parte, era fericit că anestezicul avusese efectul la care se aştepta. Pe de altă parte, era supărat, ba chiar furios, pentru că soţia nu-i mărturisise ce se întâmpla cu ea. Totuşi, furia şi-o vărsa pe mamă şi pe soră.

Otsugi tremura toată. Nu-i era uşor să-i suporte reproşurile.

— N-am ştiut, se scuză ea, ţipând. Kae nu-mi spune niciodată nimic.

— Mamă! strigă Koriku fugind după bătrâna care tocmai ieşise din încăpere.

Când a prins-o de braţ, şi-a dat seama că era foarte subţire. A rămas uluită când a observat cât de mult îmbătrânise.

N-au mai scos niciun cuvânt.

Spre prânz, durerea a mai lăsat-o pe Kae. Seishu i-a întins bolul cu orez.

— Îmi pare rău că te-ai îngrijorat din pricina mea.

— Hai, încearcă să mănânci!

Kae s-a ridicat singură şi a început să compare cele două experimente. În mare, nu se simţea rău, însă o mai durea capul, iar mâinile şi picioarele îi erau încă amorţite.

— Mă cam doare aici, zise Kae uşor jenată, bătându-se uşor peste genunchi… de parcă aş fi căzut.

— Te-am ciupit zdravăn şi nici măcar nu te-ai mişcat.

Seishu hohotea. Auzindu-l, Kae izbucni şi ea în râs.

— Unde-i mama? întrebă Kae.

— Era obosită şi am trimis-o la culcare.

— Îi sunt recunoscătoare. A câta noapte este asta?

— Noapte?

Kae clipi de câteva ori, dar nu-l vedea pe Seishu, cu toate că era ziua-n amiaza mare. Prin urmare, în cameră era lumină.

— Kae!

Seishu se întinse lângă soţia lui şi o luă în braţe.

— Te doare?

— Nu ca adineauri.

— Eşti sigură?

Îi ridică pleoapele ca să-i examineze pupilele. Nicio reacţie. Bucuria succesului dispăru într-o clipă. Chipul i se-ntunecă tot mai mult. Îşi dădu seama cum stăteau lucrurile. Doctorul deveni, brusc, soţ iubitor. Kae simţea că-i tremură aluniţa, deşi n-o vedea. Asta însemna că era foarte emoţionat.

Durerea s-a potolit încet-încet şi ochii nu i-au mai curs deloc. Vederea însă nu i-a mai revenit. Orbise. Toată lumea observa cât de mult suferea Seishu. Îşi petrecea mult timp în apropierea ei, iar sufleteşte nu se îndepărta nici măcar o clipă. Nici chiar atunci când mama lui s-a prăbuşit, definitiv, ca un copac putred.

Înainte de-a se prăpădi soacra ei, Kae n-a putut avea grijă de ea şi nici n-a văzut cât de mult îmbătrânise. Otsugi şi-a dat ultima suflare într-o noapte friguroasă de iarnă, când ierburile tămăduitoare se acoperiseră cu brumă. Yonejiro a luat-o pe Kae de mână şi a condus-o la sicriu. Şi-a împreunat mâinile şi s-a rugat, încet, pentru sufletul dispărutei. Otsugi s-a stins din viaţă fără să afle că nora ei rămăsese însărcinată după atâta amar de vreme.

Ryohei, pe care Otsugi ar fi dorit să-l adopte Seishu, nu se întorsese încă de la Kyōto, unde studia medicina, iar Jihei, al doilea fiu, era şi el prins cu treburi în bătrâna capitală. N-a mai ajuns la înmormântare. Doar Seishu, Kae şi Koriku au condus-o pe Otsugi pe ultimul drum. Au depus urna în mormântul Hanaoka de lângă iazul cu irişi.

XIV

În anul 1801, Kae a născut un băiat. I-au dat numele

Un pei, porecla din copilărie a tatălui. Kae n-avea cum să-i vadă chipul, însă lumea susţinea că semăna extraordinar de mult cu Otsugi. Pe mamă n-o deranja deloc, pentru că, odată cu dispariţia soacrei, îngropase toată ura pe care i-o purtase în timpul lungii convieţuiri.

În sfârşit! Mult aşteptatul băiat! Tocmai când îşi pierduse toate speranţele!

— Koriku, dacă lumea zice că seamănă cu Otsugi, înseamnă că-i frumuşel foc.

— Aşa e!

Koriku nu era prea vorbăreaţă. Îşi făcea treaba pe tăcute.

Acum, că i se născuse băiatul, pe Kae n-o mai preocupa câtuşi de puţin faptul că Otsugi lăsase cu limbă de moarte ca soţul ei să-l adopte pe Ryohei. Oricum, Un pei urma să fie succesorul lui Seishu.

Kae era foarte încântată că avea lapte suficient, nu ca pe vremea fiicei ei, Koben. Când Koriku îi aducea copilaşul la alăptat, i-l punea în poală, iar Kae abia aştepta să-i simtă guriţa pe sfârcurile mustind de lapte. Kae era nebună de fericire când îl simţea că suge cu poftă. Doamne, cât de mult îşi dorise să vină pe lume! Moştenitorul familiei Hanaoka! Mândria pe care o simţea nu se putea compara cu nimic.

Seishu devenise cel mai renumit medic din Kishū. Cu puţin înainte ca Un pei să împlinească doi anişori, seniorul ţinutului i-a solicitat o întrevedere, ocazie cu care l-a onorat cu rangul de samurai. Asta îi permitea să poarte sabie. Seishu nu ţinea personal la asemenea onoruri, însă evenimentul n-a rămas nesărbătorit, de vreme ce doctorul avea de-acum vreo treizeci de studenţi. Poate tot datorită acestui prilej, Seishu s-a hotărât să mai construiască o clădire, doar pentru Kae şi Un pei. Nu era mare, însă urma să aibă toate cele trebuincioase soţiei sale oarbe şi copilaşului pe care-l îngrijea.

Koriku era foarte ocupată cu treburile casei, dar îşi făcea timp să treacă pe la ei. Îşi iubea nebuneşte nepoţelul şi-i ducea de fiecare dată prăjiturele sau jucărioare.

Vizitele ei erau scurte. În schimb, când venea Seishu, el stătea de vorbă cu Kae pe îndelete şi se juca mereu cu băieţelul. Îşi permitea să se odihnească după orele încordate petrecute printre pacienţi.

Kae era şi ea fericită. În ciuda faptului că nu zărea ce se petrecea în jurul ei, dragostea şi amabilitatea celorlalţi compensau pierderea vederii. Preţul fericirii fusese cam mare! Bineînţeles că îi părea rău că nu vedea chipul copilaşului şi că nu-l putea creşte cum ar fi vrut, însă nu regreta nimic din cele întâmplate. Intuiţia îi spunea că este stimată de către studenţii şi pacienţii doctorului. Când slujnica o ducea de mână la plimbare prin Hirayama, simţea că ţăranii se opreau din lucru ca să se uite după ea şi să schimbe priviri de admiraţie între ei. Mai presus de orice, o încânta metamorfoza legendei familiei Hanaoka, trecerea de la frumuseţea lui Otsugi la devotamentul lui Kae.

Ceea ce nu observase Kae era faptul că, de când se mutase în căsuţa cea nouă, avea o ţinută ireproşabilă. Începuse să semene cu soacra ei: ţinea spatele drept şi capul sus, iar zâmbetul îi era pur şi simplu fermecător. Când o vedeau, vizitatorii îşi aminteau cum arătase Otsugi în tinereţe.

— Kae!

— Da, dragul meu.

— Ce-ar fi să mergem într-o staţiune cu izvoare termale?

— Cât eşti tu de ocupat... abia ai timp să-ţi mai tragi sufletul aici.

— Nu spun că m-am cam săturat de consultaţii, dar nu-mi ajunge doar să-i tratez pe cei care oricum se fac bine. Consider că e destul de plictisitor să hotărăsc doar pe cine pot vindeca şi pe cine nu. Chiar nu-mi face plăcere să tratez numai abcese şi fleacuri.

În timp ce el stătea întins pe *tatami*, Kae, în poziţie şezândă, îşi ţinea spatele drept şi mâinile pe genunchi. Când erau împreună, Kae tăcea de obicei, lăsându-l pe soţul ei să-şi spună tot păsul. Ea ştia foarte bine, încă de

pe vremea când fusese absorbit de cercetarea anestezicului *tsusensan*, că el se plictisea repede dacă nu-l interesa ceva în mod deosebit. Kae îl înţelegea perfect.

— Kae, am probleme cu picioarele…

— Ce s-a întâmplat?

— Îmi tot amorţesc… Poate că din cauza experimentelor cu anestezice… Sau poate că amorţeala spiritului se transmite la picioare…

Dându-şi seama că experimentele soţului ei n-au avut urmări doar asupra ei, ci şi asupra lui, Kae amuţi, în sfârşit, înţelegea de ce Seishu îşi întindea picioarele sau se culca pe *tatami* când venea în căsuţa ei. Pentru că-şi întrerupsese temporar studiul anestezicelor, Seishu era cam nervos în ultima vreme. Se purta ca Un pei, care nu se liniştea până nu-şi primea jucăria cea nouă.

Se auziră brusc ţipete. Kae ciuli urechile, iar în clipa în care Seishu se ridică de jos Yonejiro intră valvârtej pe uşă.

— Un taur a împuns o femeie cu coarnele!

— Unde a rănit-o?

— La sâni.

Yonejiro îşi trase suflarea. Ochii lui Seishu aveau o sclipire ciudată.

— La sâni?

— Da. Stângul arată ca o rodie plesnită, căreia i s-au împrăştiat seminţele. Dacă ar fi fost bărbat, i-ar fi străpuns inima. Nici femeia nu cred că supravieţuieşte fără sân.

— De unde ştii? Doar din auzite… încă nu s-a dovedit că o femeie nu poate supravieţui unei operaţii la sân. N-a încercat nimeni până acum! Pregăteşte îndată catgut şi dezinfectant!

Kae se înfioră de emoţie. Auzindu-l ieşind în goană din cameră, îşi dădu seama că soţul ei revenise la starea de spirit dinainte. Inima îi bătea nebuneşte.

Îşi aminti de seara în care se întorsese el de la studii, când vorbise despre cancerul de sân. Nu uitase nici imaginea cumnatei sale, slăbită şi cu sânii umflaţi ca nişte pepeni copţi. Îi reveni în minte şi disperarea lui Seishu

pentru că nu avea resursele necesare s-o opereze pe Okatsu de cancer. Îşi împreună mâinile şi se rugă pentru liniştea veşnică a cumnatei sale, care se prăpădise cu zece ani în urmă. Poate sosise momentul să descopere adevărul despre care tot pomenise asistenţilor şi studenţilor săi: sânii femeii erau sau nu organe vitale? Kae şi-l închipuia pe soţul ei stând aplecat, cu ochii roşii, asupra femeii întinse pe cearşaf. Îi oprea hemoragia, o anestezia, îi dezinfecta rana, o cosea. O auzea parcă respirând greu. Kae stătea mai departe cu mâinile împreunate şi se ruga. Nu pentru sănătatea femeii. Nu-i trecuse prin minte aşa ceva. Ea nu ştia mare lucru despre medicină. Aşadar nu se ruga pentru ceva concret. Nu-şi dorea decât să-l vadă pe Seishu absorbit de munca lui, găsindu-şi un nou ţel în viaţă, aşa cum fusese pe vremea când făcea cercetări legate de anestezic şi când nici măcar nu băgase de seamă că existau neînţelegeri între mamă şi soţie.

Vreme de câteva zile, Seishu nici n-a trecut să-şi vadă soţia. Kae şi-l închipuia stând nemişcat la căpătâiul bolnavei pe care o operase. Cu siguranţă erau şi studenţii acolo, cu ochii pe doctor şi pe pacientă.

Când veni Koriku pe la ea, o întrebă de starea femeii.

— Până acum a rezistat şi se pare că o să supravieţuiască. Cel puţin aşa zic ei.

— Da? Cât mă bucur!

— Dacă rezistă până la capăt, asta se datorează faptului că e o femeie zdravănă, obişnuită cu munca la câmp. Din păcate însă, eu nu mai suport gemetele alea înspăimântătoare. Şi n-aş putea spune că nu sunt obişnuită cu aşa ceva! În concluzie, sânii nu sunt organe vitale. Când a avut Okatsu probleme, fratele meu a şovăit pentru că i-a fost teamă. Dacă stau şi mă gândesc, ea n-ar fi supravieţuit durerilor, chiar dac-ar fi operat-o. Cel puţin, aşa cred eu.

Koriku devenise vorbăreaţă şi avea păreri personale de când Kae orbise şi preluase îndatoririle familiei Hanaoka. De fiecare dată când venea, aducea cu ea încordarea şi emoţiile din sala de operaţie. Şi-acum spusese ce-avea de spus şi plecase să-şi vadă de treburi

mai departe.

Îndată după aceea a apărut şi Seishu.

— Kae!

Avea vocea vioaie, ca de copil, iar în ochi îi strălucea o fericire nemărginită.

— Da, dragul meu.

— Acum nu mai cred că sânii sunt organe vitale. Această convingere era o simplă superstiţie. Abia aştept să operez de cancer la sân!

— Mă bucur pentru tine. Cum n-am avut altceva mai bun de făcut, m-am rugat pentru odihna veşnică a lui Okatsu.

— Okatsu?

O umbră neagră întunecă fericirea doctorului. Se încruntă şi spuse puţin răstit:

— Pe Okatsu n-aş putea-o salva nici acum.

— De ce?

— Se zice că prezicătorii şi doctorii nu-şi pot ajuta propriile familii.

Cuvintele i-au răsunat multă vreme în urechi lui Kae. Nu mai ştia ce să creadă. Făcea sau nu parte din familia Hanaoka? Nu se îndoia absolut deloc de dragostea soţului ei, dar i se părea că ea, care nu aparţinuse de la bun început familiei, nu avea cum să se socoată vreodată egală cu părinţii şi fraţii lui. O apăsau asemenea gânduri când Un pei dormea, în după-amiezile sau în nopţile în care Seishu nu venea la ea.

Având auzul foarte fin, Kae a fost prima care şi-a dat seama de respiraţia greoaie şi vocea hârâită a lui Koriku. Astfel a descoperit boala cumnatei ei.

— Mi se pare că nu te simţi bine, îi spuse ea într-o bună zi. Sau eşti prea obosită?

— Aşa o fi.

— Pe mine nu mă păcăleşti. De ce eşti atât de ascunsă? De ce nu-mi spui ce te apasă pe suflet? întrebă Kae.

— Tu îmi spui? întrebă Koriku, pufnind în râs.

— De ce nu vrei să mi te destăinuieşti?

— Tu o faci? Tu mi-ai spus că eşti iarăşi însărcinată?

Kae se înroşi toată. Un pei se născuse cu trei ani în urmă, iar ea avea deja patruzeci şi patru de ani. Seishu devenise mai drăgăstos de când îşi avea propria căsuţă. Totuşi, nu era vârsta la care să mai rămână însărcinată!

Simţind-o stânjenită, Koriku schimbă vorba.

— Eu sunt acum în aceeaşi stare în care a fost şi Okatsu. Nu cred că mai e ceva de făcut. Pipăie şi tu gâlma de pe gâtul meu. Unde mai pui că mă simt obosită mereu. La început, am crezut că e din pricină că sunt grasă.

— La gât, ziceai?

— Da.

Koriku duse mâna lui Kae la locul cu pricina. Era în acelaşi loc ca şi aluniţa neagră a lui Seishu. Pipăind-o, Kae constată că era tare, ca o prună necoaptă, şi zvâcnea constant.

— N-o fi sarcom? întrebă Koriku.

Kae se gândise la acelaşi lucru, însă nu mai apucase să rostească vorbele. Nu avea cunoştinţe de medicină, dar, până să orbească, văzuse destui pacienţi cu asemenea gâlme. Ştia doar că erau umflături exagerate, dezvoltate în artere, care absorbeau sângele pe măsură ce creşteau. Nu puteau fi tratate. La fel ca orice cancer. Văzuse un pacient cu o asemenea excrescenţă la subsuoară. Altul, cu un monstru pe ceafă, de parc-ar fi avut două capete. Gâfâiseră îngrozitor tot timpul consultaţiei, iar apoi plecaseră dezamăgiţi şi disperaţi.

Aflând despre necazul surorii lui, Seishu a chemat-o la cabinet.

— Yonejiro îţi pregăteşte un medicament pe care te rog să-l iei de trei ori pe zi.

— Am înţeles. Mulţumesc.

După plecarea lui Koriku, Seishu rămase pe gânduri, tăcut.

Simţindu-l necăjit, Kae îl întrebă:

— Ce părere ai?

— Nu ştiu ce să zic.

— E sarcom?

— Da, zise Seishu hotărât. La fel ca orice tumoare malignă.

— Ca şi în cazul lui Okatsu?

— Da.

Kae simţi fătul mişcându-se, semn că o nouă viaţă îşi anunţa venirea pe lume.

„Ciudată-i soarta omului!” gândi ea. „Unii se nasc, alţii mor”.

Îşi aminti că în dimineaţa în care s-a prăpădit Otsugi nici n-a putut fi alături de ea. Era însărcinată cu un pei şi se simţea foarte rău.

— Kae, i se adresă Seishu, oftând. Tainele tehnicii medicale par insondabile, dar nu pe vecie. Azi a venit la mine o pacientă cu cancer la sân.

— Zău?

— Mi-a cerut s-o operez şi-şi asumă orice risc. Se arată foarte încrezătoare. Pentru mine… *e* prima operaţie de acest fel. Trebuie să-mi iau toate măsurile de precauţie. Prin urmare, i-am prescris înainte de toate un tratament ca să o vindec de beri-beri. Sunt foarte încrezător. Am şanse de reuşită… nouăzeci la sută. De-asta am venit la tine… să-ţi spun.

— Ai de gând să foloseşti *tsusensan*?

— Fireşte! Voi arăta că se poate opera cancerul de sân. Îţi dai seama cât sunt de emoţionat! Nici nu mai am răbdare! Am venit aici ca să-mi descarc sufletul şi să mă liniştesc.

— Iar eu te-am amărât cu suferinţa lui Koriku. Te rog să mă ierţi.

— Vestea a picat ca un trăsnet… M-a luat prin surprindere… Vezi tu, chiar dacă reuşesc să vindec cancerul de sân, tot nu se poate spune că am pătruns în toate ungherele medicinei. Mai am multe de învăţat. Voi demonstra însă că nu se moare în urma unei asemenea operaţii. Sânul nu e organ vital. Lucrurile stau cu totul altfel în cazul sarcomului. Acesta nu se poate extirpa. Unele femei se sinucid, înfigându-şi un obiect ascuţit exact în locul cu pricina.

— Am auzit şi eu de asemenea cazuri. Îşi duc palma la gât, pipăie umflătura şi o străpung cu sânge rece.

— Cancerul lui Koriku s-a dezvoltat într-un asemenea loc. Nu se poate opera!

Kae rămase fără cuvinte. Seishu tăcu şi el o vreme. Apoi oftă adânc şi zise supărat:

— Tainele medicinei sunt uneori de nepătruns… Oricâte disecţii s-ar face, multe secrete rămân nelămurite.

Cu câţiva ani înainte de naşterea lui Seishu, Toyo Yamawaki începuse disecţiile pe cadavrele prizonierilor. Când Seishu avea cincisprezece ani, Genpaku Sugita scrisese *Kaitai Shinsho*\ lucrare bazată pe documente şi experimente olandeze, precum şi pe propriile sale studii. Fusese o perioadă de mari progrese în domeniul medicinei. Numai că după aceea nu se mai întâmplase nimic spectaculos şi impresionant. Nici în teorie, nici în practică.

Cât studiase la Kyōto, Seishu îi tot spusese lui Keizan Asakura că va ajunge să vindece bolile incurabile. Era foarte încrezător în forţele sale pe vremea aceea. Acum îşi mai pierduse din entuziasm, dat fiind că întâmpinase multe greutăţi, iar cancerul avea nenumărate faţete.

1 *Noua carte a disecţiilor*.

Cu toate astea, trebuia să recunoască faptul că obţinuse câteva succese, chiar dacă nu de mare anvergură: descoperise alifia care putea servi drept anestezic în cazul operaţiilor uşoare, diagnosticase şi tratase corect o serie de boli, suturile lui nu dăduseră niciodată greş, reuşise să prepare medicamente originale din combinaţii de ierburi şi multe altele. Acum, când se ivise prilejul să demonstreze că se putea vindeca şi cancerul de sân, împlinindu-i-se astfel visul de-o viaţă, era copleşit din cauza nenorocirii care se abătuse asupra surorii sale. Sarcomul nu se putea opera precum cancerul de sân. Seishu se confrunta cu propriile-i limite. Era peste puterile sale să găsească remedii pentru problema apărută la Koriku şi pentru cazurile mai vechi, inclusiv orbirea lui Kae. Cu toate că nu era oftalmolog, se simţea îngrozitor de vinovat. Din cauza lui orbise Kae! El nu făcuse decât să stea, neputincios, cu

mâinile-n sân. Oftă din rărunchi şi-şi muşcă buzele. Nu-l mai emoţiona faima pe care o putea dobândi în urma unei operaţii reuşite la sân. Nu mai trăia împăcat cu sine. Mulţumirea de sine ceda locul prudenţei. Avea să-i acorde viitoarei paciente suficient timp pentru a-şi vindeca celelalte boli. Chiar dacă operaţia reuşea, trebuia să se gândească din timp la efectele secundare. O lecţie pe care o învăţase din orbirea lui Kae.

La începutul verii următoare s-a născut fetiţa lor, Kame. Koriku zăcea ţintuită la pat din pricina sarcomului care ajunsese cât capul unui nou-născut. Durerile deveniseră insuportabile şi de aceea prefera să nu se mai mişte. Din cauza umflăturii de pe gât, nu putea înghiţi decât apă caldă şi terci moale. Se văita şi de dureri la mâini şi la picioare. Cu toate că nu o putea ajuta, Kae încerca să-i fie mereu aproape şi s-o liniştească. Se simţea chiar fericită când îi făcea masaj cumnatei sale – îndeletnicire de altfel foarte potrivită pentru o oarbă.

Într-una din încăperile clădirii în care locuia Kae se aflau mereu două aşternuturi: unul pentru fiica ei, Kame, iar celălalt pentru Koriku. Kae stătea între ele, potolind-o pe cea mică atunci când plângea şi masând-o pe cumnata ei când avea dureri insuportabile.

Căldura de-afară era înăbuşitoare. Koriku transpira şi nu înghiţea mai nimic. Trupul pe care-l masa Kae slăbea văzând cu ochii. Ajunsese doar piele şi os. Kae se întreba dacă pricina morţii lui Koriku urma să fie înfometarea sau sarcomul care se hrănea cu sângele ei. La un moment dat, când o ridică în braţe ca s-o schimbe, Koriku, altă dată femeie în toate puterile, nu reacţionă nici cât un nou-născut. Kae îşi dădu seama că nu mai avea nicio şansă de supravieţuire şi nu-şi mai putu stăpâni lacrimile.

— Draga mea cumnată, plângi? întrebă, cu voce slabă, bolnava.

Deşi pe moarte, Koriku era perfect conştientă de tot ce se petrecea în jurul ei.

— Şi mie mi se pare ciudat că lacrimile-mi curg, cu toate că nu văd nimic.

Kae încercase să facă o glumă.

— De ce plângi?

— Îmi spui „draga mea cumnată”, însă n-am fost în stare să fac nimic pentru tine. Te rog să mă ierţi.

— Nu mai spune-aşa ceva. N-am ce să-ţi reproşez!

— Din cauza mea nu te-ai căsătorit… Ai rămas acasă cu toate treburile pe care ar fi trebuit să le fac eu. Mi-aş dori mult să te faci bine.

— Asta era? Să nu te mai aud! zise Koriku, rostind apăsat fiecare cuvânt. Că veni vorba de căsătorie, urmă ea după ce-şi trase puţin suflarea, să ştii că nu regret nicio clipă că am rămas nemăritată. Ba chiar şi-acum, în pragul morţii, mărturisesc sincer că m-am considerat o norocoasă. Ştii bine că am văzut şi am înţeles care au fost relaţiile tale cu mama mea. Îngrozitoare! Şi surorile mele, care au venit în câteva rânduri acasă, la comemorarea morţii mamei, au vorbit la fel de urât despre soacrele lor. Ele bârfeau, eu le ascultam. Mă gândeam că se mai uşurează dacă-şi spun păsurile. Neînţelegeri între noră şi soacră n-au existat numai aici, la noi acasă. Ele există pretutindeni. În toate familiile se întâmplă la fel, de generaţii întregi. De ce naiba se mai chinuie o femeie să-şi îmbrace chimonoul ăla complicat de mireasă când a doua zi se alege praful de toate visurile ei?! Am să mor ca Okatsu, însă cred că nouă ne-a fost mai uşor pe lumea asta decât ţi-a fost ţie.

— Koriku, de ce vorbeşti aşa? E absurd! Eu am venit în casa voastră pentru că mi-a cerut-o mama. Femeia aceea frumoasă şi deşteaptă! M-a tratat ca pe propria ei fiică!

— Nu e cazul să te mai prefaci în faţa mea. N-am putut să-ţi ţin partea pentru că era mama la mijloc, însă nu mi-a scăpat nimic!

— Nu mai spune asta, Koriku! Te rog, odihneşte-te! Nu-ţi face bine să te agiţi.

— Draga mea cumnată, continuă Koriku, de data asta cu dispreţ. Chiar nu-ţi pare rău că ai luat medicamentele alea care te-au lăsat fără vedere? Ştiai de la bun început că era primejdios. Însă le-ai înghiţit ca să te iei la întrecere.

Nu voiai să te laşi mai prejos decât mama. De ce? Poţi să-mi spui? Fratele meu a devenit renumit, lumea vă laudă…

— Ce vrei să spui?

Kae era tulburată. Vorbele cumnatei sale o întorseseră pe dos şi nu se simţea în stare să riposteze. Trebuia totuşi să se stăpânească şi să-i închidă gura lui Koriku.

— Mama a fost o femeie minunată! Chiar cred lucrul ăsta. Ei îi datorez faptul că am dus o viaţă decentă, ca nevastă de doctor, şi m-am simţit folositoare. Ştiu că am supărat-o de nenumărate ori, dar, la urma urmei, nu eram fiica ei. În plus, mă mai încăpăţânam şi eu. Fiecare are cusururile lui. Cu toate astea, nu-mi schimb părerea… A fost o femeie inteligentă şi… minunată! Cum poţi să spui că s-a ales praful de visurile mele?

— Chiar cred ce-am spus! repetă Koriku, pentru a o convinge pe Kae de vorbele ei.

În priviri îi străfulgeră o luminiţă răutăcioasă. Se uită la Kae, care şedea cu ochii închişi, şi zise:

— Dacă tu chiar gândeşti astfel, înseamnă că te consideri învingătoare.

Kae avu senzaţia că un fulger oribil îi brăzdează tot corpul. Nu îndrăzni nici să mai respire, darămite să se mişte. Koriku n-o cruţa pentru faptul că era oarbă, iar ea nu putea să tăgăduiască spusele reci şi neînduplecate ale cumnatei sale.

Tăcură o vreme. Koriku închise şi ea ochii şi încercase să-şi controleze respiraţia. În scurt timp, îşi începu iar atacul. De data asta vocea îi era sugrumată din pricina sarcomului care îi apăsa gâtul. A fost şi mai caustică decât adineauri. Respira tot mai greu.

— Draga mea cumnată, nu ţi se pare că bărbaţii sunt cumplit de egoişti? Fratele meu este inteligent şi ar fi trebuit să observe neînţelegerile dintre tine şi mama, însă a ştiut să se prefacă tot timpul… de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Ca urmare, v-a dat să beţi licoarea aia… După părerea mea, duşmănia dintre femei îi avantajează pe bărbaţi şi nu cred că există pe lumea asta nici măcar

unul care să intervină şi să facă pace. Pesemne că i s-ar fi părut o dovadă de slăbiciune. Instinctul lui de conservare e foarte puternic. Îi era teamă să nu cedeze, ca un mandarin împovărat. Pe urmă, dacă stau şi mă gândesc, relaţia dintre un bărbat şi o femeie este înspăimântătoare. Nu e la fel când vine vorba de frate şi soră. Dacă tu ai fi făcut boala mea, Seishu ar fi luat bisturiul şi ţi-ar fi tăiat tumoarea. La mine nu vrea să intervină. Surorile sunt o pacoste pe capul fraţilor. De aceea e mai bine pentru ei ca ele să se mărite. A fost şi va fi mereu aşa… atâta vreme cât vor fi bărbaţi şi femei pe lume. Nu mi-ar plăcea deloc să trebuiască să mă reîncarnez în femeie. Singurul meu noroc în viaţă a fost că nu m-am măritat şi, prin urmare, n-a trebuit să fiu noră sau soacră.

Kae nu mai avu puterea s-o oprească pe Koriku. Şi dac-ar fi încercat, tot degeaba… I se părea că, odată ce Koriku înceta să vorbească, se rupea şi firul şubred al vieţii ei. Lui Kae îi plesnea capul de durere.

Ascultându-şi cumnata, şi-a dat seama că avea dreptate.

În ultima vreme, Seishu a consultat-o mai rar pe suferindă. Ce putea să-i mai facă? Operaţia se excludea… era pesemne prea dureros pentru el să-şi vadă ruda de sânge pierind sub propriii ochi. Sau poate îl preocupa mai mult persoana pe care urma s-o opereze… Recitea însemnările despre foştii pacienţi, se documenta, răsfoia cărţi, poate citea din nou *Honzo Komoku*. Lui Kae nu-i era greu să şi-l închipuie… chiar mai bine decât pe vremea când nu era oarbă.

Pacienta cu cancer la sân despre care Seishu îi vorbise lui Kae era mama lui Rihei, proprietarul unei boiangerii din Uchi, ţinutul Yamato. O chema Kan şi avea şaizeci de ani. Cu ceva vreme în urmă, îi apăruse un nodul la sân şi doctorul ei îi spusese că avea cancer, însă nu îi dăduse niciun tratament, zicând că boala era incurabilă. Dată fiind natura slujbei lui, Rihei era la curent cu tot ce se întâmpla deosebit în Japonia. Aşa aflase de renumitul doctor din ţinutul Kishū, care vindeca tot felul de boli. O

adusese pe mama lui la Seishu. Bătrâna îşi dorea din tot sufletul să fie operată. Pe de-o parte, îşi pierduse orice speranţă de vindecare şi îi era teamă să nu se extindă tumoarea; pe de alta, prefera să moară de mâna unui doctor renumit. Acum îl implora pe Seishu s-o opereze cât mai repede, tocmai când el stătea şi cumpănea cea mai bună cale.

Pe data de 13 octombrie 1805 – anul în care s-a născut Kame – Seishu îşi terminase pregătirile pentru operaţie şi-i administrase femeii *tsusensan*. Kan stătea întinsă pe cearşaf, în sala de operaţie. Asigurându-se că anestezicul şi-a făcut efectul, Seishu şi-a îmbrăcat, cu ajutorul studenţilor, halatul de chirurg. Avea culoarea prunei, cu cinci cercuri cusute, dispuse ca blazoanele de familie de pe chimonourile de ceremonie – unul pe spate şi câte două pe faţa şi pe dosul mânecilor. El însuşi creasemodelul. Când introducea o sfoară prin găurile cercurilor, mânecile se ridicau imediat şi-i lăsau libertate de mişcare. Nodul semăna perfect cu cel învăţat de la Kae în timpul experimentelor făcute pe ea. Mai târziu, chiar a devenit blazonul familiei. Doctorulâşi purta invenţia cu mândrie şi, în plus, voia să arate tuturor că nu uitase de contribuţia soţiei sale. Primul blazon al familiei, cu frunze de *paulownia*, i-a fost lăsat lui Ryohei.

Doctorul Seishu a notat toate detaliile operaţiei:

13 octombrie. I-am administrat pacientei o doză de mafutsusan. *Şi-a pierdut îndată cunoştinţa. A amorţit complet. Anestezicul şi-a făcut efectul. Am incizat cam la nouă centimetri deasupra tumorii. Vezi schema 2. Singer are abundentă. Am pus coagulant. Am introdus degetele ambelor mâini şi am reuşit, cu mult efort, să izolez tumoarea. Am găsit nişte ramificaţii şi le-am retezat. Singer are şi mai abundentă. Situaţie ţinută sub control. Tumoarea a fost îndepărtată. Am dezinfectat rana şi am oprit sângerarea cu* harusam-koppaiha. *Am cusut-o şi am aplicat unguent dezinfectant. I-am dat să bea apă caldă cu sare, ca antidot pentru* mafutsusan. *I-am dat apoi o licoare îndulcită şi terci subţire.* S-*a trezit.* S-*a uitat la rană şi a*

fost surprinsă că nu mai avea umflătura la sân. *A exclamat*: „*Minunat*! *N-am simţit nimic*! *Nu m-a durut deloc*! *Tumoarea nu mai e*. *Nici măcar umflătura*!”

Operaţia de cancer s-a terminat cu bine. La începutul aceloraşi însemnări, Seishu scria: „Pentru vindecarea cancerului de sân, aplic tehnica lui Hua Tu”.

Aşa se explică de ce, până la urmă, şi-a numit anestezicul *mafutsusan*, şi nu *tsusensan*. După numele narcoticului folosit în apă caldă în experimentele lui Hua Tu. Nu existau documente care să ateste existenţa acelui geniu medical cu şaptesprezece secole în urmă, dar nici dovezi care să infirme descoperirile lui Seishu şi reuşita primei sale operaţii. E posibil ca aluzia la Hua Tu să fi fost generată de amintirile vii pe care le păstra doctorul despre eroul copilăriei sale. Asta ar explica şi însufleţirea cu care a realizat operaţia.

N-a fost o simplă victorie personală. A fost prima operaţie din istoria chirurgiei efectuată sub anestezie generală. Doctorul Long din America a operat cu eter în 1842, iar medicul ginecolog scoţian Simpson, în 1847, cu cloroformul descoperit de Subero[19] în 1831. Oricum, operaţiile respective au avut loc după treizeci şi şapte, respectiv patruzeci şi doi de ani de la cea făcută de Seishu Hanaoka. Se poate spune că reuşita medicului japonez a constituit cel mai mare pas în evoluţia chirurgiei, care, până atunci, fusese considerată un domeniu încremenit. În plus, a deschis calea „marilor operaţii”.

Sora lui Seishu se prăpădise cu o lună înainte de marea lui izbândă. Se stinsese încet, fără voce, sufocându-se din cauza sarcomului, la vârsta de patruzeci şi doi de ani. Fusese lucidă până în ultima clipă. I s-a ridicat o piatră funerară la mormântul Hanaoka. Nu avea de unde să ştie că realizările extraordinare ale fratelui ei urmau să fie discutate la Conferinţa Internaţională de Chirurgie din America, o sută cincizeci de ani mai târziu. N-avea cum să mai afle nici faptul că un desen în stil japonez, reprezentându-le pe devotatele Kae şi Otsugi, fără ajutorul

19 Numele japonez al lui Eugene Souberain.

cărora Seishu n-ar fi obţinut succesele remarcabile, era expus în Sala de Onoare din Chicago, alături de alte obiecte care îi aparţinuseră renumitului doctor.

Toată casa Hanaoka vuia de reuşita operaţiei. Doar Kae, cu ochii ei orbi înlăcrimaţi, aprindea tămâie şi se ruga pentru sufletul lui Koriku. Socotea că sufletele lui Otsugi şi Koriku se puteau odihni în pace. Seishu îşi văzuse visul cu ochii.

Lui Kae nu-i ieşeau însă din minte cuvintele lui Koriku: „Dacă tu chiar gândeşti astfel, înseamnă că te consideri învingătoare”.

Seishu a ajuns să o vadă pe Kae abia spre sfârşitul lunii.

— Presupun că ai aflat de succesul meu. Draga mea Kae, am reuşit să ajung aici numai datorită faptului că tu şi mama m-aţi ajutat. În curând o să se afle în întreaga Japonie. Toată lumea o să fie uimită.

Strălucea de fericire. Încerca să se stăpânească şi să nu se laude în faţa studenţilor săi, dar în prezenţa soţiei se bucura ca un copil. Şi Kae era încântată. Cel puţin aşa părea. Însă în adâncul sufletului se simţea stânjenită. Chiar nu credea că îi fusese atât de folositoare pe cât spunea el.

— Felicitări din toată inima! Ce fericită ar fi fost mama dacă ar fi trăit!

În clipa în care rostise cuvintele, Kae avu senzaţia că o auzea pe Koriku mustrând-o.

XV

Numărul studenţilor trecuse de o sută. Datorită succesului obţinut de doctor, localitatea Nate din Kishū ajunsese pe buzele tuturor specialiştilor. Nate a devenit imediat locul de întrunire al chirurgilor din toată Japonia, din Tsugaru până-n Satsuma – din nord şi până-n sud. Fără să-i mai punem la socoteală şi pe tinerii doctori care băteau la uşa lui Seishu, năzuind să se specializeze sub îndrumarea lui. Erau perioade din an când se strângeau în acelaşi timp zeci de tineri entuziaşti, pe care doctorul nu avea unde să-i mai găzduiască. Prin urmare, a cumpărat

teren şi a mai construit o clădire mare.

Aripa principală, în care se aflau cabinetul şi sala de operaţii, comunica, printr-un coridor, cu apartamentul familiei. O parte din clădire era dotată cu saloane pentru bolnavii care urmau să fie internaţi, precum şi cu încăperi pentru tinerii practicanţi. Nu lipseau depozitul de medicamente şi farmacia. Clădirile auxiliare – locuinţele destinate servitorilor, grajdul pentru cei doi cai, o magazie mare pentru păstrarea obiectelor de preţ, şura, hambarul – se întindeau pe o suprafaţă de aproape şapte sute de metri pătraţi, de vreo zece ori mai mare decât fosta casă a familiei Hanaoka, cu grădiniţa ei de *mandarăge*. După ce s-a înălţat şi acoperişul de ţigle, strălucirea lui îţi lua ochii. Devenise mândria localităţii Hirayama. Seishu nu-şi încăpea în piele de bucurie. La poartă a fost atârnată o plăcuţă pe care scria *Shunrinken*, ceea ce înseamnă „Casa din pădurea primăvăratică”, nume ce sugera mirosul proaspăt de lemn de pădure. Studenţii o numeau „Şcoala particulară din pădurea primăvăratică” şi se luptau din greu pentru a fi primiţi acolo.

Pe lângă faptul că Hirayama a devenit locul de întâlnire al specialiştilor în medicină, nu lipseau nici bolnavii veniţi de pretutindeni, însoţiţi de câte un membru al familiei. Shunrinken nu avea cum să-i adăpostească pe toţi. Prin urmare, s-au construit şi câteva hanuri şi restaurante, printre care şi Kaikaido, imediat în apropierea intrării principale a spitalului. Fiind asociate cu numele lui Seishu, numărul de bolnavi şi turişti sporea neîncetat. S-a înălţat şi hanul Hoteiya, unde poposeau studenţii practicanţi care nu mai găseau loc la Shunrinken. Nu după multă vreme, şi localnicii au început să găzduiască străinii sosiţi de pretutindeni. Îndepărtata şi izolată Hirayama a devenit, treptat, o aşezare forfotind de lume.

Harutomi Tokugawa, al zecelea senior al ţinutului Kishū, şi-a propus să culturalizeze zona. L-a invitat pe faimosul erudit Norinaga Motoori să vină de la I se, ca să dea o mână de ajutor la realizarea unor programe educaţionale şi la răspândirea confucianismului. Consiliul

medicilor l-a sfătuit pe senior să construiască şi o şcoală de medicină. Harutomi n-avea cum să ignore faima doctorului Seishu Hanaoka, nume ce flutura pe buzele japonezilor din întreaga ţară. În anul 1802 îl promovase deja pe Seishu la rangul de samurai, cu toate că doctorul refuzase onoarea de a deveni medicul personal al seniorului. Seishu îi explicase, politicos, că îndatoririle publice aveau să-i stânjenească activitatea de cercetare şi să-l împiedice să vindece oameni de rând. Legenda spune că un asemenea refuz ar fi avut ca precedent cazul doctorului Hua Tu. Or Seishu nu putea să nu urmeze întru totul modelul idolului său.

Pentru *daimyō* era însă o mare onoare să-l coopteze pe renumitul Seishu Hanaoka în echipa sa oficială, fie şi numai cu titlu onorific. În cele din urmă, în 1813, Seishu a acceptat colaborarea, obţinând permisiunea să locuiască mai departe în Hirayama. În anul 1819 a fost ridicat la rangul de medic de stat, iar în 1833 a fost numit chirurg-şef al provinciei Kishū. Cu toate că pentru un asemenea post înalt i s-ar fi cerut să se tundă, Seishu a preferat să-şi poarte părul lung, cum obişnuiseră medicii de demult. I se permisese să încalce eticheta dat fiind că personalitatea lui puternică era bine cunoscută, însă şi pentru influenţa pe care o avea în lumea medicală.

Faima lui Seishu Hanaoka s-a răspândit şi în străinătate. A primit numeroase scrisori, printre altele şi de la Genpaku Sugita, prestigiosul pionier în domeniul medicinei. Cititorul îşi poate face o idee despre reputaţia de care se bucura Seishu peste hotare şi din conţinutul scrisorii lui Sugita:

Stimate domnule doctor Hanaoka.

N-am avut onoarea să vă cunosc personal, însă vă rog să-mi îngăduiţi să vă scriu câteva rânduri.

Vremea este tot mai caldă. Mă bucur că sunteţi sănătos şi vă desfăşurări activitatea în bune condiţii. Numele dumneavoastră a ajuns să fie cunoscut şi în Edo. Juntatsu Miyakawa, un student din prefectura Kaga, după ce a învăţat sub îndrumarea dumneavoastră anul trecut, a

venit la Edo şi mi-a povestit cât de riguros aţi studiat şi cât de mult aţi muncit. Sunt medicul personal al seniorului de aici, însă mi-aş dori din toată inima să ajung să vindec şi oameni de rând. Zilele trec şi regret din tot sufletul că până acum n-am reuşit să fac mare lucru. Am optzeci de ani, dar vreau să fiu de folos ori de câte ori se iveşte prilejul. De foarte multe ori, am întrebări la care cei din domeniul nostru nu pot răspunde. De aceea, mă consider un mare norocos că am putut lua legătura cu dumneavoastră şi mi-aş îngădui să vă deranjez atunci când nu mă descurc. Juntatsu mi-a povestit despre îndemânarea cu care operaţi. Sunt pur şi simplu impresionat.

Din păcate, sunt şi în Edo o mulţime de persoane care ar avea nevoie de operaţie, însă nimeni nu îndrăzneşte să-şi asume responsabilitatea. Vreau să dau o mână de ajutor, dar, din păcate, mă simt neputincios şi trebuie să refuz asemenea cazuri. Mi-aş dori, dacă se poate, ca de-acum încolo să vă pot cere lămuriri prin intermediul scrisorilor. Sper din tot sufletul că veţi binevoi să-mi răspundeţi la întrebări. Repet, eu sunt bătrân, însă vă rog din inimă să-i ajutaţi cu sfaturile dumneavoastră preţioase pe fiii mei.

Vă rog din tot sufletul să mă iertaţi că mi-am permis să vă scriu. Juntatsu a insistat să procedez astfel şi sper că veţi accepta să mă număr printre cunoştinţele dumneavoastră.

Cu mult respect, Genpaku Sugita

Din scrisoarea doctorului Sugita reiese că acesta avea optzeci de ani. Seishu avea atunci cincizeci şi trei. Felul în care bătrânul medic i s-a adresat tânărului doctor de ţară, precum şi eleganţa cu care îi solicita sfatul arată respectul deosebit pe care acesta i-l purta. Seishu a fost atât de onorat de scrisoarea renumitului doctor Sugita, încât a păstrat-o printre obiectele de preţ ale familiei.

Din vechea poveste a lui Naomichi, care o luase de soţie pe Otsugi drept răsplată a vindecării ei, s-a născut legenda prosperei familii Hanaoka. În centrul ei se aflau devotamentul mamei şi soţiei lui Seishu, precum şi felul în

care s-au pus temeliile impunătoarei Şcoli Shunrinken. Ryoan Shimomura şi Yonejiro Imose, care conduceau acum noua şcoală medicală, o relatau deseori. Seishu însuşi recunoştea, fără pic de ezitare, că n-ar fi ajuns aici dacă n-ar fi fost mama şi soţia lui. Pe Kae o iubea din toată inima, manifestându-şi sentimentele în fel şi chip. De exemplu, tocmea muzicanţi să-i cânte *Joruri*).

1 Bucată muzicală narativă acompaniată la *shamisen*.

Lui Kae nu-i făcea plăcere să se vorbească despre meritele ei. A rămas până la sfârşit o persoană modestă şi taciturnă. Nu-i plăcea să iasă în lume, ci prefera să trăiască izolată în căsuţa ei. În ciuda firii ei retrase, demnitatea şi faptul că era oarbă n-au făcut decât să sporească aura ei de legendă.

S-a stins din viaţă pe data de 8 decembrie 1829, la şaizeci şi opt de ani. A avut parte de funeralii fastuoase, pentru că toţi cei din Shunrinken, precum şi studenţii şi sătenii care o cunoscuseră au ţinut să-i aducă un ultim omagiu acelei femei înţelepte şi devotate. După depunerea urnei în cavoul familiei Hanaoka de lângă iazul cu irişi, i s-a înălţat o piatră funerară mai mare decât a lui Otsugi, probabil un semn al prosperităţii de care se bucura familia doctorului. A fost amplasată în faţa pietrei funerare a soacrei sale, punând-o în umbră.

De două ori mai mare decât cele două la un loc – cu o înălţime ce atingea aproape doi metri – a fost piatra funerară a lui Seishu. Cu totul ieşită din comun. Pe partea din faţă i s-a gravat postum numele. Pe latura dinspre apus stă scris: decedat la 2 octombrie 1835, la vârsta de şaptezeci şi şase de ani. Doctorul s-a stins din viaţă la şase ani după soţia sa.

Piatra funerară a doctorului Seishu Hanaoka este atât de mare, încât celelalte două nici nu se observă.

La preţul de vânzare se adaugă 2%, reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România, cont nr. R044 RNCB 5101 0.000 0171 0001, B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Tehnoredactor

MANUELA MĂXINEANU
DTP
DUMITRU OLTEANU
Corector
CRISTINA JELESCU
Apărut 2008 BUCUREŞTI – ROMÂNIA
Lucrare executată la C.N.L. „CORESI” S.A. în seria de autor Isabel Allende au apărut

Zorro

Fiica norocului

Casa spiritelor

Portret în sepia Ev a Luna

Povestirile Ev ei Luna

Ţara mea inventată Paula Despre dragoste şi umbră

Una dintre cele mai importante voci literare ale Japoniei postbelice, autoare de romane, povestiri, piese de teatru şi scenarii de film şi televiziune, Sawako Ariyoshi s-a născut în oraşul Wakayama în 1931. Îşi petrece o parte din copilărie în Java. În 1949 îşi începe la Tokio studiile de literatură şi artă dramatică, pe care le finalizează în 1952. După absolvire, lucrează în presă şi se afirmă ca scriitoare. Debutează în 1956 cu povestirea *Baladă*, nominalizată în acelaşi an la cea mai prestigioasă distincţie literară japoneză, Premiul Akutagawa. În 1959 beneficiază de o bursă Rockefeller şi studiază teatrul la Sarah Lawrence Collège din New York. Acesta este şi anul în care se impune ca romancieră, prin *Râul Ki*, primul volum al unei trilogii din care mai fac parte *Râul Arita* (1963) şi *Râul Hidaka* (1965). Romanul *Soţia doctorului* apare în 1967 şi este considerat, alături de romanul istoric *Dansatoarea de kabuki* (1969), cea mai elocventă mărturie a talentului literar al lui Sawako Ariyoshi. În anii ’70 autoarea publică în acelaşi ritm susţinut romane, printre care *în amurgul vieţii* (1972) şi *Prinţesa Kazu* (1978), recompensat în 1979 cu Premiul Mainichi. Se sinucide la Tokio în 1984.

Piesele ei de teatru sunt jucate în întreaga lume, iar multe dintre romanele sale au fost ecranizate şi adaptate pentru scenă.

Roman clasic al literaturii japoneze din a doua jumătate a secolului XX, *Soția doctorului* a fost ecranizat în 1967, în regia lui Masumura Yasuzo.

Două femei – soția care luptă să se adapteze la noua sa familie și să se bucure de iubirea soțului pe care îl cunoaște de-abia după nuntă și soacra autoritară, ce își dedică toată energia fiului ei – își dispută întâietatea în viața lui Seishū. Cu o asemenea încrâncenare, încât ajung să-și pună viața în joc. Cine va avea cel mai mult de suferit? Kae, tânăra care îndrăznește să viseze la fericirea conjugală, sau Otsugi, mama dominatoare ce nu acceptă decât o afecțiune filială necondiționată?

„Sawako Ariyoshi este o romancieră de mare talent și subtilitate."
The New York Times

„O poveste emoționantă și plină de umanitate."
Augusta Chronicle

„Un roman scris cu o rară precizie psihologică."
Library Journal

ISBN 978-973-689-242-4

